Mathilda Roos

Marianne. Svenskt original af M. R—s

Stockholm. Z. Hæggströms förlagsexpedition. 1881.

– Läs mer om verket här

Det avbildade exemplaret tillhör Uppsala universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Uppsala universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:
https://lb.se/författare/RoosM/titlar/Marianne/faksimil?om-boken

Permanent länk (URN):
https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb8221523-faksimil

Uppsala Universitets Bibliotek
Sv. avd.
Sv. litt.
Rom

Marianne

SVENSKT ORIGINAL

AF

M. R—s.

STOCKHOLM
Z. HÆGGSTRÖMS FÖRLAGSEXPEDITION.

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1881.

Pris: 2 Kronor.

MARIANNE

SVENSKT ORIGINAL

AF

Roos

M. R—s.

STOCKHOLM
Z. HÆGGSTRÖMS FÖRLAGSEXPEDITION.

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1881.

I.

»Hvad är lycka?

Lycka är att känna sig i full harmoni med de yttre förhållandena, d. v. s. att ha bragt sitt yttre och sitt inre lif i jemnvigt med hvarandra.

Huru skola vi finna lyckan?

Härpå gifvas ungefär lika många svar som det gifves olika individer. Ingenting under solen är så relativt som lyckan — om ej möjligen olyckan.

Sålunda säger epikuréen att vi skola finna lyckan i en tyglad njutning, i ett klokt tillfredsställande af våra begär. Asketen åter, att blott den är lycklig, som förstått besegra hvarje sinlig lusta, som lärt sig att kalla jordens fröjder lumpna... Ynglingen och jungfrun söka lyckan i kärleken, mannen i tillfredsställandet af sin äregirighet, den gamle begär endast lugn och frid, för att kalla sig lycklig.

Men öfver alla dessa sträfvanden står dock ett — men blott *ett* — skönare och sannare än alla andra...

Var dygdig — och du skall blifva lycklig!

O, så kom då himmelska, sublima dygd med törnekronan kring din panna och den leende tåren i ditt öga! Hur gerna försakar jag ej lifvets fröjder, kärlek, ära, rikedom...»

— — — — — — — — — — — — — —

»Jaså, här sluta dessa djupsinniga anteckningar. Jag kan undra hvad jag läst för martyrhistoria, som försatt mig i en dylik helgonstämning. Emellertid måtte jag ha funnit vägen upp till dygdens tempel allt för brant, ty det ser ut som om jag plötsligt vändt om och helt beskedligt gått ner för backen igen.»

Det var samma läppar, som uttalade dessa ord och de här ofvan anförda filosofiska betraktelserna. De voro röda och svällande och passade ej att filosofera med. Ännu mindre passade de för det kalla, nästan obehagliga leende, som nu gled öfver dem.

Egarinnan till dessa läppar satt, eller rättare låg på en chaise-longue och bläddrade i ett fullklottradt minnesalbum. Då hon slutat denna sysselsättning, kastade hon boken på golfvet bredvid sig, sträckte armarne upp öfver hufvudet och stirrade i taket med denna på en gång intetsägande och oroliga blick, som talar om en obotlig ledsnad.

»Gode Gud, hvad allting ser grått ut här i rummet!» mumlade hon. »Jag undrar om jungfru Sofi gjort sig besvär att damma här i dag... Men så har då vår Herre icke dammat sin himmel, så mycket är säkert! Hu, hvilka gråa, spleenuppväckande moln!»

Hon reste sig upp och gick fram till fönstret, der hon stod qvar en stund, betraktande de tunga, orörliga skyar, hvilka betäckte himlahvalfvet.

»Jag undrar», fortsatte hon sina tankar, »om verkligen sträfvandet efter dygd kan skänka oss lugn och frid?... Sträfvande? Min Gud, hur kan man tala om

något slags sträfvan med det enformiga, intresselösa lif jag för! Hvad skall jag sträfva efter? Ack, om det ändå ville hända mig någonting... hvad som helst, en sorg, en olycka, blott den kunde gifva mig visshet om att jag verkligen ännu har qvar något s. k. själslif. Nu tviflar jag ibland nästan derpå. Jag känner ingenting, hvarken sorg eller glädje, jag gör ingenting, hvarken ondt eller godt, jag älskar ingen och jag hatar ingen. Alla mina känslor inskränka sig till ljum vänskap eller trött förakt. Ibland känner jag mig nästan frestad att göra någonting orätt, någonting brottsligt, så finge jag åtminstone litet sysselsättning i ånger och samvetsqval... men jag har icke en gång förmåga till det. Allting är liksom insvept i en oändlig likgiltighets dimma; jag dricker ledsnadens hafresoppa morgon, middag och qväll. Är det underligt om man med en sådan diet mister aptiten på allting?»

Hon gick tillbaka till soffan, kastade sig ned deri och ringde i en silfverklocka.

Efter några ögonblick inträdde i rummet ett fetlagdt fruntimmer. Hennes utseende hade någonting stereotypt och karaktärslöst, påminnande om en illa kopierad tafla. Äfven hennes sätt och uppträdande voro osjelfständiga, sväfvande mellan en väns förtrolighet och en underordnads beställsamma artighet.

»Hör nu, min kära Lerard», sade den unga damen på soffan, »då ni var ung...»

»Mais mademoiselle...»

»Lerard» hade svarta, korta, krusiga lockar. Hon drog i en af dem och förde den af och an öfver sin lätt rodnande kind.

»Se så, icke är det värdt att ni gör er till för

mig. Det var ju er födelsedag i förra månaden, och då fylde ni 29 år.»

»28 år, mademoiselle, 28...»

»Eh bien, 28 eller 29, c'est égal. Ni är i alla fall gammal. Jag är endast 25 år, och både jag sjelf och verlden anse mig vara en gammal flicka.»

»Chère Marianne, vous vous trompez...»

»Nej, säger jag. Jag är gammal, och ännu äldre känner jag mig. Men nu har ni afbrutit mig, så att jag alldeles kommit ifrån min första fråga: då ni var ung, d. v. s. för en 10 år sedan, trodde ni då att ert lif skulle blifva skönt och lyckligt, att menniskorna voro goda, vänliga, kärleksfulla, och har ni sedan sörjt mycket öfver att finna er sviken i allt detta?»

Lerard tittade först i taket, sedan på sina lockar och slutligen på golfvet, men ingenstädes fick hon någon ingifvelse till ett svar. Hon var litet gammaldags i sin verldsåskådning, den goda Lerard. Hon njöt af lifvet och hon hade aldrig sörjt öfver menniskornas ondska.

»Eh bien?» sade Marianne otåligt.

»Mais, ma chère, sans doute vous avez tort en disant que les hommes ne sont pas bons et aimables...»

»Gå din väg, jag har ingenting mer att säga dig!» utropade Marianne föraktfullt. »Fast jo, hur dags serveras middagen?»

»A trois heures.»

»Jaså. Låt då bära in till mig ett par ägg och litet kallskuret kl. 5. Jag kan ej äta så tidigt som kl. 3.»

»Mais mademoiselle, monsieur sera si fâché...»

»Låt honom bli hur ond han behagar. Vore allting i verlden så betydelselöst som hans ondska, så...»

Då mademoiselle Lerard gått, drog Marianne sin mun till en lång gäspning, som skakade henne från

hufvud till fot. Derefter tog hon en bok och var inom kort så fördjupad i läsningen deraf, att hon alldeles glömde bort att ha tråkigt.

Marianne von Sternhoff var icke vacker. Hon hade blek, nästan gråaktig hy, och näsan var krokig och något för stor. Så här vid dagsljus, då håret låg oordnadt och ögonen voro matta, föreföll hon icke intagande — hon såg nästan ut som en sömnig odalisk — men på en bal, klädd i en elegant drägt, som lät hennes vackra hals och skönt formade armar framträda, var hon en lysande uppenbarelse, kring hvilken beundrarne skockade sig lika ifrigt som flugor kring en sockerbit.

Vid fyra års ålder var Marianne både fader- och moderlös. Modern dog då dottern föddes, och om fadern kan man säga att äfven han på samma gång dog — från verlden och lyckan — så bittert sörjde han den aflidna makan. Marianne egde från sin barndom endast ett minne, minnet af en blek, sorgsen man, i hvilkens knä hon brukade sitta och hvilkens magra, kalla hand strök håret ur hennes panna, under det han beständigt upprepade: »så lik sin mor, så lik sin mor!»

Då fadern var död, kom Marianne i sin farbroders hus för att der uppfostras tillsammans med sina kusiner, en jemnårig flicka och en något äldre gosse. Flickan dog ett par år derefter, och nu hade Marianne ingen annan lekkamrat än en 10-årig gosse, som från skolan hemförde och på Marianne inympade alla de älskvärda fasoner och vanor som karakterisera ynglingar af hans ålder. Marianne var särdeles mottaglig för sin kusins lärdomar; det roade henne mer att slåss och boxas än att sitta stilla och sy. Hon var ett stort, kraftfullt och intelligent barn, hvars despotism kusin Otto inom kort fick lära känna. De lätta tyglar Otto, såsom till-

hörande det starkare könet och dessutom två år äldre, ibland försökte pålägga henne, afkastade hon lika ledigt som en eldig springare befriar sig från en ovan kusk, och påsatte i stället den till både kropp och själ underlägsne kusinen ett ledband, som hennes nyckfulla egensinne, hans beundran och slutligen kärlek för hvarje år gjorde allt oslitligare.

Fru von Sternhoff, Mariannes faster, var ett i högsta måtto aktningsvärdt och redbart fruntimmer, men att handskas med barn eller öfver hufvud taget med något lefvande väsende, dertill passade hon ej. Hon var icke egoistisk, den goda frun, ack nej, hon tänkte aldrig på sig sjelf — »de mina först», upprepade hon, under det hon sträfvade för man och barn och hushåll, ända tills hon höll på att störta af trötthet. Dessa ord: »de mina först» fann hon sjelf mycket vackra och fulla af försakande kärlek, men då hon ibland med patetisk ton uttalade dem för andra, gjorde de ingen särdeles effekt. De flesta, de som ej voro alltför enfaldiga eller lättrörda, tyckte att det lät ungefär som om hon i stället sagt: »*jag*... hvad *mig* tillhör först!»

Denna hennes lefnadsregel tillämpades äfven på de begge barnen. Otto först, Marianne sedan. Det dröjde ej länge, innan den sluga Marianne märkte att hon alltid fick stå tillbaka för Otto. Och hon hämnades härför genom att beständigt visa sin faster hvilket välde hon både andligen och lekamligen hade öfver kusinen. Så snart modern var närvarande behandlade hon den stackars gossen som en guttaperkaboll; vanligen blef det då en stor scen med tårar, vrede, raseri, som slutade med att Marianne sprang sin väg och fastern fick ett anfall af spasmer. Fru Sternhoff skulle mer än gerna sett att Marianne lemnat deras hus,

men hennes man ville det ej och — »de minas önskningar först».

Med dessa ord är Mariannes hela barndomstid tecknad. Ibland hela hennes omgifning fans det ingen hon kunde älska, ty ingen förstod det varma, rika hjerta, som gömdes under hennes kantiga yttre; det fans ingen hon kunde se upp till, ty hon med sitt klara förstånd, sin skarpa blick var dem alla öfverlägsen. Hos en vek natur skulle måhända ett dylikt förhållande ha alstrat misstro till den egna förmågan att vinna kärlek och sympati — på Marianne hade hennes ensamma barndom och oförstådda ungdom en annan verkan. Hennes stolta själ var en bördig jordmån för alla de frön till verldsförakt, som hennes omgifnings egoism och lumpenhet kastade ditin. Redan innan hon fylt 20 år, betraktade hon lifvet och menniskorna med en fulländad pessimists förakt.

Då Marianne var 14 år gammal, hemsöktes hennes faster af ett kroniskt lidande, för hvilket läkaren ordinerade absolut stillhet. Men hon kunde ej ligga stilla. Hon måste sträfva för man och barn. Hon behöfde det visserligen ej, ty hon hade 6 tjenare, men hon misstrodde dem alla. Ingen af dem kunde till hennes belåtenhet torka en tallrik eller skura en messingslucka, hon måste alltid sjelf se öfver och förbättra arbetet.

Och hon sträfvade — tills hon en vacker dag sade farväl åt man och barn och tallrikar och messingsluckor och gick till den eviga hvilan.

Hvila blef det äfven i huset, sedan hon gått bort. Så tyckte Marianne, så tyckte tjenstefolket och så tyckte äfven hennes man och Otto, de otacksamma varelserna, för hvilka hon sträfvat så mycket.

Emellertid hade Marianne nu ingen annan af sitt

eget kön att vara tillsammans med än en fransysk sällskapsdam, som byttes om hvarje halfår, emedan ingen längre hade lust att underkasta sig den unga flickans tyranni. Kusin Otto var alltjemt hennes beundrande slaf, hvilken ingaf henne ungefär samma känslor som en trogen och undergifven hund, som icke gnäller, om han då och då får en spark.

För sin onkel, kammarherre Sternhoff, hyste Marianne en verklig afsky. Häri hade hon orätt, ty för att känna afsky måste man ju hafva någon eller något som föremål, och kammarherrn, ehuru till sitt yttre en vacker och elegant herre, var hvad hjerta, hufvud och karaktär beträffar ett absolut intet. Han hade, för så vidt man vet, aldrig vunnit något slags utmärkelse mer än på ett gebit — galanteriets — men på detta gebit kunde han, om man får tro hvad malicen sade, ännu som gammal skryta af ett och annat storverk. Men malicen är, som vi veta, ett pratsjukt fruntimmer — och pratsjuka fruntimmer äro ej att lita på.

På eftermiddagen af Mariannes konfirmationsdag framförde kusin Otto sitt första frieri och emottog sin första korg. Att hvarken frieriet eller korgen skulle blifva den sista, gjorde han genast klart för sig, hvadan han alls icke blef nedslagen, då han ett år derefter förnyade sitt försök och resultatet blef detsamma. Sedan friade han ännu ett par särskilda gånger, men så småningom öfvergick hans lif till ett enda långt, tålmodigt, envist frieri. Han älskade verkligen Marianne — på sitt sätt. Att hon var honom öfverlägsen, ökade blott hans kärlek; han var visserligen vek till karaktären och äfven ganska inskränkt, men det fans någonting varmt och godt i hans själ, som drog honom till det, som var större än han.

Kammarherre Sternhoff önskade mycket ett giftermål mellan Otto och Marianne, ej emedan det skulle göra hans son lycklig, ej heller på grund af några slags faderskänslor mot Marianne, utan emedan hans brorsdotter af sin far ärft precist lika stor förmögenhet som den kammarherrn genom sitt extravaganta lefnadssätt gjort slut på. Han ansåg nu att försynen i sin godhet och rättvisa ämnade Mariannes förmögenhet till en ersättning för hvad Otto gått miste om, och han kunde ej fatta hvarför Marianne spjernade emot försynens fingervisning så som hon gjorde.

»Visst är hon en t—n så pikant flicka», brukade han säga, »men Otto har sina sidor han också, han är ingalunda utan framgång hos det täcka könet.»

Detta sista anförande sparade han merendels för Mariannes öra och hon svarade alltid att hon ej tviflade på Ottos triumfer, men att hon ej hade lust att öka dem.

Marianne hade legat och läst ungefär en halftimme, då en mild knackning hördes på dörren. »Stig in!» ropade den unga flickan med en ton, hvars barskhet föga harmonierade med den fogliga knackningen.

Dörren öppnades och in trädde en ung man, med smala, fina fingrar, just sådana som ej kunna knacka annat än beskedligt, och ljusa mustascher, dem han oupphörligt tvinnade. »Hvad vill du?» frågade Marianne föga uppmuntrande.

»Bästa Marianne», svarade Otto, ty det var han, »jag hörde af mademoiselle Lerard att du ej ämnar dig ut till middagen. Jag ville nu bedja dig...»

»Bed mig icke om någonting, ty jag är sannerligen ej i lynne att bönhöra dig. Dessutom är detta en galenskap. Vi ha hittills alltid ätit middag kl. 5 och om nu onkel faller på den dumma idén att äta

kl. 3, så har *jag* icke lust att foga mig efter hans nycker.»

Otto gick fram till Marianne och tog ur hennes sykorg en liten brodérsax, som han började leka med. Han hörde till detta slags menniskor, hvilka aldrig kunna tala utan att sekunderas af någon gymnastik med händer eller fötter.

»Om du visste hur tråkigt det är vid bordet, när du ej är med! Sannerligen tror jag ej jag går ut och äter.»

»Gör det. Jag försäkrar att det är roligare än att sitta med en gammal tråkig flicka och en idiot till gubbe.»

»Du kunde uttrycka dig annorlunda!»

»Ja, det kunde jag, om jag ville förställa mig. Men för himlens skull lägg bort saxen! Du har en fasligt nervretande vana att peta på allting, Otto!»

Otto lade utan invändningar bort saxen.

»Nå, har du något mer att säga?» frågade Marianne. »Hvarom icke får jag förklara att audiensen är slut.»

»Du är mer än vanligt onådig i dag. Har du haft elaka drömmar?»

»Ja, förfärliga.»

»Så-å; hvad drömde du då?»

»Att jag skulle gifta mig — och att du var min brudgum.»

Otto hade ingenting att svara härpå. Han skyndade sig ut och stängde igen dörren något häftigare än han för en stund sedan knackat derpå.

Då Otto gått, steg Marianne upp förr att kläda sig och göra ett besök hos en af sina väninnor.

II.

Mariannes väninna, fru Louise Berlitz, bodde två trappor upp i ett vackert hus på Hamngatan. Då Marianne kom, var den unga frun ännu iklädd sin morgonrock och sysselsatt med att vattna sina blommor. Sjelf såg hon ut som en blomma, en fin, dyrbar drifhusplanta, som behöfver mycken vård. Hon hade gråblondt hår, uppfästadt i nacken som på en grekisk staty, och en sådan der skär, genomskinlig hy, som lemnar ett helt nät af ådror synligt vid tinningen och som ger ett visst uttryck af barnslighet och renhet åt ansigtet. Hon hade varit gift i 4 år och från denna tid hade hon icke annat än glada minnen. Hon kallade sig — och det med skäl — den lyckligaste bland qvinnor, och hennes blick då hon betraktade sin lille rödkindade gosse, som nu satt vid hennes fötter och lekte med de från växterna nedfallande, vissnade bladen, sade detsamma.

»Jag mötte din man», sade Marianne, sedan hon helsat på Louise och gifvit lille Georg en kyss.

»Ja, jag kan tro det; han gick just nu.»

»Någon helsning blef jag emellertid icke hugnad med. Jag gjorde ett par små försök att bli observerad, men den gode mannen gick som en annan Janne stjernkikare och stirrade i vädret.»

»Ack kära du, förlåt honom; han hade lofvat att nicka åt mig och pysen...»

»Visst förlåter jag honom. Jag försäkrar dig att jag gerna underkastar mig en liten ohöflighet för nöjet att se två äkta makar, som efter fyra års äktenskap äro lika kära och barnsliga som ett nyförlofvadt fästfolk.»

Louise vände sig häftigt om och fixerade Marianne.

»Du är bra underlig, Marianne, man vet aldrig om du menar hvad du säger eller ej.»

»Åh, skulle jag icke mena att det är roligt att se er lycka!» svarade Marianne, i det hon slog sig ned i en soffa.

»Men den ton, hvarmed du talar derom, låter så ironisk.»

»Kan du ej förstå att då Lucifer betraktar de saligas glädje, måste han skämta deröfver?»

»Nej, Marianne, nu är du afskyvärd! Det är rent af vidrigt att höra en ung qvinna tala på det sättet. Hvarför skulle väl *du* vara ovärdig de fröjder ett lyckligt äktenskap skänker?»

»Hvarför? Jo, emedan jag vet att jag skulle blifva en egoistisk, nyckfull hustru, en oduglig mor; och hellre än att göra så många menniskor olyckliga, blir jag ogift hela mitt lif.»

»Men detta är en fix idé af dig, Marianne, icke är du sämre, tvärtom mycket bättre och ädlare än de flesta qvinnor.»

»Jo, Louise, jag är sämre, ty jag saknar qvinnans

förnämsta dygd, sjelfuppoffring. Jag skulle aldrig kunna sitta och vaka en natt, om något af mina barn hade kikhostan.»

»O, så du talar! Du finge väl se; man vakar både en och två och tio nätter för dessa små käras skull!»

»Ja du — men aldrig jag. Jag är en förfärlig egoist. Allt det sköna och poetiska som finnes i hemmet förtjusar mig och väcker en brännande längtan i min själ, men får jag blott känna barnkammarlukt och höra talas om pigor och kalfstekar och sådant der, då tycker jag att äktenskapet borde sättas i litanian. Jag tycker mycket om barn, om jag som modern på den förtjusande taflan »Une couvée» får sitta i en elegant morgonrock, omgifven af små keruber med ljusa lockar och blåa band och rena, broderade hvita klädningar... Men så kommer »le revers de la médaille», den vackra morgonrocken blir tillskrynklad af små smutsiga händer, barnen rifva sönder sina broderier och sätta fläckar på klädningen. Och så förkyla de sig och få snufva — och begagna naturligtvis aldrig näsdukar — och så får en ondt i halsen och skall ha kalla omslag, och en annan gnäller öfver magen och skall ha terpentinduk... ja, jag frågar, om det är ett lockande perspektiv?»

Louise kunde ej låta bli att skratta åt Mariannes realistiska skildringar.

»Jag vill blott gifva dig ett exempel», fortsatte Marianne. »Häromdagen gick jag och helsade på vår gemensamma vän Mary K., som ju skall vara så lycklig med sin man, sina fem barn och två pigor. Nåväl, när jag kom satt hennes äldsta flicka, lilla Gertrud, i knä hos henne och pratade. Mary ville genast släppa ned den lilla, men jag bad henne för all del icke genera sig, jag var så road af att se och höra barn, etc.

Den lilla stannade således qvar och fortsatte att jollra och prata, att rycka i moderns hår och att på det mest tyranniska sätt misshandla hennes mun och näsa. Allt emellanåt afbröts leken med en omfamning, en sådan der rigtigt eftertrycklig kramning, der den lilla uppmanades att utveckla den högsta möjliga grad af styrka och som kom henne att flämta och frusta af förtjusning. Jag kan ej neka till att den intagande synen af modern och barnet gjorde intryck på mig. Jag erfor en viss känsla af längtan och afund och ämnade just gå fram till lilla Gertrud och bedja henne att också gifva mig en omfamning, då en stor, illaluktande barnpiga rusar in i rummet och gallskriker: 'frun, frun, Rosa har bestämdt messlingen, för hennes ena armbåge är alldeles röd!'

Jag vek förfärad tillbaka vid denna afskyvärda syn och Mary steg häftigt upp, så häftigt att hon knuffade till Gertrud, som föll baklänges och upphäfde ett gält skri. En annan än jag skulle nu måhända bisprungit den olyckliga modern, hvilkens ena barn hade en röd armbåge och hvilkens andra låg på rygg och skrek, men jag, mitt odjur, jag flydde så fort jag kunde från mina ramlade idealer. — Nå, har jag kanske icke rätt, är jag icke en ohjelplig egoist, som skulle blifva en dålig, kärlekslös mor?»

»Jo, Marianne, du har rätt i att du är egoistisk, men du är det ej af naturen, du har blifvit det derigenom att du alla dessa sista år ej haft någon annan än dig sjelf att tänka på.»

»Ja, det är sant, jag har verkligen varit mycket ensam! Alla de, hvilka jag efter naturens ordning borde ha älskat, ha i stället varit föremål för min afsky eller mitt förakt. Och då jag på annat håll försökt att skaffa mig någon, som jag kunde älska och

uppoffra mig för, har jag så ofta blifvit tillbakastött, att jag alldeles förlorat lusten att älska mina medmenniskor.»

»Säg mig, Marianne, har du aldrig tyckt om någon?» frågade Louise efter ett ögonblicks paus.

»Tyckt om någon?»

»Ja, jag menar — har du aldrig varit kär?»

»Jaså. Nej... jo... åhja, jag kan så gerna tala om det; förr var jag mycket rädd om denna hemlighet, men nu är jag tyvärr lika likgiltig för den som för allting annat. Jo, jag har verkligen varit icke blott kär, utan äfven förlofvad.»

»Nej, hvad säger du! för all del berätta...»

Louise blef oerhördt intresserad, som alla unga fruar, då det är fråga om kärlek, förlofning eller giftermål.

»Ja, derom är icke mycket att säga. Jag hade nyss fylt 18 år och min fästman var en vacker gardeslöjtnant med ståtlig figur och ett par granna ögon, hvilkas förnämsta funktion, förutom den att se, bestod i att med ett visst betydelsefullt stirrande inbilla folk att de ville uttrycka något slags tanke eller känsla. Mig lurade dessa vackra ögon lätt nog — jag var icke så misstrogen på den tiden. Jag var således mycket lycklig och mycket kär. Under ett par veckors tid njöt jag af en nyförlofvads pjollriga lycka, men så upptäckte jag — sak samma huru — att min herr fästman, oaktadt sin förlofning med mig, på annat håll underhöll en liten galant förbindelse. Jag bröt genast förlofningen, och som lungsot är ärftlig inom vår familj beslöt jag att dö deraf. Jag magrade och hostade, men doktorn undersökte mitt bröst och förklarade att jag hade katarrh i högra lungspetsen. Katarrh! Har man väl någonsin hört talas om att man får katarrh

af kärlek? Emellertid skickades jag till ett sanatorium i Norge. Der agerade jag sjuk de första åtta dagarne, men så fick jag en aptit, så vidunderlig, att jag nästan skämdes derför, och som jag ej kunde låta bli att tillfredsställa den, blef jag inom kort fet och rund som en prostmamsell. Jag ändrade då min framtidsplan och beslöt att lefva; så mycket mer som min lunga vid en förnyad undersökning tyvärr befans vara alldeles återställd. Nåväl — detta är nu hela min kärlekshistoria. Den var ju ganska poetisk, eller hur?»

»Nej, det var den icke», sade Louise nedslagen, »men du har också ett sätt att parodiera allting.»

»Ja, hvad skall man göra? Toge man lifvet »au sérieux», så blefve det ändå outhärdligare.»

»Nå, men vidare», uppmanade Louise, hvilkens aptit på förtroenden blifvit starkt retad, »berätta mer om ditt förflutna lif.»

»Mycket gerna», svarade Marianne, i det hon satte sig beqvämare i soffan och öppnade litet på sin kappa, »men jag förbereder dig på att det blir ytterst torrt och tråkigt. Det finnes icke så mycket som den minsta bit af romantik deri, och *det* är ju egentligen hvad som gör fruntimmersförtroenden intressanta. Emellertid skall jag fortsätta. Sedan jag upptäckt hur vanskligt det är att skänka sin kärlek åt endast *en*, beslöt jag mig för att i stället älska hela menskligheten. Jag blef således välgörande, som olyckliga, ogifta qvinnor alltid bli, kom in i skyddsföreningen, klipte till skjortor af oblekt domestik, ända tills min hand blef full af valkar, fick mig anvisadt ett särskildt distrikt, der jag gick omkring i smutsiga stugor, synade skrofulösa barnungar och moraliserade näsvisa käringar. Men jag var ej nöjd dermed, jag ville göra ett rigtigt barmhertighetsverk, som skulle skänka mig sann tillfreds-

ställelse. Jag träffade en gång på mina exkursioner i fattigstugorna en liten flicka med fina drag och ljusblå ögon, hvilkas skygga blick tycktes säga: slå mig inte! Den lilla intog hela mitt hjerta, jag beslöt att taga henne hem och jag gjorde det äfven, i trots af onkels dundrande protester. Jag trodde nu att jag funnit ett, om än aldrig så litet föremål att älska och kalla mitt och jag beslöt att den lilla flickan skulle blifva min ålderdomströst. Men en vacker dag bestal mig ålderdomströsten på 100 kronor och sprang hem till sin elaka mor och sina trasvargar till syskon. Sedan dess har jag förlorat lusten för filantropi. Jag tror alltid att små flickor med skygga förgät-mig-ej-ögon äro tjufvar.»

»Men, Marianne, icke får man så lätt låta afskräcka sig från att göra det goda; vi skola icke döma hela mensklighetens efter ett enstaka fall.»

»Nej, du har rätt; man bör icke göra det. Men jag är nu en gång sådan. Sedan jag misslyckats i någonting, har jag ej kraft att börja på nytt igen. Jag är alltid så varm och entusiastisk, om någon ädel tanke vaknar inom mig, men kommer så en kall flägt och afkyler entusiasmen, blir den ej lätt varm igen. Ack, om du blott visste hur många ansatser jag gjort för att blifva någonting — hvad som helst — blott icke en nolla. En tid tänkte jag blifva konstnärinna. Som barn hade jag ritat en tafla i svartkrita, föreställande ett qvinnoansigte med grekisk profil och dok öfver hufvudet, och på grund af detta mästerstycke, som hängde öfver en soffa i fasters sängkammare, ansågs det att jag »hade anlag». Jag började således att smeta med oljefärger. Oljefärgslukten gaf mig en olidlig hufvudvärk, men jag fördrog den, jag tyckte om att lida för »min konst», som jag med en

viss pathos uttryckte mig. Min lärare inbillade mig att jag gjorde framsteg, ty jag tog åtta timmars lektion i veckan och en så inbringande elev ville han ej mista. Slutligen vaknade jag till besinning, då jag på en konstutställning hörde tvenne opartiska åskådare bedöma min tafla. Jag insåg att de hade rätt i att min »äng med betande kor» såg ut som ett väldigt spenatland och att mina granar nästan tycktes tangera himlahvalfvet. Jag lät flytta bort min tafla, liqviderade min oegennyttige lärare, brände upp palett och penslar och njöt för en tid af att ej behöfva ha hufvudvärk.»

»Men var det rätt att så snart förlora modet? Kunde du ej fortsatt en tid?»

»Nej, visst icke. Kära du, jag hade ej mera anlag för målning än den här muffen. En annan gång mins jag att jag trodde mig vara en ny Corinna, förmodligen på grund af att jag skref usel vers och i skymningen improviserade fadda melodier på pianot, samt att jag liksom m:me Staëls hjeltinna hade ovanligt vackra armar. Denna illusion varade dock ej länge; jag försökte att skrifva ett episkt skaldestycke om Hjalmar och Ingeborg, men jag kunde ej finna rim, och när jag så beslöt att skrifva orimmad vers, blef det i stället ingen meter, och så förlorade jag tålamodet och kastade hela skräpet på elden.»

»Men det var rigtig synd; du skulle bestämdt kunnat bli poetissa.»

»Ja, kanhända, men hurudan? Nej Louise, jag duger till intet — till intet. Jag är en Peri-natur. Alltför ädel, alltför skönhetsälskande att likt mängden nöja mig med ett lif, som för sitt sträfvande endast har sig sjelf till mål, men också alltför medelmåttig att kunna höja mig till något verkligt stort, skall jag alltid blifva ett mellanting, en orolig ande, som

sväfvar mellan himmel och jord, utan fotfäste, utan hvila.»

»Nej, Marianne, denna oro, denna längtan skall en gång stillas, tro mig; du skall finna ett fäste, en hvila, äfven du.»

»Och hvar då?»

»I kärleken.»

»Kärleken? Alltid tala ni qvinnor om kärleken!»

»Ni qvinnor? Men min Gud, är du då ej sjelf en qvinna?»

»Jo, naturligtvis, det är jag ju; men icke en vanlig, icke en sådan som är nöjd endast hon blir förlofvad och gift.»

»Jaså! Qvinnorna äro vanligen sådana? Nej, Marianne, men qvinnan är nöjd, om hon får älska, om hon har ett hem att syssla i, små barn att vårda. Tro mig, inga triumfer, inga framgångar i verlden kunna fylla tomheten i det bröst, vid hvars hjerta intet barn hvilat.»

»Ja, det kan nog vara sant, det låter vackert och jag har nog sjelf känt något sådant, men ... men ... men ...»

I detsamma ringde det på tamburklockan.

»Se så, nu kommer någon och stör vårt förtroliga samtal.»

Louise steg upp och gick fram till spegeln, för att se efter hur hennes hår låg.

Tamburdörren öppnades nu, och man hörde en herr-röst, som parlamenterade med pigan, hvilken efter dylika personers sed ej hade reda på om frun tog emot eller ej.

»Hvem i all verlden kan det vara?» sade Louise och hennes lilla näpna ansigte antog denna tröstlöst förundrade min, som vi få, då vi känna igen en röst, men ej kunna säga hvem den tillhör.

»Det var då märkvärdigt att menniskan icke kommer in.»

Slutligen kom »menniskan» in och visade sig vara en ung man af medelstorlek, med fasta drag och allvarliga, nästan stränga ögon.

»Wilhelm!»

Louise sprang emot den unge mannen och tryckte hjertligt begge hans händer.

»Så roligt att det var du! Kan du tänka dig jag kände icke alls igen din röst. Jag stod en lång stund och tänkte: hvem i all verlden kan det vara. — Men kanske jag får presentera: min kusin, löjtnant von Born — fröken Sternhoff.»

Den unge mannen bugade sig stelt för Marianne, som helsade honom med en liten böjning på hufvudet; derefter vände han sig till Louise.

»Förlåt, bästa Louise, att jag så här tidigt aflägger min visit, men jag trodde mig säkrare träffa dig nu än mellan tu och tre, som ju är promenadtiden.»

»Ja, det var mycket rätt tänkt; senare hade jag kanske varit ute. Men för all del sitt ned — sitt, bästa Marianne.» Hon gjorde en artig rörelse med handen åt sina gäster, hvarpå alla tre slogo sig ned.

Men det gick temligen trögt att få samtalet i gång. Löjtnant von Born var stel och Marianne likgiltig; det var således Louise som skulle gifva en behaglig stämning åt det lilla sällskapet.

Först talade hon litet — som en inledning — om väderleken, derefter hoppade hon direkte in på teatern. Hon undrade om Wilhelm sett »Allt för fosterlandet», om icke fru Hwasser var »charmant», om icke Dolores var en ohygglig, en rigtigt *onaturlig* qvinna, och slutligen om icke Carlos' sätt att döda henne var rysligt, ja rent af vidrigt?

Jo, löjtnanten tyckte allt detta till punkt och pricka; han hade icke ett jota att invända, för öfrigt tycktes han icke vara någon särdeles stor teatervän, ty han såg mer än lofligt ointresserad ut.

»Nå, hvad tycker du om fröken Pyk? Henne har du väl hört?»

Nej, henne hade Wilhelm ej hört, och undgick följaktligen de vanliga utropen om hennes silfverstämma.

Nu föll Marianne på idén att vara älskvärd, och tyckte att det skulle vara särdelas passande, om man talade litet i agrikulturen, då hon visste att löjtnanten var jordbrukare. Hon frågade således »hur det såg ut på landet, om icke denna blida väderlek var mycket gynsam för årsväxten?»

»Jag kan icke säga», svarade löjtnanten med en ton, som hade han i stället sagt: »hvad kan det egentligen intressera fröken om årsväxten är god eller ej».

»Han är oöfverträffligt tråkig», tänkte Marianne och gjorde icke vidare några försök att vara älskvärd.

Samtalet fortfor ännu en stund, men som Marianne ej kunde undgå att märka, att hon kommit mellan barken och trädet, ity att löjtnanten såg ut, som om han gerna ville bli ensam med sin kusin, steg hon upp och sade farväl.

Louise ville följa sin gäst ut, men Marianne bad henne för all del ej besvära sig; hon var tillräckligt hemmastadd för att hitta vägen sjelf.

Det låg alltid någonting så befallande i Mariannes ord och sätt, att man ovilkorligen lydde. Så äfven nu. Marianne gick ensam ut och den unga frun stannade qvar i salongen hos sin kusin.

III.

Då Marianne gått flyttade Louise sin stol närmare kusinens och fattade hans hand.

»Nåväl, Wilhelm, låt mig nu få veta dina bekymmer?»

»Bekymmer? Du vet då redan att jag har sådana.»

»Jag såg det genast du kom in genom dörren. Ser du, Wilhelm, ditt ansigte är ej gjordt att dölja, utan att återspegla dina känslor.»

»Ja, du har nog rätt i att jag ej kan förställa mig. Och jag har verkligen för närvarande fullt upp med bekymmer».

»Nå, låt mig få höra hvari de bestå.»

»Jo som du vet, ha våra bruksaffärer en längre tid varit temligen klena, hvarför vi äfven bli tvungna att lägga ned rörelsen — dock skulle det ej ske förrän till sommaren. Men nu har det inträffat att firman B. & C:o, till hvilka vi nyligen levererat för cirka 20,000 kronor jern, häromdagen gjorde konkurs. Af vår innestå-

ende fordran lära vi nu icke bekomma mer än på sin höjd 25 procent och dessa kanske efter ett års förlopp. 20,000 kronor äro visserligen ingen stor summa — men om en mur håller på att ramla, behöfver man blott rycka undan en sten — så ramlar den! Vi hade, som jag redan sagt, tänkt att kunna fortsätta bruksrörelsen fram till våren, och dessa 20,000 voro ämnade till löner åt arbetarne — nu slog denna uträkning fel, och der stå nu våra raska, präktiga arbetare utan arbete midt i vintern!»

»Och de äro gifta och ha små barn?»

»Ja de äro gifta, och ha naturligtvis många barn. Derför, ser du, får bruksrörelsen ännu icke läggas ned, och för det ändamålet *måste* jag taga upp ett lån.»

»Ja visst, naturligtvis, det är väl ej så svårt?»

»Jo, det är svårt, jag måste ha en borgen och min kredit är ej stor. Emellertid hade jag nu tänkt fråga dig om du tror att Ernst...»

»Ack Wilhelm, jag är så ledsen att säga det, men jag vet att Ernst har för princip att aldrig teckna borgen!»

»Jaså, han hör till det slags menniskor, hvilkas princip det är att ej hjelpa? Nå, då tala vi ej mer om saken.»

»Nej, så der hård får du ej vara, du bedömer Ernst alldeles orätt, han är så god, så hjelpsam.»

»Naturligtvis, naturligtvis!»

»Kom ihåg att han har hustru och barn, man måste först tänka på dem.»

»Utan tvifvel. De stackars jernarbetarne önskade nog att kunna göra detsamma.»

Löjtnant von Born reste sig upp. Hans ansigte hade fått ett hårdt och bittert uttryck, som skrämde Louise.

»Nej, nej, vänta, Wilhelm», sade hon och drog honom ned på stolen, »jag skall tala vid Ernst, jag *skall* tala vid honom, rigtigt bevekande; om jag önskar det, gör han det nog.»

»Tack, Louise», sade Wilhelm med ett bittert leende, »men jag vill ej vara orsak till att någon går ifrån sina principer.»

Han reste sig ånyo. I detsamma upplyftades draperierna i dörren ut till salen och Mariannes gestalt syntes på tröskeln. Hon såg ut som en tafla af van Dyck, der hon stod i sin rödbruna sammetsdrägt, med den gråa, slokiga filthatten, under hvilken hennes brunsvarta ögon skälmskt spelade. Hon höll upp gardinen med ena handen och böjde sig lätt framåt, under det hon småleende betraktade de begge kusinerna, hvilka vid hennes åsyn blefvo så häpna, att de ej kunde få fram ett ord. De stirrade på den unga flickan som om hon varit en andeuppenbarelse.

»Jag måste bedja er förlåta», sade Marianne alltjemt i dörren, »att jag på detta indiskreta sätt öfverraskar er. Men slumpen har gjort mig till er förtrogna. Då jag kom ut i tamburen, saknade jag min näsduk, jag gick in i salen för att söka den och då hörde jag några ord, som löjtnant von Born uttalade och hvilka förmådde mig att stanna och lyssna på hela ert samtal.»

Louise rodnade ända upp till hårfästet och försökte framstamma någonting, ty hon fann hela situationen ytterst besvärlig. Löjtnanten såg stel och oåtkomlig ut. Marianne ensam bibehöll sin vanliga lugna och vårdslösa hållning. Hon gick fram till Wilhelm och fäste sina mörka, genomträngande ögon på honom.

»Vet ni väl hvilka af edra ord det var som så intresserade mig? Jo, ni sade att ni behöfde penningar till någonting, detta uttryck uppväckte hos mig tanken

på hur ofta jag jemrar mig öfver att vara rik och oberoende och dock ej kunna göra något gagn med mina pengar. Jag hörde äfven hvartill ni skulle använda det lån ni ämnade upptaga, och derigenom blef jag ännu mer intresserad. Hvad hindrar», sade jag till mig sjelf, »att du erbjuder honom detta lån? Måhända skall han stöta dig tillbaka, men låtom oss ändå våga ett försök! Och nu är jag här för att göra detta försök.»

Löjtnanten gjorde en artigt afvisande rörelse.

»Nej, ni får icke stöta er på mitt sätt; jag är måhända litet brusque, men tro mig, min önskan att i allra ringaste mån kunna vara er eller någon annan till nytta skulle ej vara större, om jag gick mera ceremoniöst till väga.»

»Nej, jag försäkrar dig Wilhelm, att det är så», utropade Louise, nu helt upplifvad; »hon begär ingenting bättre än att vara menniskor till hjelp och nytta. Hon är så god, så...»

Löjtnanten bugade sig artigt. Han hade aldrig tviflat på fröken Sternhoffs goda hjerta.

»Jag tackar er, min fröken», sade han med förbindlig och iskall ton till Marianne, »men jag kan icke emottaga ert anbud. Det vore orätt att begagna sig af en ung flickas lättrörda hjerta.»

»Nej för all del, tala icke på det sättet», utropade Marianne otåligt, »jag är ingen vanlig ung flicka.»

»Nej icke det minsta vanlig», sekunderade Louise.

»Förlåt mig, jag har icke den äran att känna er, ni är för mig alldeles främmande.»

»Tvenne personer, af hvilka den ena *behöfver* hjelp och den andra *vill* hjelpa, äro aldrig främmande för hvarandra, såvida de begge två kunna behandla saken som förnuftiga menniskor anstår och låta allt manligt högmod och alla dumma fördomar fara.»

Det blef mycket tyst i rummet, så der tyst som det plägar bli när de samtalandes ifver förledt någon af dem till en öfverilning. Löjtnanten stelnade allt mer och mer; Louise rullade med en förtviflad ifver sina halsdukssnibbar, men Marianne satte sig helt lugnt ned i en fåtölj, aftog sina handskar och började uppmärksamt studera slipningen på en af sina juvelringar.

Löjtnanten tog nu sin hatt och gjorde min af att gå.

»Nej», ropade Marianne med ett plötsligt utbrott af häftighet, »nej, ni får icke gå än! Säg mig, löjtnant von Born, hvad är det för känsla, som drifver er att på detta stolta, ovänliga sätt neka mig lyckan att för en gång kunna vara en menniska till verklig nytta?»

Det var någonting underbart i hennes röst, någonting vemodsfullt och bedjande, som ej var lätt att motstå. Och hvilka mörka, strålande ögon hon hade! Wilhelm märkte dem först nu, men det gjorde att han beslöt sig för att ställa hatten på bordet och iakttaga en afvaktande hållning.

»Se så», utropade Marianne, som märkte att hon vunnit en liten seger, »låt oss nu icke vidare orda, utan betrakta saken som afgjord».

»Men min bästa fröken, ni betänker då ej er förmyndare...»

»Åh, bry er icke om att säga mig några artigheter! Nog kan ni väl både på mitt utseende och mitt sätt märka att jag vuxit ifrån förmyndare, att jag är en så der temligen emanciperad qvinna, som egenmägtigt befaller både öfver sin person och sin förmögenhet.»

Hon såg så skälmaktig ut, der hon satt i sin halft sjelfsvåldiga, halft gratiösa ställning. Juvelringarne blixtrade på hennes hvita händer, hvilka lågo hopknäpta på bordet, och hennes parfymerade näsduk ut-

sände en stark, berusande doft till den unge mannen, som stod der så rak och stolt och trodde sig alldeles oåtkomlig. Emellertid beslöt han sig för att taga en stol och sätta sig ned midt emot Marianne; det var verkligen ganska pikant både att se på henne och höra henne tala, hon var onekligen en högst originell flicka.

Marianne å sin sida fann sig mycket road af att uppträda som affärsman, att räsonera om lån, räntor, hypotek etc. Och när Marianne var road af någonting, så blef alltid hela hennes omgifning road, om än icke af det ämne hon afhandlade, så af henne sjelf, af att se hennes lifliga rörelser, hennes spelande ögon, hennes uttrycksfulla mimik.

Så gick det äfven nu. Löjtnanten kände sig liksom magnetiserad; han tyckte att han kommit in i ett nät, hvars maskor blefvo allt mindre och mindre, så att det var omöjligt att komma lös derutur.

Emellertid började han småningom att ej finna det så påkostande att emottaga en tjenst af Marianne. Han skulle för allt i verlden ej velat ha några slags affärsförbindelser med en vanlig qvinna, men fröken von Sternhoff, det var någonting helt annat, hon var höjd öfver mängden af sitt kön, hon hade ej dess vanliga små svagheter, det hade han insett o. s. v., o. s. v.

Och så hände det sig att då Marianne efter en stund sade Wilhelm och Louise farväl, hade löjtnanten emottagit det lån den unga flickan erbjudit honom. Men han gaf henne en hederlig ränta, och det i ett helt olika slags mynt än hon tänkt sig.

IV.

Följande dag var Louise vid ett mer än vanligt strålande lynne. Icke att hon gjorde sig skyldig till några bullrande glädjeutbrott, ty hon satt stilla halfva förmiddagen och sydde på ett broderi åt sin man; men hon erfor en viss inre tillfredsställelse, som behagligt smekte hennes tankar och kom henne att allt emellanåt helt ofrivilligt småle för sig sjelf.

Om ni bland edra närmare bekanta räknar någon nygift och lycklig ung fru, då vet ni äfven att ingenting så roar en dylik person som att i sitt hem och under sina auspicier få arrangera en liten giftermålsbyrå. Gamla ungkarlar och gamla jungfrur äro för en sådan det äkta ståndets banérförare en verklig styggelse; sjelf har hon kommit in i en lugn hamn, der hon förnöjd och lycklig sitter och vaggar i sin julle, och nu önskar hon ingenting högre än att kunna locka alla sina vänner in i denna hamn — det är ju så oroligt, så stormigt derute, der man ensam brottas med vågorna och ej har någon som sköter den bräckliga farkosten.

Louise var just en sådan der liten fru, som gerna skulle velat gifta bort hela verlden, om hon kunnat. I flere år hade Marianne varit föremål för hennes outtröttliga omsorger, men hon rönte tyvärr ingen framgång. Alla de partier hon uttänkte förkastades af den granntyckta Marianne. Men nu — nu var ändtligen den rätte funnen! Aldrig hade hon sett Marianne — den blaserade, likgiltiga flickan, så intresserad, så liflig, så behaglig som under sitt samtal med löjtnant von Born. Hon var bestämdt icke likgiltig för honom, det var icke fritt från att hon gjort sig skyldig till litet koketteri, icke något farligt förstås, bara helt litet, just lagom. Och han, han var då utan tvifvel redan kär! Sådana blickar han gaf henne, rigtigt eldiga! Åh, hon förstod sig på sådant der, hon!

Så räsonerade den lilla frun, och medan hennes nål flitigt arbetade sig upp och ned genom hårduken, arbetade hennes ljuslockiga hufvud lika flitigt med uppgörandet af planer för de unga tus framtid.

Jaha — just så skulle det blifva. Hon började att räkna på fingrarne: frieri, förlofning, lysning, bröllop — om en två, tre månader kunde ju allting vara färdigt. Och det var sannerligen hög tid; Marianne fylde ju i höstas 25 år och Wilhelm gick på sitt 30:de. Hon, Louise, var ju icke mer än nyss 20 år, då hon gifte sig, och hon tyckte visst icke att hon var för ung.

Till denna intressanta punkt hade hon hunnit, då hon fann det vara på tiden att lägga undan sitt broderi och ordna litet för middagen. Hon hade nämligen — detta var det första steget af den operationsplan hon tänkte utföra — bedt Marianne och Wilhelm äta middag hos henne och hennes man i dag. Måtte nu blott den trilska flickan taga på sig någonting, som klädde henne! Ingen kunde vara så ombytlig som

Marianne. Ibland föll hon på den dumma idén att kläda sig helt och hållet i svart, just som en nunna, och då var hon nästan ful. Det är sant att Louise sjelf tyckte mycket om en viss svart klädning med temligen djup »carré», som bildade en förträfflig ram åt hennes snöhvita hals — men det var ju någonting helt annat, hon var blondin hon, med skär och hvit hy — och svart klär blondiner, något som det då visst icke gör med personer, hvilka ha en så mörk och ful hy som Marianne.

Härmed beslöt Louise att taga sin svarta klädning till middagen. Det skadade ju ej om Wilhelm äfven fann henne behaglig och intagande. Det fans en tid — fastän det nu var mycket längesedan, förskräckligt längesedan — då de begge kusinerna gerna sågo på hvarandra och funno hvarandra allt utom obehagliga. Sedan kom Ernst — den glade, lefnadsfriske Ernst — och då blef det förstås genast slut med allt »det gamla»; men hur det var — on revient toujours à ses premiers amours.

Wilhelm kom en god stund före middagen. Han hade slutat sina affärer ute i staden och tyckte att det kunde vara roligt att få tala en stund på tu man hand med Louise. Detsamma tyckte också hon vis-à-vis honom. Hon hade så mycket att prata om; hennes lilla tunga gick som en väderqvarnsvinge, men hela hennes konversation med alla dess utflygter hit och dit gick dock endast ut på att bringa å bane det ämne, som för tillfället mest intresserade henne. Härutinnan rönte hon ingen uppmuntran; Wilhelm undvek med en oförklarlig envishet att tala om Marianne. Slutligen blef Louise otålig, öfvergaf alla diplomatiska krokvägar och bombarderade Wilhelm med följande fråga:

»Nå, hvad tycker du om Marianne von Sternhoff?»

Wilhelm såg mycket oåtkomlig ut, men han svarade genast utan tvekan och, hur lakoniskt det än lät, dock med en viss öfvertygelses värma:

»Mycket».

»Ja, var det icke det jag visste?» triumferade Louise. »Du *måste* tycka om henne, man kan icke göra annat. Hon är så egendomlig, så öfverlägsen, en dam af verld och ändå så god, så enkel, så naturlig.»

Här stannade hon för att hemta anden; derefter störtade hon sig utan vidare förberedelser direkte in på sitt hufvudämne.

»Jo, ser du, kusin», och så plirade hon med ögonen och tryckte sitt lilla rosenfärgade pekfinger mot hakan, »jag har gjort upp någonting i mitt sinne, jag! Du och Marianne skola bli ett par!»

»Men, Louise, hur kan man få sådana förflugna idéer?»

»Förflugna idéer! På intet sätt förflugna, hvilket jag genast skall bevisa dig. Du kan aldrig få en mera passande hustru än Marianne och hon icke en bättre man än just du. Ni äro alldeles som skapade för hvarandra, precist som Ernst och jag, ni komplettera hvarandra, hvad som felas hos den ena finnes hos den andra.»

»Såå? Tror du det? Men om än så vore, om vi än passade aldrig så bra för hvarandra, så vet jag dock någonting, som uppreser en oöfverstiglig mur emellan oss.»

»En oöfverstiglig mur?»

»Ja. Hon är rik, och kom ihåg att mina affärer...»

»Åh, den muren skola vi lätt hoppa öfver! Att hon är rik utgör blott ett plus på hennes meritförteck-

ning. Har jag ej sagt att ni komplettera hvarandra? Behöfver du pengar, så har hon...»

»Seså, låt oss icke vidare orda om den här saken! Jag vill ej neka till att fröken Sternhoff gjort ett visst intryck på mig, men min hustru kan hon icke bli, såsom mina affärer nu stå. Verlden skulle säga att jag räddat mig från ruin genom ett rikt giftermål och att min hustru fått betala mina skulder.»

»Fy, *fy* skam att vara så stolt, så högmodig! Om du verkligen älskar Marianne och hon dig, skulle du då förstöra begges er lycka blott för en lumpen högfärd, en dum, onödig...»

»Min lilla Louise, du kan gerna spara på din välvtalighet. Vi gräla om påfvens skägg, ty jag kan försäkra dig, att om jag än skulle känna mig frestad att göra fröken Sternhoff ett anbud, så har hon aldrig tänkt och kommer aldrig att tänka på att antaga det.»

Hans sista ord afbrötos af tvenne lifliga, högljudda röster. Det var värden i huset, häradshöfding Ernst Berlitz och Marianne, hvilka nu tillsammans kommo in i salongen, som det tycktes inbegripna i en liflig diskussion.

Marianne och Ernst voro mycket goda vänner, men deras vänskap var af det slag, som har till valspråk: »litet gnabb ibland!» De kunde icke tala med hvarandra i tio minuter utan att någon af dem fälde ett ord, hvilket den andra upptog som en utkastad stridshandske, och så började en duell, i hvilken de med jemngod skicklighet parerade hvarandras häftiga och ofta nog temligen skarpa utfall. De hade äfven nu kommit in i en dylik ordstrid, som ännu ej tycktes vara afslutad, ty så snart gästerna och värdfolket helsat på hvarandra, utropade Ernst:

»Jag måste vädja till er, mitt herskap, ifall jag ej

har rätt i att fröken Marianne drifver satser så galna och vidunderliga, att om jag ej kände henne så väl, skulle jag sannerligen vara orolig öfver att min hustru är så mycket tillsammans med henne.»

»Åh, Gud bevare oss väl! Hvad kan hon då ha sagt? Låt höra!»

»Jo, vi började med att tala om barnauppfostran. Jag fick då höra ganska egendomliga åsigter, såsom att barnen alls icke böra uppfostras, att de böra få växa som den vilda blomman i skogen, att bortskämda barn alltid äro pikanta, lifliga, älskvärda.»

»Åh, kära Ernst», utropade Louise, »Marianne menar icke så, det är blott för att motsäga dig.»

»Visst icke, hon var sannerligen fullt allvarlig, då hon uttalade sina paradoxer. Nå, ifrån barnauppfostran kommo vi in på moderskärleken. Tänk er min förvåning, då jag af en ung qvinna blir underrättad om att moderskärleken är en ganska lumpen och egoistisk känsla, en drift, som vi dela med de lägsta bland djuren.»

»Nej, det var förskräckligt!» utbrast Louise, som kände sig träffad i sina heligaste känslor. »Så har Marianne icke sagt, eller hur?»

Marianne endast småskrattade, men svarade ingenting.

»Vänta, vänta, det värsta är ännu qvar. Hon anför som ett bevis på att moderskärleken blott är en egoistisk drift, att om så icke vore, skulle mödrar till svaga eller missbildade barn, i stället för att pina de stackars barnen med att vårda och underhålla deras usla lif, genast befria dem derifrån.»

»Gud i himlen, så du talar! Försvara dig, Marianne, säg att Ernst missförstått dig!»

»På intet sätt», svarade Marianne lugnt. »Om jag

blefve nog olycklig att få ett barn utan näsa, skulle jag gifva det några matskedar af Roséns bröstdroppar.»

»Men Marianne, tänk att du då vore en mörderska!»

»Åh nej, visst icke, jag gjorde icke värre jag än spartanerna, hvilka alltid befriade verlden från dylika missfoster.»

»Ja, de voro hedningar, de.»

»Nåja, vi ha ganska mycket att lära af sådana 'hedningar'.»

»Men har du då ej tänkt på att äfven det lilla barnet har en odödlig själ?»

»Min snälla vän, låt oss icke komma in på kapitlet om själen och odödligheten, du vet att jag är mycket skeptisk.»

Nej, detta gick i sanning allt för långt! Var det rätta sättet att vinna en mans hjerta? Berätta att man ämnar taga lifvet af sitt barn, om det olyckligtvis ej har någon näsa, och att man ej tror på odödligheten! Louise tittade helt förskräckt bort åt Wilhelm, för att se hvad verkan Mariannes ord hade på honom. Men hans ansigte sade ingenting; han satt afsides, upptagen af den vanliga sysselsättningen, då man i ett sällskap af en eller annan anledning ej deltar i det allmänna samtalet: att tankspridt och liknöjdt vända bladen i ett album.

»Jag skall säga er någonting, fröken Marianne», fortfor Ernst, som ännu ej ansåg striden vara afslutad, »och det är att ni, såväl som de flesta unga flickor, har alldeles för litet att göra. Ni har ingenting att tänka på, ingenting att intressera er för, och följden blir att er hjerna, fyld af romanfantasier, uppfinner en mängd dumma, orimliga idéer.»

»Häruti ger jag er fullkomligt rätt», utbrast Ma-

rianne lifligt, »jag har visserligen ingenting att göra och ingen i hela verlden, som intresserar mig. Mais, que voulez-vous? Det är icke mitt fel att lifvet i allmänhet är tråkigt och dystert.»

Nu tyckte Louise att sällskapet fått nog af Mariannes pessimism. Höll hon länge på så här, då kunde hon äfven säga farväl åt hoppet att vinna kusin Wilhelms hjerta. Hon hade minsann redan spelat bort alltför många trumf. Tänk blott så hon klädt sig, i en svart, slät, höghalsad sidenklädning, visserligen dyrbar och med ett långt, tungt släp, men hon såg ju ut som en nunna med sin bleka, sjukliga hy. Och under det Louise reste sig upp och bad sina gäster komma och taga en smörgås, kastade hon en förstulen blick i spegeln och tänkte att en liten »carré» är mycket vacker, då man har hvit och fyllig hals nämligen. Och Marianne hade en utmärkt vacker hals, nästan vackrare än hennes, det måste hon medgifva. Hvarför i all verlden icke visa den då?

»Nu, Ernst, får du föra ut Marinnne, och du, Wilhelm, blir min kavaljer», förordnade Louise och lade sin hand på kusinens arm.

Medan de gingo ut tillsammans, föll det Louise in att en liten apologi för Marianne ej skulle vara ur vägen.

»Du skall icke fästa dig vid Mariannes sätt, Wilhelm. Hon menar verkligen alls icke hvad hon säger; hon skulle icke kunna taga lifvet af sitt barn, nej visst icke.»

»Åhnej, det kan jag nog förstå. Skulle man fästa sig vid allt hvad hon pratar...»

»Nej, det skall man visst icke göra, hon är endast litet underlig och nyckfull ibland, men betänk också hur bor skämd, hur firad hon blifvit.»

»Du behöfver ej försvara henne, Louise, jag förstår henne lika bra, måhända bättre än du. Hennes själ har en stark och kraftfull resonansbotten, men den är full af dissonanser, som måste upplösas.»

»Och det är du, som skall upplösa dem!»

»Jag?»

»Wilhelm, du är kär i henne, neka ej dertill.»

»Kär? Har du någonsin hört talas om att man blir kär i en qvinna andra gången man ser henne?»

Ja, det hade hon visst. Ernst blef kär i henne *första* gången han såg henne. Det var i T-sjö kyrka, han höll ting dernere, der fick han se henne, under det hon sjöng »Hosianna» ifrån orgelläktaren, och så blef han förtjust. Tredje gången han såg henne friade han och fick ja. Och Wilhelm visste nog att hon var ganska difficile, att hon på samma gång hade en annan friare, den der vackra baronen, som skref vers, och att...»

Här måste hon afbryta, för att uppfylla sina värdinnepligter.

Så snart man satt sig till bordet afslötos alla tvister och man började i stället att småprata så der gladt och trefligt och som man kan göra det under förtärandet af en tallrik klar, gul buljong och derofvanpå ett glas fint rödvin. Herrarne prisade Louises anrättning och åto tvenne gånger soppa, hvilket försatte den lilla frun i ett högst strålande lynne.

Olyckligtvis hände det sig att då steken kom in — Ernst hade för vana att alltid skära den sjelf — voro flere af benen oknäckta, hvilket gaf anledning till åtskilligt halfhögt mummel om vårdslösa, dumma pigor, som alltid glömma hvad de blifvit tillsagda om.

»Hur länge har ni haft er kokerska?» frågade Marianne.

»Sedan i höstas, och ännu har hon icke lärt sig att förskärareknifvar ej äro lämpliga att såga itu ben med.»

»Åh, det var alldeles för kort lärotid! En piga behöfver minst ett halfår för att lära någonting au fond. Jag har t. ex. den lilla vanan att alltid vilja ha mitt kaffe kallt om morgnarne, hvarför det bör vara islaget en stund förut. I fyra månader har jag nu sträfvat för att få denna anspråkslösa önskan uppfyld, men ännu har jag ej lyckats att få kaffet mer än ljumt. Men förrän halfåret är förbi, ämnar jag ej göra henne några förebråelser.»

»Ni har en filosofs lugn, fröken Marianne, men tänk om det hände er som det har händt oss: att ni finge byta tjensteande hvart halfår».

»Åh, visst icke!» utropade Louise, som tyckte att ett dylikt påstående gaf en liten stöt åt hennes anseende som husmoder. »Vår förra kokerska hade vi i nio månader.»

»Således tre månaders hvila från kex och påminnelser... Men du dricker ingenting, Wilhelm. Icke heller tog du supen vid smörgåsbordet. Skål, min bror, du har väl icke gått in i någon nykterhetsförening?»

»Åhnej, det har jag icke», sade Wilhelm småleende och bekräftade sina ord med att tömma glaset i botten.

»Och du, som fordom var så svag för aptitsupen, hvarför har du nu lagt bort den?»

»Emedan mina underhafvande äro förbjudna att smaka bränvin, och då kan ej deras husbonde gerna vara den förste att öfverträda detta förbud.»

»Hvad säger ni, löjtnant von Born!» utropade Marianne, som alltid blef lifligt intresserad, då det var fråga om någonting, som i allra ringaste grad gick utom det vanligas hjulspår. »Ni har således lyckats att utrota superiet på ert gods?»

»Fullkomligt. Till och med på slåtteröl få mina underhafvande aldrig bränvin, utan endast kaffe.»

»Och de äro nöjda härmed?»

»Ja. De beskedliga menniskorna säga, att löjtnanten har mycket mer besvär med att låta koka kaffe och baka hvetebröd än om han blott gaf dem en sup, och den lilla omsorg för deras trefnad, som ligger i detta besvär, ger dem full ersättning för nöjet att få berusa sig.»

»Och ni har verkligen sjelf afstått från er middagssup, blott för att gifva ett godt föredöme?»

»Bah, hvad är det att tala om? En så obetydlig uppoffring.»

»Ja, ni har rätt, den är obetydlig för er. Men jag känner herrar, jag, hvilka ej skulle vilja göra en så obetydlig uppoffring som t. ex. att afstå från att röka i sängkammaren om qvällarne, äfven om deras hustrur bedja dem aldrig så mycket derom.»

»För så vidt jag vet har Louise aldrig bedt mig derom», invände Ernst, helt förnärmad.

»Aj, aj, ni kände er träffad! Kommer ni ihåg ordspråket: qui s'excuse, s'accuse? Ingen menniska har ju talat om er.»

»Ni är en högst impertinent ung dam, fröken Marianne! Men ni har nu en gång för alla fått privilegium på att vara näsvis, och derför ber jag att i trots af ert mindre tillbörliga uppförande få dricka med er.»

Marianne höjde skrattande sitt glas.

»Så lockar man fram små förargliga hemligheter. Men ni borde verkligen vänja er af med detta oskick, min bäste häradshöfding; er hustru kan icke annat än plågas deraf, eller hur, Louise?»

»Åh, det är icke så farligt», svarade Louise och nickade uppmuntrande åt sin man.

»Jag tycker mig nästan se något slags martyrgloria kring din panna», sade Marianne, »eller hur, löjtnant von Born?»

»Nej, det kan jag icke se. Ni erkände nyss att den uppoffring jag gjorde för mina underhafvandes skull ej var stor, hvarför skulle det då vara en större uppoffring af Louise att uthärda litet obehag, för att ej beröfva sin man en njutning?»

»Men hvarför kan icke mannen vara den som uppoffrar sig?»

»Jo, det kan han visst, såvida icke hustrun behåller den ljufva rättigheten för sig.»

Marianne studsade. För en gång var hon svarslös; hon kände att hennes vanliga argument voro uddlösa vapen gent emot hennes lugna och allvarliga motståndare. Hans ord hade träffat hennes hjerta, men hon tyckte ej om att låta det tala. Derför teg hon.

Efter middagen gingo herrarne ut på en stund, för att ej besvära Marianne med tobaksrök, förklarade Ernst.

»Nå, hvad säger du om honom?» sporde Louise, sedan de blifvit ensamma.

»Honom? Hvilken honom?»

»Åh, du vet mycket väl att jag menar Wilhelm.»

»Nej, sannerligen jag det visste; för mig är icke löjtnant von Born 'honom'... Hvad jag säger om honom? Jo, vänta skall du få höra hurudant intryck han gjort på mig.»

Hon gick fram till pianot och sjöng med en behaglig, uttrycksfull altröst:

Integer vitæ etc.

»Sådan är han, Louise. Hans lif är rent och obefläckadt och han går sin väg rakt fram, utan att behöfva frukta menniskornas omdömen.»

»Marianne», sade Louise med en viss mystisk sänkning i tonen, »du tycker bestämdt om honom?»

»Åhja, jag tycker åtminstone icke illa om honom, och det är ganska mycket sagdt af mig.»

Louise blef något flat öfver svaret, men hon förlorade ej fattningen.

»Ja, det har du rätt i. Att du säger dig ej tycka illa om en person, är ungefär detsamma som om en vanlig ung flicka sade att hon vore kär i honom.»

»Nej, nu går du för långt. Att på något sätt vilja anse den känsla du kallar kärlek eqvivalent med mitt temligen negativa tycke för löjtnant von Born, det är att göra verlden ännu mer prosaisk än den är.»

Louise svarade ingenting. Hon hade blifvit afskräckt från att närmare undersöka Mariannes känslor för kusin Wilhelm, ty hon ville så gerna bibehålla sina illusioner att han gjort ett djupt intryck på hennes väninna.

»Nå, Marianne, hvad skola vi företaga oss, medan våra herrar äro borta?»

»Vi skola taga oss en liten siesta», svarade Marianne och kröp upp i ett soffhörn.

»Något roligare kunde du hittat på. Du är verkligen bra lat, Marianne.»

»Det erkänner jag villigt. Men då man ofta har tråkigt, händer det att lätjan så småningom öfvergår till ett kroniskt lidande.»

»Ack, min Gud, om du ändå ville sluta upp med detta eviga tal om att du har tråkigt, att du föraktar menniskorna, att du ej tror på lyckan. Jag försäkrar dig att det är rigtigt motbjudande att höra en ung flicka, rik, vacker, begåfvad med ett skarpt huf-

vud, ett hjerta af guld och ett för skönhet öppet sinne tala om att lifvet är henne en börda.»

»Ja, du har nog rätt häri», suckade Marianne, »och jag tycker äfven detsamma sjelf. Men ser du, Louise, min själ är icke frisk. Jag är som en, hvilken betraktar naturens skönhet med sjuka ögon. Det klara, glänsande solskenet, den blå himlen, de glittrande vågorna bereda honom ingen njutning; de komma det blott att skära och svida i hans sjuka ögon...»

»Men din själ skall blifva frisk igen.»

»... Dock, det är icke alltid så. Ibland känner jag mig ung, frisk och glad. Då tycker jag att tusen små blommor växa upp omkring mig och det blåser en sval, doftande vårvind, som är så lätt att andas. Men så kommer ledsnadens dämon sakta, försåtligt smygande och hviskar i mitt öra: hvad har *du* att glädjas åt? Ingen i hela verlden älskar dig och du ingen; när du en gång dör, finnes det icke *en*, som skall sakna dig.»

»Ack, Marianne, det är ditt eget fel, om din graf en gång kommer att stå bortglömd och utan blommor! *Ensamma* kunna vi aldrig njuta någon lycka, hvarken i lifvet eller i döden. Säg, kan du rigtigt känna, rigtigt fatta det?»

»Ja, ja ibland, nu t. ex., ja nu, Louise, nu i detta ögonblick kan jag känna det. Allt härinne är så varmt, så ljuft, så inbjudande; den trefliga brasan, som sprakar så muntert som ville den bedja oss komma litet närmare och prata med den... du sjelf, den vackra, lyckliga unga hustrun, hvilkens öra tyckes mig lyssna efter den lilles joller i rummet bredvid... allt, allt.»

»Ja, Marianne, så, just så skall du känna det. O, om jag blott rigtigt kunde lära dig förstå hvilken fröjd, hvilken salighet det ligger i ordet 'moder'! Om jag blott kunde beskrifva för dig huru jag kände det, då

jag första gången hörde min lilla gosses skrik. Det kom öfver mig en andaktsfull, nästan plågsamt högtidlig känsla. En varelse var kommen till verlden, en menniskosjäl hade tändts, och det genom mig! O hvilket ansvar, hvilket stort, heligt ansvar! Och så, när de räckte mig den lilla varelsen och jag tryckte honom till mitt hjerta, då tyckte jag att jag skådade in i kärlekens djupaste, outgrundligaste mysterium.»

»Tyst, tyst!»

»Nej, jag vill icke vara tyst, jag vill tala med dig om alla, alla de fröjder du stöter ifrån dig. Jag vill beskrifva för dig bröllopsqvällen, då Ernst och jag trädde in i vårt nya, vackra lilla hem. Det var tändt ljus i alla rummen, våra tärnor och marskalkar voro med oss och så drucko de vår välgångsskål och önskade oss lycka. Men sedan... sedan då vi blifvit ensamma, han och jag, och han slog armen kring mitt lif och hviskade: nu är du *min*, min helt och hållet. O, inga ord kunna beskrifva hvad som ligger i detta *min!* Att veta, att man tillhör en annan så, att intet utan döden kan skilja en åt, att känna huru ens egen tillvaro med alla dess tomma och egoistiska sträfvanden upplöser sig och försjunker i en annans... ah, det finnes blott *ett* sådant ögonblick i lifvet, men det är nog för att göra hela lifvet skönt.»

Marianne hade flyttat fram en gungstol till brasan och satt sig ner der. Hennes mörka ögon stirrade drömmande in i elden. Obestämda, men ljufva bilder sväfvade förbi hennes syn. Louises ord hade liksom berusat henne.

»O, äfven jag ville vara lycklig!» ropade hon lidelsefullt och kastade armarne öfver sitt hufvud.

»Marianne», hviskade Louise, i det hon kom fram

och föll på knä framför den unga flickan, »jag har någonting att säga dig.»

»Nåväl», sade Marianne utan att förändra ställning.

»Du skall blifva Wilhelms hustru.»

Marianne reste sig till hälften i stolen och brast ut i ett hånfullt skratt.

»Nej, så får du icke taga mina ord, jag är fullkomligt allvarsam. Detta giftermål är min älsklingstanke. I går, då jag första gången såg er tillsammans, fick jag liksom en ingifvelse: dessa begge äro skapade för hvarandra. Ack, ni skulle bli så lyckliga! Jag vet att Wilhelm gerna vill ha en god och älsklig hustru, och du, Marianne, kunde aldrig få en mera passande man. Hvarför skulle ni då gå hvar och en för sig och ha tråkigt, när ni kunde vara så lyckliga tillsammans?»

Marianne svarade ej.

»Och jag vet med säkerhet att Wilhelm ingenting bättre begär än att få dig till hustru.»

»Derpå tviflar jag visst icke», svarade Marianne med ett underligt leende.

»Nåväl», utropade den lilla menlösa Louise helt förnöjd, »då är ju saken till hälften afgjord! Om du blott vill, så...»

Marianne satt en lång stund tyst. I hennes nyckfulla hjerna uppstod så småningom en förflugen idé.

»Louise», utropade hon plötsligt med ett sjelfsvåldigt leende, »jag är som ett bortskämdt barn, hvilket blifvit uttröttadt på konfekt och granna dockor, och hvilket man nu erbjuder en enkel leksak af simpelt trä. Barnet utsträcker begärligt sin hand efter den ovanliga leksaken, så gör äfven jag. Jag vill följa ditt råd och göra ett litet experiment att blifva lycklig. Stort tråkigare än jag nu har, kan jag icke få. Om således

löjtnant von Born skulle vara benägen att erbjuda mig sin hand, vill jag emottaga den.»

»Hvad säger du? O, jag är så glad, så glad! Detta öfversteg då verkligen mina djerfvaste förhoppningar. Ack, ack, hvad ni skola blifva lyckliga! Tänk dig blott, Marianne, att bli en ung fru och få ett litet förtjusande hem att ordna, och så att få ett litet barn, en liten söt gosse med mörka ögon, ty han skall ha dina ögon, de äro verkligen så vackra, men Wilhelms hår, det är ljust och lockigt, ditt är för rakt och...»

»Nå nå, sansa dig», afbröt Marianne kallt. »Låt icke din fantasi göra allt för långa utflygter in i framtiden. Kom ihåg att icke alla förlofningar slutas med bröllop.»

Men den lilla frun gaf icke akt på Mariannes ord. Hon var i det högsta stadiet af tillfredsställelse. Tänk blott hur skickligt hon manövrerat... att inom två dagar ega båda parternas samtycke! Ty fastän Wilhelm prutat emot litet, var hon dock temligen säker på honom. Åh, hon hade nog sett hur det stod till med hans hjerta.

Nu kommo herrarne hem. Louise sprang emot sin man, ty hon kände en oemotståndlig lust att få omfamna honom och rigtigt, rigtigt krama och kyssa honom.

»Nå, hur är det nu fatt, min lilla hustru», sade Ernst småleende, i det han tog Louise under hakan och såg henne in i de blåa, strålande ögonen.

»Jo, jag är så glad, *så* glad för någonting», hviskade hon skrattande, »men du får icke veta hvad det är, om du än är aldrig så nyfiken.»

Och så drog hon honom i polissongerna och såg så skälmaktig ut, att det rigtigt gnistrade i hennes ögon.

»Hvad är det du nu har för dig?» skämtade Ernst och skakade på hufvudet med en bekymrad min. »Jag vet icke om jag kan finna mig i att du på detta sätt har hemligheter för din man.»

»Om du blott icke är alltför dum, så skall du få gissa...»

Och så höjde hon sig på yttersta tåspetsarne och hviskade:

»Titta åt venster, alldeles rakt åt venster.»

Och Ernst tittade åt venster, i samma rigtning som hans hustrus lilla finger pekade, men kunde icke derför berömma sig af att han förstod hvad det var som gjorde henne så glad.

»Du är dum, liksom alla karlar», sade Louise och knäpte sin man på fingrarne.

Marianne satt ännu qvar framför brasan. Hon tyckte att hon befann sig väl i sin beqväma ställning med fötterna hvilande på kanten af kakelugnen. Då löjtnant von Born kom fram till henne, helsade hon honom vänligt välkommen, dock utan att göra en rörelse eller ens förändra rigtningen af sin blick. Det röda skenet från den nedbrunna brasan belyste hennes yppigt sköna gestalt och gaf en underlig, trolsk färgskiftning åt hennes mörka, halföppna ögon. Wilhelm tyckte att han borde säga henne någonting, men han kom sig icke för. Han stod der stum och betraktade henne, under det hans fantasi förvandlade den stela kakelugnen till en stor, treflig, gammaldags spis af svart marmor med en muntert flammande brasa uti och den moderna gungstolen till en viss gammal länstol med höga karmar och mjuk, stoppad rygg. Månn tro hon tyckte om att sitta framför en sådan der spis en stormig höstafton och höra huru vinden prasslar derute bland de aflöfvade träden?

»Spela någonting för oss, Louise», bad Marianne med sin släpiga stämma.

»Gerna. Hvad vill du höra?»

»Hvad som helst, blott det är någonting mildt och

stilla, som ej väcker mig ur den behagliga domning, hvari jag försjunkit.»

Louise gick fram till pianot och spelade en »Berceuse» af Schuman.

»Ni tycker om musik, fröken Sternhoff?» frågade Wilhelm, sedan de sista tonerna förklingat, milda och smekande som aftonvindens sus genom säfven.

»Mycket. Och ni, löjtnant von Born?»

»Ja, på mitt sätt. Jag har en musikalisk själ, men jag kan tyvärr icke säga detsamma om mitt öra. Derför förstår jag icke heller nutidens musik med alla dess konstiga, invecklade harmonier och skärande dissonanser.»

»Ack, löjtnant von Born, ni är så lugn och harmonisk, derför älskar ni äfven dessa egenskaper i musiken. Men den som sjelf känt oro, längtan, förtviflan, han förstår dessa kompositioner, hvilka tyckas vara framsprungna ur någon stor smärta, han älskar dessa dissonanser, hvilka gifva eko i hans eget bröst.»

»Men så borde det ej vara, fröken Sternhoff; den, hvilkens själ plågas af oro och missljud, skulle snarare söka lugn och harmoni.»

Hon blickade hastigt upp. Han uttalade dessa ord med en så besynnerlig ton, tyckte hon. Men hon såg genast ned igen och ett ironiskt, nästan föraktfullt leende gled öfver hennes läppar.

»Ifrån det ena till det andra, huru länge blir ni i Stockholm?» frågade hon derefter tvärt.

»Till om söndag, skulle jag tro.»

»Till om söndag? Och i dag ha vi icke mer än tisdag. Således kanske vi träffas ännu en gång?»

»Ja, det göra ni visst!» utropade Louise, som nu kom och stack fram sitt ljuslockiga hufvud. »I öfvermorgon har tant Beate sin sedvanliga årsbal och der

äro ni ju begge bjudna. Var så god, min herre, och bjud opp, jag är icke engagerad till någon dans.»

Och hon gjorde den allra lilla näpnaste kompliment för kusin Wilhelm.

»Nåväl, bästa Louise, vill du skänka mig första valsen?»

»Ja-ha, det vill jag nog», svarade Louise långdraget och kastade en sidoblick på Marianne. Äfven löjtnanten kastade en blick på henne. Hon hade lagt sin ena hand öfver ögonen och tycktes icke alls ha hört de begge kusinernas prat. Hvilken skön hand det var med denna raka linie på yttersidan som man så sällan påträffar! Han undrade hur det skulle kännas att få trycka dessa juvelsmyckade fingrar.

»Tillåter ni att jag bjuder upp er till en dans?» frågade han nästan blygt.

»Obeskrifligt gerna», svarade Marianne likgiltigt, i det hon reste sig upp. »Och hvilken?»

»Om ni ej finner mig för djerf — cotiljongen.»

»Cotiljongen? Jaha, mer än gerna. Men nu tror jag tiden är inne att säga godnatt. Jag har beställt min vagn litet tidigare än vanligt, ty som jag ej mått rigtigt bra i dag, vill jag ej vara länge uppe.»

Hon sade ett vänligt godnatt åt Louise och de begge herrarne.

Marianne hade ett eget sätt att gå. Hon gjorde ej den minsta rörelse med kroppen och hennes steg voro alldeles ljudlösa; det enda buller hon förorsakade var med fraset af sina långa, tunga klädningssläp. Der löjtnant von Born stod kunde han höra hur detta släp sopade öfver salsgolfvet. Liksom förtrollad lyssnade han på ljudet deraf, han hade aldrig trott att det kunde ligga så mycken poesi och tjusning i »le froufrou d'une robe».

V.

Hvem *är* tant Beate?

Tante Beate är ingenting annat än rätt och slätt — tant Beate. Hon har visserligen ett namn till, men det är af föga vigt och betydelse; hela verlden kallar henne tant Beate.

Och hela verlden känner henne. Alla menniskor veta hvem hon är, den stora, feta gamla damen, som på slaget tu promenerar öfver Norrbro med en sakta vaggande gång, likt en tungt lastad skuta, och med muffen framsträckt ett stycke, som en gallion på skutan.

Tant Beate har fört ett egendomligt, ensamt lif. Hon har aldrig haft en känsla af sorg, glädje eller tillgifvenhet — för egen räkning. Hon har visserligen stundom sörjt, och det ganska bittert, men då var det öfver de fattiges och de sjukes lidanden, dem hon ej förmådde afhjelpa. Hon har äfven erfarit glädje, en rigtigt uppsluppen, barnslig glädje, men det var då hon i hemlighet skickat en penningesumma till någon fattig ung man, som ej kunde taga sina examina af

brist på medel, eller då hon öfverraskat någon af sina vänner bland den qvinliga ungdomen med ett vackert smycke och sedan fick höra, huru denna undrade och gissade hvem som skickat den välkomna gåfvan. Och hvad hennes känslor af hat och tillgifvenhet beträffa, hade hon aldrig slösat dem på någon särskild person. Hon älskade vissa begrepp, såsom ungdom, skönhet, godhet, tapperhet; och personifikationerna af dessa egenskaper voro hennes hjertas älsklingar. På samma sätt afskydde hon det fula och låga. Hörde hon omtalas en dålig handling, kunde hon rigtigt fatta hat mot upphofsmannen dertill, och det antingen hon kände honom eller ej, ty för henne var han icke längre en person, utan någonting ondt och fult, som borde utrotas från jorden.

Hon hade någonting filosofiskt i sin natur. Hon föraktade allt pråi i drägten, som hon blott ville ha så beqväm och ändamålsenlig som möjligt. Det roade henne att gå omkring på gatorna och titta på folket och då och då tilltala någon, hvilkens utseende behagade henne. Ja, hon skulle gerna likt Sokrates velat gå in till arbetarne, slå sig ned hos dem och uppbygga dem med sina betraktelser öfver lifvets förhållanden.

Då hon var tjugofem år gammal gifte hon sig med sin nuvarande man, icke emedan hon älskade honom eller längtade efter ett hems fröjder, utan emedan hon tyckte att äktenskapet var en praktisk och naturenlig institution och emedan hon, såsom fullkomligt oduglig att sköta sin förmögenhet, behöfde en »homme d'affaires».

Deras äktenskap blef mycket lyckligt, det lyckligaste i verlden, ty det förekom aldrig en enda tvist derunder. Visserligen förverkligade det ej orden: icke längre tu, utan ett, ty tant Beate och hennes man gingo hvar och en sin väg; men det hände ibland att de under

sin jordiska vandring träffade på hvarandra, och då nickade de åt hvarandra och tyckte att det var ganska trefligt att ibland få råkas.

Tant Beate — märk väl att hennes man hade intet med den saken att skaffa! — brukade alltid en gång om året ställa till en bal. Dessa baler voro af en viss orsak mycket fruktade och äfven afskydda, huru muntra och lifliga de än kunde vara. Tant Beate hade nämligen den besynnerliga idén att ingen af hennes gäster fick vara öfver trettio år. Hon hade dels genom adelskalendern, dels genom efterfrågningar tagit noga reda på hvars och ens ålder, och så snart någon fylt trettio år, ströks han eller hon genast ut från listan på de sedvanliga balgästerna. Hon ansåg nämligen att vid trettio år är den egentliga danstiden förbi, och hon ville icke på sin bal hafva andra än unga, lefnadsfriska menniskor, hvilka dansade rigtigt af hjertans lust. Och det hjelpte ej att förehålla henne att hon genom denna löjliga idé sårade många. »Ungdomen skall dansa», brukade hon säga, »men gammalt folk kan göra något, som bättre och nyttigare är — jaha.»

Det var på en af dessa baler Wilhelm och Marianne skulle dansa kotiljongen med hvarandra.

Tant Beate hade en stor våning, som såg mycket prydlig ut med de antika möblerna och kronorna af fasetterade glas, hvilka, när ljus voro tända i dem, skimrade i alla regnbågens färger. För tillfället hade hon dessutom prydt rummen med blommande växter, ty hon tyckte — och deri hade hon nog rätt — att ungdom och blommor passa väl tillsammans.

En vänligare och trefligare värdinna än tant Beate fick man leta efter. Hon gick omkring bland sina gäster, småpratande och skämtande, klädd i en

höghalsad svart sidenklädning med tjocka rynkor kring lifvet och en tung guldkedja lindad tre hvarf kring halsen. Men ve den, som följde det vanliga Stockholmsbruket att komma en timme senare än man är bjuden! För henne eller honom hade tant Beate icke annat än ett temligen buttert: »god qväll». I dag var det Marianne, som förbrutit sig; klockan var redan half nio, och hon syntes ej till. Eljest var Marianne tant Beates gunstling. Hon hade en gång på ett besök hos någon fattig familj, för hvilken man tigde i tidningarna, träffat Marianne, och sedan dess räknade hon den unga flickan bland sina gunstlingar. Dessutom tyckte hon att Marianne med sin präktiga figur och sina svarta ögon var en vacker uppenbarelse, och gumman Beate hade sina roliga idéer gent emot vackra menniskor. Hon kunde sitta i timtal och stirra på dem, och ibland på gatan hände det att hon som en verklig don Juan förföljde någon stackars skönhet, som naturligtvis var på det högsta besvärad af att ha tant Beate klifvande bredvid sig och stirrande på sig utan att säga ett ord. Man berättar, på tal om tant Beates egendomligheter, att hon en gång helt obesväradt uppträdt på en soupé, der hon hvarken kände värd eller värdinna, blott för att skaffa sig litet »ögonfröjd» — så kallade hon sjelf sin estetiska hänförelse — med en grekisk näsa, som hon häromdagen fått se på gatan och hvars egarinna befann sig bland gästerna.

Emellertid började Marianne att synda alltför mycket på nåden. För hvart ögonblick blef tant Beate allt bistrare, promenerade af och an med allt längre och längre steg och strödde omkring sig en mängd adjektiv, såsom: »försumlig, glömsk, bortskämd, sjelfsvåldig», etc. Hela sällskapet fick också lida för Mariannes brist på punktlighet, ty tant Beate hade

förklarat att ingen dans skulle börja, förrän fröken Sternhoff var kommen. Följaktligen sutto de unga flickorna uppradade på stolar och i soffor, alla med detta oroliga, förströdda uttryck, som karakteriserar en ung dam i det kritiska ögonblicket före första valsen.

Ändtligen kom Marianne och med henne var det som om ett visst lifgifvande fluidum kommit in i rummet. Hon var klädd i en spetsgarnerad, gul sidenklädning och såg ut som en spanska med sin bleka hy och svarta, mandelformade ögon.

»Jag tror att min nådigas klocka behöfver skickas till urmakaren», sade tant Beate spetsigt, då Marianne helsade på henne.

»Ack, bästa tant, förlåt mig! Jag har bland andra ovanor äfven den att aldrig se på klockan, och följden har blifvit att punktlighet är ett för mig alldeles okändt ord.»

Tant Beate hade ämnat hålla en liten straffpredikan för Marianne, men den unga flickan afväpnade henne med sin vackra hals och sina hvita, präktiga armar. Det var ögonfröjd det, att betrakta dem!

»Hvarför har du dröjt så länge?» frågade Louise, då Marianne kom fram till henne.

»Kära du, det var hardt nära att jag alls icke gått på balen. Jag har hela dagen varit vid det mest odrägliga lynne, ungefär som man är, då man vet sig ha tio obesvarade bref i sin skrifsbordslåda och ej kommer sig för att besvara ett enda. Mot qvällen blef mitt humör ändå sämre, troligen derför att onkel kom in i mitt rum och en stund underhöll mig med sina fadaiser. Jag var fast besluten att skicka återbud, men så tänkte jag att det skulle göra dig ledsen om jag svek det löfte jag gifvit en viss person. Derför

är jag nu här; mitt dåliga lynne har jag lemnat hemma, der det i allmänhet trifves bäst, och i afton tänker jag göra mig mycket treflig och älskvärd.»

Marianne höll ord. Hon hänförde alla med sin glädtighet och qvickhet. Det fans baler, på hvilka hon ej dansade ett steg, då hon med matt och släpande röst talade om att hon var gammal och sjuklig, samt att hon ej förstod hur förnuftiga och civiliserade menniskor kunde vara roade af att hoppa omkring på golfvet som indianer eller markattor. Men i afton förnekade hon alla dessa påståenden. Ingen dansade så lifligt och ungdomligt som hon. Tant Beates bror, grefve K. — ett gammalt original, som i likhet med systern var mycket intresserad af ungdom och skönhet, och som alltid från ett hörn af salongen plägade betrakta de dansandes fötter, emedan han påstod sig efter deras sätt att dansa mer eller mindre på tå kunna bestämma hvars och ens ålder — förklarade att fröken Sternhoff blifvit minst fem år yngre än då han sist såg henne; hon dansade nu på yttersta tåspetsarne, alldeles som en sjuttonåring.

»Nå, jag hör att ni ämnar förlänga er vistelse i Stockholm med ännu några dagar?» sade Marianne, då Wilhelm kom fram till henne under uppehållet mellan tvenne danser.

Marianne satt tillbakalutad i en soffa. Hon flämtade häftigt efter den lifliga dansen och hon förde sin solfjäder upp och ned med en sydländskas behag.

»Ja, jag blir tvungen dertill, fastän det för mig är ovanligt att vara så länge borta från hemmet. Jag plägar annars göra mina Stockholmsbesök så korta som möjligt.»

»Så korta som möjligt? Det låter nästan som om ni ej trifdes i Stockholm?»

»Åh nej, det gör jag icke heller; dertill älskar jag landet allt för mycket.»

»Men hur är det möjligt att trifvas på landet?» fortsatte Marianne, i det hon stödde hakan mot sin hopslagna solfjäder. »Är det icke fasligt tråkigt och enformigt der?»

»Tillåt mig, fröken Sternhoff, att innan jag besvarar edra frågor, upplysa er om att jag *aldrig* har tråkigt.»

»Hvad för något? Hörde jag verkligen rätt?» utbrast Marianne. »Min bäste löjtnant von Born, vill ni icke sätta er här i soffan? Jag är närsynt och skulle bra gerna på icke allt för långt afstånd vilja betrakta en person, som vågar utkasta det djerfva påståendet att han aldrig har tråkigt.»

Wilhelm satte sig skrattande i soffan.

»Nej, jag försäkrar er att så är», fortsatte han; »jag kan icke ens förstå hur det är möjligt att ha tråkigt. Lifvet är ju så rikt, så omvexlande, både det yttre omkring oss och det som rör sig i vårt eget bröst, om vi blott ha tankar i hufvudet och känslor i hjertat.»

»Men när tankarne äro dystra och känslorna sorgliga?»

»Så kunna vi blifva olyckliga, förtviflade; men det är någonting helt annat än att ha tråkigt.»

»Ja, ni har rätt, det är just frånvaron af både lycka och olycka, som alstrar ledsnad och lefnadströtthet. Det är detta drömlösa sofvande i en gråaktig halfskymning, denna tillvaro utan hopp, utan minnen, utan hvarken glädje eller sorg, som kommer oss att slutligen gäspa ihjäl oss.»

»Men till ett dylikt stadium borde aldrig annat än dumhufvuden komma.»

»Gode Gud, hvilken idiot jag måste vara!» utropade Marianne.

»Fröken Sternhoff, vet ni väl hvarför ni, i likhet med många andra, så ofta har tråkigt.»

»Nej, sannerligen jag det vet; det är ett problem, som jag under de sista åren förgäfves sökt lösa.»

I detsamma spelades en vals upp och Mariannes kavaljer kom för att hemta henne. Men Marianne var icke hågad att dansa nu.

»Förlåt, min bäste löjtnant», sade hon med sin på en gång förbindliga och vårdslösa ton, »men ni måste vara så älskvärd och söka er en annan dam. Löjtnant von Born och jag ha kommit in i ett högst intressant samtal; han håller just på att för mig lösa ett invecklad problem. Ni förstår således att jag ej kan afbryta vår konversation.»

Den försmådde kavaljeren bugade sig och försökte se så litet sur ut som möjligt. Det skulle varit en annan flicka än Marianne von Sternhoff som tillåtit sig ett dylikt sjelfsvåld! Men hon var ett sådant original, att man väl måste foga sig efter hennes nycker. Emellertid lyckades det honom att få en annan dam, en nyutkommen sjuttonåring med stora, vidtuppslagna blå ögon och en liten täck »retroussé», hvilken efter att ha dansat ett par hvarf började att gifva honom små intressanta förtroenden, som att hennes klädning icke kommit hem förrän fem minuter innan hon skulle fara, att den nu var så trång att hon knapt kunde andas, att hennes mamma sagt att hon ej skulle tro på om någon herre sade att hon såg bra ut. Åh, det var en naivitet, en oskuld, som var rigtigt förtjusande! Och bra mycket pikantare och trefligare var hon än den stolta, ironiska fröken Sternhoff.

Emellertid fortsatte Marianne och Wilhelm sitt samtal vid ljudet af tonerna från en af Strauss' valser.

»Nåväl, löjtnant von Born, hur lyder problemets lösning?»

»Jo, fröken Sternhoff, ni har tråkigt emedan ni ej förstår att uppsöka det stora i det lilla, det poetiska och underbara, som finnes äfven i de efter utseendet mest hvardagliga föremål. Ni försmår att vara lycklig med lifvets obetydliga fröjder, och derför vinner ni aldrig dess stora. Jag vill blott gifva er ett exempel. Häromdagen företog jag en temligen vidsträckt promenad. Jag gick rundt omkring alla mina egor; än vandrade jag genom skogen, än gick jag öfver en äng, i hvars leriga mark jag stundom sjönk ända till knäna. Vädret var så der temligen vackert, solen sken då och då fram och sände mig en uppmuntrande stråle, men luften var kylig och det blåste skarpt. Nåväl, en dylik promenad kan man väl icke kalla ett nöje, men jag, jag hade roligt. Hvarje fläck af jorden jag trampade på var mig kär och bekant; jag hade tusen ställen att helsa på. Jag visste hvar de första sipporna kommo fram; der petade jag undan snön, för att se om icke vårlifvet redan började röra sig derunder. Jag kom ihåg ett träd, der förra sommaren en trastfamilj bygde bo; här lade jag i ordning litet mossa, så att de skulle hafva det varmt och trefligt, när de kommo hem. Jag småpratade med sparfvarne och gaf dem mat; jag helsade på i bondstugorna, och då jag kom hem, kände jag mig så glad och nöjd, som om jag varit med om någonting rigtigt roligt. Men jag är säker på, att ifall ni varit med, skulle ni vid hemkomsten icke erfarit annat än en förarglig känsla öfver att ha blifvit våt om fötterna och väderbiten af den skarpa blåsten.»

»Nej visst icke, visst icke. Er beskrifning har försatt mig i den angenämaste stämning. Men herre Gud, på Stockholms gator kan man ju icke gå omkring och leta efter blåsippor och småprata med gråsparfvarne.»

»Nyss tyckte ni ju att landtlifvet var så afskräckande?»

»Jaså; ja, men det tycker jag verkligen icke nu. Ni har gjort mig rigtigt intagen deraf. Berätta litet mer, tala om hur ni tillbringar er dag?»

»Åh, det skulle ej intressera er. Mina sysselsättningar äro lika prosaiska som enformiga. Den ena dagen är den andra lik; jag är i en oupphörlig verksamhet ifrån morgon till qväll. Jag har aldrig ledigt annat än söndagarne.»

»Söndagarne? Nå, men *dem* måtte ni väl åtminstone finna tråkiga. För min del skulle jag vilja döpa om alla söndagar till långfredagar.»

Wilhelm betraktade Marianne med en allvarlig, nästan sträng uppsyn.

»Ni talar besynnerligt, fröken Sternhoff. Hvarför skulle jag finna söndagarne tråkiga? Både jag och mina tjenare bevista alltid gudstjensten.»

»Åh, verkligen? Att ni är så kyrksam? Men det är kanske med edra kyrkobesök som med edert försakande af middagssupen; det är blott för att gifva ett godt exempel?»

»Visst icke. Dessa kyrkobesök äro för mig som en helig tradition från barndomen. Mina föräldrar voro mycket religiösa.»

»Aha! Ni har således fått er fromhet i testamente?»

»Ja, om ni menar att jag fått en from och barnslig tro i testamente, så har ni visserligen rätt.»

Marianne kände sig träffad. Hon suckade djupt och vände till hälften bort hufvudet.

»Ack löjtnant von Born, ni har då ännu qvar er barnatro? Ni har icke som så många tappat bort den i verldsvimlet?»

»Nej, fröken Sternhoff, jag är ännu ett fullkomligt barn i det fallet. Jag har ännu qvar min mors gamla bibel, som är full med understrykningar af hennes hand, och det kan lika litet hända att jag försummar att läsa i den som att jag glömmer min moders bild.»

»Er moder! O, hur ni uttalar detta ord! Det ligger en hel verld af kärlek deri. Ack, ni är lycklig, ni! Jag... jag har ingenting att minnas. Der ni gömmer er moders bild, edra glada barnlekar, edra bönestunder, der är det för mig endast tomhet. Ingen moder lärde mig att bedja. Jag har ingen bibel, jag, och derför har jag icke heller någon tro.»

Mariannes stolta läppar darrade och hon förde hastigt näsduken öfver ögonen.

Tyst och blek satt Wilhelm vid hennes sida. O, hur gerna skulle han ej velat fatta hennes hand och säga henne att hon hos honom skulle finna ersättning för allt hvad hon saknade — fader, moder, syskon — att hans gamla bibel med de kära anteckningarne äfven skulle blifva hennes. Men han vågade ej. Tanken på att en iskall, högdragen blick måhända skulle förstena det nu så milda uttrycket i hennes ögon, att hennes läppar skulle få det der obehagliga, ironiska leendet, som så plågade honom, gjorde honom rädd och försagd. Och derför teg han.

Marianne tyckte att hon visat för mycket rörelse och det var icke utan att hon kände litet blygsel deröfver. Hon reste sig häftigt upp, fattade Wilhelms

framsträckta arm och började derefter med en plötslig omkastning från allvar till munterhet att småprata hit och dit om alla lapprisaker hon för tillfället kunde hitta på. Wilhelm var föga nöjd med den förändring deras samtal undergått. Han afskydde allt sådant der innehållslöst kallprat om huruvida man sett den eller den pjesen, om man var road af att dansa, om man ämnade sig på amaranten. Då blef han tyst och stel — och derför kallade menniskorna honom tråkig.

»Titta på de der begge, tant Beate», sade Louise och pekade på Marianne och Wilhelm, då de gingo genom salongen, »tycker inte tant att de taga sig bra ut tillsammans?»

»Snälla menniskor begge två. Snälla menniskor — jaha.»

Tante Beate hade den vanan att afsluta hvarje mening med ett »jaha», liksom för att freda sig mot hvarje opposition.

»Ack ja, det äro de visst, och de skulle passa så bra för hvarandra.»

Tant Beate satte handen i sidan och backade litet.

»Snälla menniskor», upprepade hon, »men passa ej för hvarandra — nehej.»

»Och hvarför inte?»

»Han styfsint — hon sjelfsvåldig. Komma att drabba ihop många gånger före bröllopet — jaha.»

Louise blef helt nedslagen öfver tant Beates tvifvel om Wilhelms och Mariannes lämplighet för hvarandra. Dock — det der var ju icke annat än en gammal gummas fantasier! Om än några missljud skulle blanda sig i de begge älskandes

lycka, så kunde de väl upplösas. Kärleken förmår ju allt.

Och stärkt af denna lyckliga tanke fattade hon sin mans arm och gick ut för att dansa en ändlös kotiljong, med turer så invecklade, att den stackars anföraren, hes och ifrig som en general framför sin trupp, förgäfves sökte göra dem begripliga för de exeqverande, hvilka som vanligt vid dylika tillfällen lättare satte fötterna än tankeorganen i rörelse.

Tant Beate tyckte om ju längre och ifrigare det dansades. Hon stod i dörren, stampande, nickande och slående takten och med en belåten min åseende huru damernas lockar raknade, huru släpen söndertrampades, afsletos och hopvirade som bollar kastades undan i vråarne, huru somliga bland de dansande blefvo röda och flottiga som bondjäntor på ett slåtteröl, andra likbleka af den våldsamma rörelsen, huru ljusen flämtade, andlösa, matta och nedsändande hela kaskader af stearin på herrarnes frackar, samt huru slutligen ett par ramlade omkull med en fart och ett buller, som lofvade minst ett par afbrutna ben, men som lyckligtvis icke förorsakade annat än en svullen armbåge och en hel störtsjö af ursäkter och beklaganden. Allt detta roade tant Beate. Den besynnerliga gumman! Hon tyckte om de unga, hon tyckte om att se dem dansa, men på samma gång var det icke utan att ett visst ironiskt leende spelade på hennes läppar. Hon var som en, hvilken roar sig med att lifva upp barn, att narra dem att väsnas och springa och skratta och prata alla möjliga dumheter, ända tills de icke veta hvad de göra af idel munterhet. Slutligen fick hon äfven lust att sjelf deltaga i sina stora barns lek. Hon kretsade ut i dansen. Det var som om en väldig örn slagit med sina vingar i luften; hennes svarta sidenklädning

svälde som en luftballong och hennes bröst arbetade som en rigtig blåsbälg. Åh, hon var för komisk att se! Hon var så upplifvad som hade den onde sjelf stått gömd bakom dörren och spelat en infernalisk vals på sin viol.

Och Marianne och Wilhelm? Ja, de dansade icke minst, de begge. En underlig, obeskriflig dans var det, så tyckte Wilhelm åtminstone. Då han höll henne så der tryckt intill sig och kände huru hennes barm höjde och sänkte sig med en djup, våglik rörelse, som berusade och liksom qväfde honom, fick han en förnimmelse af att alla menniskor omkring dem försvunno, att de dansade alldeles ensamma... allt lättare och lättare blef hon i hans armar; han tyckte att de började höja sig öfver jorden. Så här skulle han velat dansa i evighet, dansa som i en dröm. Men han måste stanna, hon tryckte lätt hans hand och bad honom sluta; hon orkade ej mer.

»O förlåt!» utropade han, förskräckt öfver hennes blekhet. »Jag glömde allt utom min egen sällhet.»

»Ni har varit för våldsam», hviskade Marianne. »Jag tål ej vid att dansa så häftigt.»

»*Kan* ni förlåta mig? O, att jag skall ha gjort er illa, jag som ville bespara er...»

Han hejdade sig, förskräckt öfver sina egna ord, och kastade en skygg blick på Marianne. Månne hennes ögon nu fått den der iskalla strålen, som de endast kunde kasta ifrån sig?

Men hon tycktes ej gifva akt på hans ord. Hon pressade näsduken mot bröstet och andades kort, som om hon erfarit någon smärta.

»Ni mår illa, fröken Marianne?»

»Ja. Den häftiga dansen har gjort mig ondt.»

»Ni får aldrig dansa mer!» utropade Wilhelm lidelsefullt, i det han tog hennes arm och förde henne ur salen. »O, Marianne, är ni icke trött på detta lif i stora verlden, på dessa baler, der man dansar utan att vara glad, der ungdom och helsa vissna bort...»

Ånyo hejdade han sig. Efter ett ögonblicks tystnad sade han lugnt och allvarligt:

»Fröken Sternhoff! Louise och hennes man ha lofvat att tillbringa påsken ute hos mig. Skulle ni anse det mycket djerft om jag bad er, min fordringsegare, att göra dem sällskap?»

Marianne teg ett ögonblick.

»Jag kan icke nu genast gifva er svar», sade hon derefter, »men jag lofvar att ni skall få det, innan vi skiljas åt i afton.»

Klockan tu blåstes balen af och hvar och en for hem till sig med den bestämda åsigten att det varit en rolig afton och att man öfver hufvud taget aldrig kan få för mycket af valser, françaiser och framför allt kotiljongen, den gudomliga kotiljongen!

Kanske dock att det fans en och annan, som inte så alldeles delade de der åsigterna, utan var ganska belåten åt att i lugn få sträcka ut sig i vagnshörnet.

Då Marianne steg upp i sin vagn, stod Wilhelm bredvid och öppnade dörren för henne.

»Nåväl, kommer ni?» frågade han oroligt, då hon räckte honom sin hand till godnatt.

Marianne visste hvilken betydelse han skulle gifva åt hennes svar. Hon tvekade ett ögonblick; derefter ryckte hon på axlarne och svarade vårdslöst:

»Nåväl då! Ja, jag kommer!»

Då alla hennes gäster gått, tände tant Beate en cigarr och vandrade rökande af och an i våningen med långa steg och småpratande för sig sjelf. Hon hade ingen annan att prata med, ty hennes man, den hedersgubben, som bodde i våningen ofvanför, hade lagt sig redan klockan nio och snarkade nu som bäst, så det hördes ända hit ned — efter tant Beates utsago åtminstone.

VI.

»Vet du hur det är med löjtnanten i afton?» frågade Marianne sin kammarjungfru, som höll på att plocka blommor och hårnålar ur hennes långa, intrasslade hår.

Otto hade varit sjuk några dagar, hvarför han ej heller varit med på balen, och Marianne fann sig nu af ett oförklarligt, hastigt påkommande medlidande manad att efterfråga hans helsa.

»Jo, fröken, jag tror visst att han är sämre», svarade kammarjungfrun, i det hon långsamt förde kammen upp och ned, »han kan icke få någon ro, han har hela natten gått af och an i sitt rum och nu tror jag visst han ligger på soffan i salongen.»

»Jaså. Skynda dig nu... åhja, det är nog bra så der.»

Marianne reste sig häftigt upp och afskedade kammarjungfrun, som fann sig mycket belåten med att få gå och lägga sig och ej efter vanligheten behöfva afkläda sin matmoder.

Marianne tog nu ett ljus och gick in i salongen för att helsa på Otto.

Vid hennes inträde låg han på soffan med hufvudet lutadt mot en kudde. Ett uttryck af oro och smärta hvilade öfver hans ansigte och han såg sjuk och feberaktig ut. På bordet bredvid honom brann en till hälften nedskrufvad lampa, och tvenne uppslagna, bortkastade böcker vittnade om hans fåfänga bemödanden att lugna och förströ sig.

Marianne hade gått så tyst, att Otto ej varseblef henne, förrän hon stod alldeles bredvid honom.

»Ah, är det du!» utropade han lifligt och reste sig på armbågen. »Hvad det var snällt af dig att ej glömma bort mig!»

»Jag ville höra hur det var med dig, Otto», svarade Marianne och ställde ljuset på bordet.

»Sätt dig ned», fortsatte han ifrigt och fäste sina feberglänsande ögon på henne. »Så der — ack, hvad du är vacker i denna drägt!»

Hon var klädd i en broderad peignoir, hvars genomskinliga tyg endast till hälften skylde halsens och armarnes skönhet, och hennes mörka hår hängde utslaget ända till midjan. Otto sträckte fram sin hand och förde den långsamt öfver de mjuka, glänsande hårvågorna.

»Nåväl, hade du roligt på balen?»

»Roligt?» skrattade Marianne. »Du frågar alldeles som om du talade till en adertonåring, som varit på sin första bal! Brukar jag väl någonsin ha 'roligt', jag?»

»Det gläder mig att du ej haft det i afton heller. O, om du visste hvilka marter jag utstått, då jag legat här ensam och tänkt på dig! Jag har gått igenom hvarenda dans du dansat, hvilka som voro

dina kavaljerer, hvad ni sade hvarandra, hela långa dialoger har jag utfört; jag har förestält mig hvarje blick du bortskänkte... rummet har vimlat af dansande par, hvilka utförde valser, françaiser, polkor i en brusande fart. Och till slut spelades Faustvalsen och du dansade kring min soffa med det der gäckande leendet du brukar ha, när du är rigtigt grym emot mig, och jag måste upp och dansa med dig, men då gled du ur mina armar, och någon annan... skall jag säga dig hvem det var?»

»Seså, Otto, lugna dig», sade Marianne vänligt, »du har ju rigtig feberyrsel, stackars gosse!»

»Ja, jag har feber både i själen och kroppen, men mest i själen ändå. Så der ja, det var snällt, gif mig din hand. Om du visste hur mitt hufvud bränner.»

Han tryckte hennes hand så hårdt mot sin panna, att märken syntes derefter på de fina fingrarne. Beröringen med hennes hand tycktes göra honom godt, ty han blef plötsligt lugn och stilla.

»Säg mig nu blott hvem du dansade kotiljongen med?» frågade han.

»Med löjtnant von Born», svarade Marianne, utan minsta tvekan eller rodnad.

Otto for upp som om en orm stungit honom.

»Min aning, min aning! Det är således sant hvad som säges; det är således sant att du skall blifva hans... hans...»

Nu var det Mariannes tur att spritta till.»

»Hvem har sagt dig någonting sådant?» frågade hon nästan ifrigt.

»Ah, du förnekar det icke, du förnekar det icke. Farväl då alla mina drömmar! O, Marianne, att ha älskat som jag och mista dig!»

Han borrade hufvudet ned i kuddarne och grät som ett barn; och ett stort barn var han också, oaktadt sin långa figur och sina mustascher.

»Lugna dig, Otto», sade Marianne vänligt och försökte lyfta upp hans hufvud. »Hvem har sagt att icke detta rykte är tomt prat?»

Otto blickade häftigt upp.

»Du sjelf, Marianne, du sjelf. Din röst, ditt sätt, din rodnad — åh, se hur du rodnar ännu mer — allt säger mig att du är förlorad för mig.»

»Jag har aldrig gifvit dig något hopp, det vet du, Otto.»

»Ja, ja. Men åt hvem är det jag skall afstå dig? Hvilka företräden har han väl framför mig, denna stela, tråkiga, tarfliga landtjunkare?»

»Nu är det nog, Otto», sade Marianne strängt. »Om du än vill förnedra dig till dylika uttryck, så vill jag icke höra på dem.»

»Vågar du ännu säga att ryktet talar osanning?» utropade Otto och kramade Mariannes handled, så att hon skrek till af smärta.

»Vågar», svarade hon stolt, »åhja, det skulle jag väl möjligen, men efter du tvingar mig, skall du få veta sanningen. Hvad ryktet sagt är icke alldeles en dikt.»

Otto svarade ingenting, men han föll tillbaka mot kudden och gaf ifrån sig något slags stönande läte. Marianne betraktade honom deltagande, men med en liten axelryckning, som tycktes säga: hvad skall man taga sig till med den der stackaren?

»Det kan göra mig galen», fortsatte Otto och reste sig upp. »Att tänka sig att en annan på några dagar vunnit din kärlek, som jag i åratal förgäfves sträfvat efter.»

»Kärlek? Hvem talar om kärlek?»

Otto studsade.

»Älskar du honom då icke?»

»Älska?... *jag!*»

Hon log sitt obehagligaste, mest ironiska leende.

»Men om du icke älskar honom, hvarför... hvarför kan du icke så gerna taga mig? Är jag verkligen så motbjudande?»

»Åhnej, det är du visst icke, du är en snäll och beskedlig pojke, men af många skäl föredrar jag löjtnant von Born framför dig. För det första är han en karl, något som du aldrig varit, är eller blir, och en qvinna sådan som jag måste hafva en man, för hvilken hon hyser respekt, annars blir hela äktenskapet icke annat än ett toffelregemente. För det andra gifter jag mig egentligen blott, emedan jag är trött på det lif jag nu för, emedan jag vill börja något nytt, något alldeles nytt. Jag vill lemna Stockholm, lemna detta hem, som jag — förlåt min otacksamhet — afskyr, slippa att se min onkel, som jag — ännu en gång förlåt — af hjertat hatar, med ett ord sagdt, jag vill komma in i nya förhållanden. Jag vill göra ett experiment med att blifva lycklig. Slår detta experiment fel, något som jag tyvärr hyser stor fruktan för, så vinner jag åtminstone det, att jag för en tid får litet sysselsättning för mina tankar.»

Otto suckade djupt och anklagade ödet, som ej gjort honom till en stel och barsk landtbrukare i stället för en elegant gardeslöjtnant.

»Och löjtnant von Born är nöjd med dessa ljumma känslor?» frågade han. »Ja naturligtvis, då man älskar, nöjer man sig med de minsta smulor.»

»Älskar? Min kära Otto, det är alls icke fråga om några romantiska känslor oss emellan. För öfrigt,

kan du verkligen tro att någon man numera skulle förälska sig i mig? Ja, ja, jag vet hvad du vill säga, men hos dig är det icke annat än en fix idé, en gammal vana, som det kostar på att öfvergifva. Tro mig, jag väcker ingens kärlek. Allt som tjusar hos andra qvinnor, hjertats godhet, ett behagligt sätt, ett mjukt väsende, ömhet, hängifvenhet, allt detta är hos mig som förfrusna blommor; jag sörjer öfver att de dött ut, men kan ej gifva dem lif igen. Jag har måhända några yttre fängslande egenskaper, såsom litet elak qvickhet och en viss öfverlägsenhet, som imponerar på dumma menniskor, men det är icke sådant man älskar.»

»Ah, det der är blott fantasier! Han älskar dig, hvarför skulle han annars söka vinna din hand?»

»Hvarför? Jag tycker ej det bör vara svårt att utfundera, hvarför man vill gifta sig med en flicka som har 200,000 kronor i förmögenhet.»

»Det är således din rikedom?»

»Så ungefär. Jag kan till och med omtala för dig att vår bekantskap inleddes med uppgörandet af en affär.»

»Hvad menar du?»

Det var som om en ond makt drifvit Marianne att vara ogrannlaga och hänsynslös. Hon hade genom sin bittra sjelfbeskrifning kommit in i det lynnet att hon nästan fann ett nöje i att håna både sig sjelf och allt och alla, som hade någon gemenskap med henne.

»Åh, jag menar blott — som ett bevis på hur ytterst prosaisk vår förbindelse är — att liksom min rikedom spelar hufvudrollen i vårt blifvande giftermål, så var det äfven den, som föranledde vår bekantskap. Jag tror icke att vi talat många ord med hvarandra,

då vi redan voro i full fart med uppgörandet af lån och räntor; så inte hvilar det just något poetiskt skimmer öfver vårt första möte.»

»Lån! Har löjtnant von Born emottagit lån af dig?» utropade Otto i högsta förvåning.

Marianne blef litet het om öronen. Hon kände att hon varit allt annat än finkänslig.

»Ja, hvad är det att häpna öfver?» svarade hon förargad. »Kan du säga mig hvad det är för märkvärdigt deri? För min del anser jag att det var det klokaste och förnuftigaste jag någonsin sett en man göra. Dessutom var det en ren bagatell, som alls icke är att tala om. För öfrigt», fortsatte hon efter ett ögonblicks tystnad, »kan det väl hända att han hos mig upptäckt åtskilliga egenskaper, som ej äro alldeles värdelösa. Jag har t. ex. mycken verldsvana, och herrar pläga tycka om att deras fruar taga sig väl ut; jag skall aldrig besvära honom med några öfverdrifna anspråk på ömhet och uppmärksamhet; jag har en viss tolerans, som ofta kommer äkta män väl till pass.»

»Sluta nu!» utropade Otto häftigt, »hvad du säger bringar mig till förtviflan. Om ni älskat hvarandra, skulle jag varit mindre olycklig, men att höra dig sätta ett så lågt pris på min kärlek, att du framför den föredrar detta iskalla, beräknande giftermål, det är mer än jag kan höra.»

»Se så Otto, lugna dig min vän! Då den tid kommer att du måste sluta upp med dina frierier till mig, glömmer du också snart din kärlek, och när du sedan på litet afstånd och med lugnare blick betraktar kusin Marianne, skall du tacka henne för att hon ej lät dig få din vilja fram.»

Just som Marianne med ovanlig hjertlighet och nästan rörelse yttrade dessa ord, öppnades dörren och

pappa Sternhoff inträdde, klädd i en lång, svajande nattrock, på hufvudet en rökmössa af mörkröd sammet med guldbroderier, som ganska behändigt dolde att peruken var borttagen, och i munnen en halfrökt cigarr.

»Nej, se onkel!» utropade Marianne med en ton af förvåning, som just ej hörde till det angenämaste slag. »Har ni ännu icke gått och lagt er?»

Äfven kammarherrn såg förvånad och litet generad ut öfver att finna Marianne här. Han förde sin hand till rökmössan, för att känna efter att den satt rätt. Till all lycka hade han icke borttagit flere af de föryngringsmedel, hvilka inför verlden dolde tidens härjningar på hans gamla lekamen.

»Jag har så ondt om nattsömn», svarade han och skakade på hufvudet med en bekymrad min, »derför går jag så sent till hvila.»

»Ja, jag kan just tro det», gäckades Marianne, »ni skulle haft fullkomligt rätt, om ni blott icke förvexlat orsak och verkan.»

Kammarherrn var just icke snabbtänkt; dessutom kände han sig ganska belåten åt att ej förstå Mariannes satirer — han visste att de icke skonade hans svaga sidor. Han låtsade derför icke höra brorsdotterns ord.

»Nå, hurudan var balen?» frågade han, i det han slog sig ned i en emma och lade benen i kors öfver hvarandra.

»Åh, utomordentlig, charmant! Ni kan icke föreställa er så vackra damer der voro.»

»Nej, hvad säger du?» utropade kammarherrn och spetsade öronen som en gammal stridshäst vid trumpetens ljud.

»Jo, nästan alla Stockholms skönheter voro der. Och man öfverglänste hvarandra i lysande toiletter. Tant Beate bar sjelf en med valenciennespetsar gar-

nerad purpurrobe, hvars djupa urringning visade en hals, som ni ej skulle föraktat, onkel.»

»Ser man på», sade kammarherrn mycket intresserad och utan en skymt af tvifvel på sanningen af Mariannes uppgifter, »gumman blir kokett på äldre dagar. Det var hon minsann icke i sin ungdom. Ha, ha! Jag minnes när hon och jag för många herrans år sedan en gång dansade polka på amaranten. Just som vi kommo framför hennes majestät, föll det den tokiga flickan in att jag höll henne för hårdt kring lifvet... hon började sprattla och streta som en fisk på metspöet. Jag, som ingenting begrep, frågade hvad i herrans namn stod på och bad henne för all del vara stilla. Men det hjelpte ej, hon skulle lös, och derpå företog hon sig att knuffa mig i bröstet med armbågen, så att jag så när fallit baklänges. Nu kan jag skratta åt det — men då var jag så rasande, att jag med nöje skulle slagit ihjäl den impertinenta varelsen.»

»Stackars tant Beate!» sade Marianne och tog ljuset för att gå in till sig. »Det måtte vara gräsligt att blifva föremål för er vrede, onkel! Men ni gjorde ju aldrig något attentat mot hennes lif, eller hur?»

»Nej, vänta litet!» ropade kammarherrn och utsträckte sin hand för att qvarhålla Marianne, i det han på samma gång begagnade tillfället att få vidröra hennes hvita, fylliga arm, »vänta litet! Hvilka voro egentligen skönheterna på balen? Var lilla Stjernfelt der? Tusan till flicka att ha 'chic'!»

»Jag måste bedja er, onkel, att då ni talar om en dam ur societeten, ni icke så der sans cérémonie kallar henne vid tillnamnet som man gör med en aktris. Jag skulle blifva i högsta grad förargad om man kallade mig 'långa Sternhoff' eller någonting dylikt.»

»Var lugn, fröken Sternhoff!» svarade kammarherrn och utblåste små ringar af cigarrök i luften. »Du har minsann lyckats sätta dig så i respekt, att ingen vågar tala vanvördigt om dig ens i din frånvaro. Således, för att behaga dig: var fröken Stjernfelt på balen?»

»Nej, hon hade snufva, så att hennes näsa var svullen.»

»Så förargligt! Hennes lilla förtjusande näsa!»

»Du har ännu icke frågat något om balkavaljererna», utlät sig nu Otto från sitt hörn med en röst, djup och dyster som ett klämtslag.

»Balkavaljererna... jaså... åhja, de voro väl de gamla vanliga», svarade kammarherrn, i det han tog upp en liten pennknif och började putsa sina naglar.

»Icke så alldeles. Marianne åtminstone hade en ny beundrare, löjtnant von Born», fortfor Otto, alltjemt med begrafningsstämma.

»Jaså», svarade kammarherrn temligen likgiltigt, »den der räkeln vi mötte i trappan häromdagen, som såg stel och tråkig ut som sjelfva långkatekesen.»

»Akta dig, pappa, du trampar på en helgad mark!»

Kammarherrn begrep ingenting, utan fortsatte helt ogeneradt:

»A propos löjtnant von Born, så hörde jag senast i går att hans affärer lära stå ganska illa. Tag dig väl i akt för honom, Marianne, jag har min egen tanke om den gunstig herrn.»

»Såå, ni har en egen tanke?» sade Marianne gäckande; »låt höra, det skulle vara ganska roligt att få del af den.»

»Jo, ser du, ma chère, sådana der ruinerade herrar blifva ofta ganska besvärliga för unga flickor med förmögenhet — gif honom derför icke någon uppmuntran, deraf skulle du blott sedan få obehag. Och

om ryktet säger sant, skall löjtnant von Born vara en ganska slipad skälm, som just icke så noga ser på medlen... han lär helt nyligen ha lurat sig till ett lån af en stackars gammal oerfaren slägtinge.»

»Hör nu, onkel», sade Marianne med en blick af iskallt förakt, »ni skall icke vara så snabb i att taga heder och ära af folk. Hvad löjtnant von Born beträffar, så vill jag ej tvista med er om huruvida han är tråkig eller ej — men *en* sak kan jag säga er, nemligen att han är en gentleman.»

»En gentleman! Jaså... högst öfverraskande», sade kammarherrn och lät en mot höjden uppkastad rökhvirfvel uttrycka allt det förakt han kände för en dylik gentleman. »Det skulle egentligen roa mig att veta hvad du menar med en gentleman?»

»Jo, det skall jag genast säga er», svarade Marianne med ett olycksbådande ironiskt drag kring munnen. »Med en gentleman menar jag den, som kan tala om och tänka på någonting annat än vackra fruntimmer, som vid öfver sextio års ålder icke tillbringar halfva nätterna på caféer och ändå sämre ställen, som icke lyssnar på allt sqvaller och likt ett språkrör fortplantar det öfver verlden och som slutligen — icke röker cigarr och putsar sina naglar i en dams närvaro!»

Härmed gjorde Marianne en gäckande kompliment för sin onkel och sade honom skrattande godnatt.

Kammarherrn visste ej om han skulle taga brorsdotterns näsvisheter på skämt eller allvar, om han skulle bli ond eller skratta. Efter ett ögonblicks betänkande föredrog han det senare. Det var mycket beqvämare, och dessutom visste han att Mariannes fruktan för hans vrede var ungefär lika stor som gåsens för vatten.

»En sådan näsperla, en sådan näbbig flicksnärta! Men vänta mig du, vänta mig du!» ropade han med ett älskvärdt grin och skakade skämtsamt handen mot Marianne, som just nu stängde dörren, utan att ens bevärdiga den gamle kurtisören med en enda blick.

Då Marianne kom ut i rummet bredvid salongen märkte hon på en blek strimma, som trängde in mellan rullgardinen och fönsterposten, att det redan började dagas. Hon släckte sitt ljus och drog upp rullgardinen. Derute såg det kulet och otrefligt ut. Himlen var mörk och regndiger, en fuktig dimma hvilade öfver staden och i denna dimma reste sig spöklikt de hvita husen. Allting tycktes liksom gäspa och frysa i den gråkalla morgonluften och kämpa för att skaka af sig nattens dåsighet. En och annan enslig vandrare ilade med snabba steg öfver gatorna, på hvilka tystnaden endast undantagsvis afbröts genom skramlet af någon hoppande kärra.

Marianne skakades af en lätt frossa. Hon frös i sin tunna nattdrägt och drog den tätare omkring sig. Hu, hvad allting var otrefligt och ruskigt! Der hon stod vid fönstret kunde hon höra sin onkels ljudliga gapskratt — hon visste hvad det var som framkallade dessa behagliga läten, hon visste hvad det var för läckerbitar af smutsig skandal, hvarmed han nu undfägnade den stackars Otto. En känsla af outsäglig leda, en känsla, grå och obehaglig som luften derute, smög sig öfver henne.

»Detta är lifvet», mumlade hon med ett bittert leende, »detta är min ungdom, tung och dyster som den här ruskiga morgonstunden.»

Hon kastade en blick i spegeln. Den gråaktiga halfskymningen förskönade henne icke. Hon såg gammal och sjuklig ut; hennes hy var gulblek, ögonen om-

gifna af mörka ringar och de halföppna läpparne torra och heta. På kinderna brände en liten eldröd fläck och hon hade en sådan der qvalmig, tung hufvudvärk, som man får af dans och nattvak.

Hon skrattade bittert, då hon betraktade sin bild i spegeln.

»Om jag har egt någon slags skönhet, är den nu snart försvunnen. Jag undrar om Otto med den ringaste skymt af öfvertygelse skulle kalla mig vacker, ifall han såg mig så här. Jag behöfver ljus, lif, munterhet; vid dager ser jag ut som ett gammalt spöke.»

Rysande af köld och illamående drog hon ned gardinen och skyndade in i sitt rum.

Klockan slog nu fyra. Marianne klädde hastigt af sig, kröp ned i sängen och svepte täcket omkring sig. Inom kort föll hon i en feberaktig, orolig sömn, som varade ända tills hon väcktes af vaktparadens trumhvirflar. Sedan låg hon en halftimme och funderade på att stiga upp. Till sist fattade och utförde hon ett beslut att ringa på sin kammarjungfru.

Denna hörsammade genast kallelsen, öppnade försigtigt dörren och smög sig med tysta steg fram till sin herskarinnas bädd.

»Drag upp gardinen», sade Marianne med matt stämma.

Af den kulna morgonen hade blifvit en klar dag. Då gardinen drogs upp, föll en strålande sol in i rummet och upplyste det fruktansvärda chaos, som herskade derinne. På soffan låg Mariannes balklädning, till hälften släpande på golfvet, nedskrynklad och med sönderrifna spetsar. Ett litet bord var öfversålladt af kotiljongsdekorationer, halfvissnade buketter, en sidensko (den andra hade jemte solfjädern fått plats under bordet), ett par handskar, sammetsband o. s. v. För

öfrigt voro på nästan alla stolarne klädesplagg kringkastade i en behaglig oordning. På toiletten lågo om hvartannat blommor, hårnålar, knappnålar, armband, ringar, och till råga på allt hade en ask puder blifvit utslagen bland denna röra.

Marianne såg sig omkring med en tröstlös blick. De obarmhertiga solstrålarne upplyste och genombröto en sådan der tät mur af dam, som på vårsidan plägar utgöra alla ordentliga husmödrars förtviflan.

»Hvarför har du inte städat härinne?» frågade Marianne och sträckte gäspande armarne öfver hufvudet.

»Jag ville inte störa fröken. Jag har tittat in flere gånger, men då fröken sof, vågade jag ej göra något buller», svarade kammarjungfrun, som just nu var hemkommen från ett litet kafferep på söder, der hon tillbragt de två sista timmarne, säker om att hennes matmor ej skulle gå ifrån sin vana att sofva till klockan 12 dagen efter en bal.

»Nå, så städa då nu i stället», sade Marianne, i det hon vände sig mot väggen.

Just i detsamma ringde löjtnant von Born på tamburklockan och frågade, om fröken tog emot?

»Fröken är ännu icke uppstigen», svarade betjenten.

Wilhelm såg förvånad ut.

»Hon är väl icke sjuk?» frågade han oroligt.

»Fröken behagar alltid sofva så här länge, då hon kommit sent hem», svarade betjenten högtidligt.

Wilhelm tänkte på den klara solen, den friska luften och hur förtjusande det skulle vara att nu göra en promenad öfver fält och ängar med Marianne till sällskap, under det han tog upp ett visitkort och bad om sin helsning till fröken.

VII.

Våren kom ovanligt tidigt detta år. Redan i slutet af Mars kunde man på förmiddagsvisiter inleda konversationen med den användbara frasen: kors, ett så härligt vårväder vi ha i dag! De goda Stockholmsboarne började att få vårkänningar. De tyckte ej längre om att svettas på baler och i osunda teaterlokaler; de föredrogo att promenera ut till Djurgården eller Ugglevikskällan för att der se hur knopparne på träden svälde, höra hur foglarne sjöngo, plocka de första blåsipporna och njuta af denna känsla midt emellan jubel och vemod, som vi erfara, då vårvindarne blåsa och flyttfoglarne draga genom luften.

Den dag, då familjen Berlitz och Marianne foro ned till löjtnant von Borns egendom, Björksäter, sken solen med en intensitet och en ihärdighet, som hade hon föresatt sig att innan qvällen kom, skulle all snö ha smält bort, gatorna vara betäckta med en rigtigt vällingartad, skinande vårsmuts och landsvägarne så mjuka, leriga och ofarbara som möjligt.

»Väglaget tycks icke blifva mycket lockande för promenader», sade Marianne och såg ut genom fönstret i den kupé, der de befunno sig. »Jag kan icke säga att denna årstid lämpar sig för sådana här små utflygter.»

»Deri har ni orätt, fröken Marianne», sade Ernst, som alltid var färdig med en opposition. »Kan man tänka sig något härligare än att vandra i skogen en af de första vårdagarne och se hur allt börjar att vakna i naturen.»

»Mycket härligt i sanning att klifva i gytjan och smutsen.»

»Min nådigaste fröken, ni får icke vara så nogräknad. Då ni vandrar i skogen, skall ni icke tro att ni går förbi hotel Rydberg klockan tu på middagen.»

»Dessutom», inföll Louise, »har Wilhelm en så treflig liten korgvagn med de allra vackraste, lifligaste hästar, och den få vi begagna hur mycket vi vilja.»

Vid S*** station möttes de både af vagnen och dess egare, som helsade dem välkommen med en blick, strålande af glädje och lycka.

Så här »på egen mark» var Wilhelm en helt annan menniska än i Stockholm. Det stela och något afvisande i hans väsende, som der förskaffat honom epitetet tråkig, var nu alldeles försvunnet. Han var så glad, så liflig, så uppsluppen som blott en rigtigt gästfri värd eller värdinna kan vara.

Resan från stationen var mycket angenäm. Alla befunno sig förträffligt i den mjuka, beqväma vagnen och med det vackra vårlandskapet rundt omkring. Marianne isynnerhet kände sig väl till mods; hon visste icke hvarför, men hon erfor en känsla af obestämd, aningsfull lycka, der hon satt tillbakalutad, med ett ofrivilligt leende på läpparne. Kanske var det emedan

luften föreföll henne så ljuf och frisk; hon inandades den i djupa drag och tyckte att någonting tungt och tröttande försvann ur hennes bröst.

Wilhelm satt midt emot henne. Han hade svårt att taga blicken ifrån hennes mörka ögon och bleka, själfulla drag.

»Tack för den uppoffring ni gjorde att komma hit ned», sade han och lutade sig fram emot henne.

»Det var ingen uppoffring», svarade hon och lät sin drömmande blick följa ett litet hvitt moln, som seglade öfver dem. »Om så varit, skulle jag ej ha kommit.»

Vid ankomsten fördes hvar och en af gästerna till sitt rum, för att hvila litet och ordna toiletterna efter resan; derefter serverades middag i salen.

En stor och rymlig sal var det, och dess egares enkla smak hade gifvit den en pregel af gammaldags hemtrefnad. Icke att den var hållen i någon antik stil, ty med undantag af ett dyrbart skåp i ebenholz och silfver, som ansågs härstamma från den tid, då det var tyskarnes tur att jemte krigsäran afstå en och annan mera reel vara åt sina besegrare, fans här intet föremål, som skulle väckt åtrå hos en antikvitetsvurm. Nej, det var sjelfva stämningen i rummet som påminde om forna tiders enkla, patriarkaliska hemlif, det var den stora, öppna spisen, det var de gamla familjeporträtten, herrar i kräs och allongeperuk och damer med pudradt hår och skönhetsmuscher på kinden, hvilka alla blickade så gladt och fryntligt med dessa stora, runda ögon och hvälfda ögonbryn, som karakterisera porträtten ifrån adertonde århundradet, men mest af allt var det ändå Wilhelm sjelf, till hvilken alla underhafvande, ända ifrån hushållerskan, som med en ceremoniös nigning helsade på löjtnanten, och ned

till stallgossen Calle, som drog munnen upp till öronen, så att hela ansigtet delades i två hälfter, då Wilhelm nickade åt honom, sågo upp med denna vördnadsfulla kärlek, som numera blir allt sällsyntare mellan tjenare och husbonde.

Louise kände sig så belåten, der hon gick omkring och betraktade de gamla stamföräldrarne, hvilka, efter hvad hon meddelade Marianne, voro hennes mors ... fars ... fars ... kusin — nej fars ... fars .. mors ... nåja, det var sak samma, hon hade icke sinne för genealogi, men hon visste att hon på något sätt härstammade från den der vackra damen med den ädelt bugtade näsan.

»Hvad Wilhelm är behaglig som värd», tänkte hon för sig sjelf, medan hon öfverlemnade sig åt njutningen af alla de fina, utsökta omsorger, hvarmed en förekommande värd förstår att omgifva sina gäster; »helt säkert kan Marianne icke undgå att tycka om att bli värdinna vid hans sida.»

Louise erinrade sig, visst icke med saknad, men likväl ej utan en liten vemodig känsla, som man plägar erfara vid tanken på förbindelser och förhållanden, af hvilka endast minnet återstår, den tid, då både hon och kusin Wilhelm trodde att de tillsammans skulle blifva värd och värdinna på Björksäter.

Som flicka tillbringade Louise alltid somrarne der. Då lefde ännu de gamla von Borns, fastän Wilhelm öfvertagit gården och föräldrarne bodde der som undantagsfolk — brukade gubben von Born säga. Ack, hvilken älsklig gubbe han var! En rigtig kärngubbe, enkel, rättfram, gudfruktig, men ändå så glad, så varm för ungdomen och dess fröjder och sorger. Och hans hustru sedan! Tant Marianne ... Ja, så eget, hon hette Marianne alldeles som ... nog var det en underlig slump.

Wilhelm hade väl som förr sin mors porträtt hängande öfver soffan i arbetsrummet? Ja, det hade han... nå, då måste Louise nödvändigt springa efter det och visa Marianne... det var en så vacker gumma.

Härmed ilade hon uppför trappan till andra våningen, hvari Wilhelms arbetsrum var beläget, och kom efter ett par sekunder tillbaka med en i svart ram innefattad fotografi, som hon lemnade Marianne.

»Ni liknar er mor», sade Marianne till Wilhelm, sedan hon en stund betraktat fotografien.

»Tycker ni det?» svarade han med ett leende till hälften gladt, till hälften vemodigt som minnet af en kär afliden. »Men jag har aldrig haft min mors milda, vänliga uttryck.»

Det var verkligen ett mycket älskligt uttryck i det gamla ansigtet med de fina, aristokratiska dragen, de små lockarne vid tinningen och de milda, af godhet strålande ögonen. Marianne visste icke hvarför, men dessa ögon plågade henne. Mähända hade hon en obestämd förnimmelse af att just så der vänligt och kärleksfullt skulle de se på den qvinna, som älskade hennes son, hennes Wilhelm. För första gången sedan hon så lättsinnigt gifvit Louise fullmakt att arrangera ett parti mellan henne och Wilhelm, erfor hon en känsla af dunkel, oförklarlig ångest, likasom då man tror sig ha begått ett olycksbringande misstag eller då man ofrivilligt sårat någon. Med en undertryckt suck lemnade hon fotografien till Louise, i det hon för sig sjelf tänkte, att om fru von Born lefvat och hon här fått lära känna henne, skulle hon redan i dag packat in och farit sin väg och aldrig mer återsett hvarken Björksäter eller dess egare. Hon passade icke till svärdotter åt en sådan qvinna som Wilhelms mor!

Wilhelm märkte genast det moln, som gick öfver

Mariannes panna och han gjorde allt för att skingra det. Han lyckades äfven deri; innan middagens slut var hon glad igen, men i djupet af hennes själ fans den ändå qvar, den der pinande känslan af ett begynnande samvetsqval. Ah, de der milda, vänliga ögonen! Det var nästan som om de frågat henne: håller du honom verkligen kär? skall du bli en god och älskande hustru åt honom?

I dag företogos inga promenader, ty Wilhelm påstod att hans gäster borde vara trötta efter resan och dessutom var det icke lockande att gå ut på eftermiddagen, sedan solen ej längre sken så värmande. Man gick i stället omkring inomhus, för att bese rummen. Der funnos visserligen inga märkvärdigheter att förevisa; inredningen var för det mesta enkel, ja nästan tarflig, men öfverallt herskade denna obeskrifliga trefnad, denna känsla af att man gerna vill slå sig ned der, som är egen för vissa hem. Marianne undrade om hon ej skulle få se några små tomtar springa öfver golfvet — säkert måste det bo ett helt tjog sådana i vråarne. Men Wilhelm sade att det var hans mors ande, som ännu sväfvade öfver det gamla hemmet.

Då qvällen kom och man samlades i salen vid den flammande brasan, drog Wilhelm fram den gamla länstolen, i hvilken hans mor plägade sitta, och bad Marianne taga plats deri... han visste att hon så gerna satt framför elden och drömde. Han kände en rysning af sällhet, då han såg henne så der som hans fantasi en gång visat honom. Men hans dröm hade varit ändå skönare, ändå djerfvare: han hade sett sig sjelf stå bakom hennes stol, lutad öfver henne och vidrörande hennes doftande hår med sina läppar. Skulle äfven denna dröm blifva verklighet? Var det icke ett vansinne utan like att tänka något dylikt? Hur kunde

väl han, så obetydlig, så litet begåfvad med några yttre fängslande egenskaper, tänka på att vinna en så lysande verldsdam som fröken Sternhoff? Han kunde icke annat än småle för sig sjelf vid tanken på att han, den praktiske, arbetsamme landtbrukaren gått och förälskat sig i en bortskämd Stockholmsflicka, en blaserad baldrottning. Men det fans någonting i den blaserade baldrottningens ögon, en mild, varm stråle, som stundom bröt fram, och den hade träffat hans hjerta.

Klockan nio serverades the och straxt derpå inkallades tjenstefolket till bön. Marianne kunde knappast dölja sin förvåning. Hon kände sig till mods som ett barn, hvilket någon roar sig med att inbilla otroliga historier: till hälften nyfiken, till hälften beundrande och så en liten smula förargad. Allt detta var så främmande, så besynnerligt, att hon ej kunde sätta sig in deri. En ung löjtnant, som höll aftonbön för sitt husfolk, det var ju ett fenomen, så oerhördt att man behöfde tid för att vänja sig dervid. Hon föreställde sig någon af sina balkavaljerer läsande välsignelsen öfver en fet hushållerska, som höll händerna ihopknäpta öfver magen och oupphörligt suckade, en lång dräng, som till hennes gränslösa fasa spred omkring sig mindre behagliga luktreminiscenser från ladugården, en piga med äppelröda kinder och gröna glasbitar i öronen samt en liten flicka, som med sina smala, röda ben och hufvudet något på sned närmast liknade en ung, ostadig storkhona — och denna tanke föreföll henne så outsägligt komisk, att hon måste föra näsduken till munnen, för att dölja sitt skratt. Ah, hur hjertlös hon var! Hur god, hur allvarlig såg han ej ut, der han stod och framsade dessa ord, hvilka för längesedan blifvit henne främmande — och hon

kunde skratta! Nej hon skrattade icke mer — hon grät, och den der dunkla känslan af ånger, som vaknat vid åsynen af fru von Borns porträtt, blef ännu starkare. Wilhelm såg att hon grät och han tyckte sig aldrig ha sett skönare tårar.

Senare på qvällen, då hvar och en gått in till sig, kom Louise och gläntade på dörren till Mariannes rum och frågade om hon fick aflägga en liten visit — det går alltid så bra att prata och gifva hvarandra förtroenden just innan man går och lägger sig?

Ja, det fick hon mycket gerna.

»Dessutom kan man ju inte somna så här tidigt», sade den lilla frun förnämt, i det hon trädde in och slog sig ned i en gungstol samt lade upp de små, i blå sidentofflor instuckna fötterna på en pall. »Nå, hvad tycker du om Björksäter?»

»Mycket», svarade Marianne och värmde en hårnål på ljuset, samt krusade dermed sin tjocka, mörka pannlugg.

»Du skall icke bränna ditt hår», förmanade Louise, »det far så illa deraf.»

Hon hade sjelf lockigt hår och då råder man alltid sina vänner att ej frisera sig.

»Åh, det gör ingenting», sade Marianne och brände så att hårstråna fräste, »mitt hår är så tjockt att det nog räcker, så länge jag lefver.»

»Var inte så säker på det; skalliga gummor och gubbar äro minsann icke ovanliga.»

»Jag tänker icke bli så gammal, att mitt hår hinner glesna.»

»Så-å? du ämnar förmodligen taga lifvet af dig?»

»Åhnej, det behöfver jag ej; jag kommer nog att sjelfdö. Mitt prestbetyg och adelskalendern säga vis-

serligen att jag blott är tjugufem år — men detta fjerdedels sekel har varit så mödosamt att tillryggalägga, att jag mycket väl kan räkna dubbla tjensteår. Och i så fall bör jag ju ej ha så långt qvar, innan jag får mitt afsked.»

»Så der ja, äro vi nu inne på det der kapitlet», sade Louise med ett halft leende. »Men vänta, Marianne, den tid är icke långt borta, då du tänker annorlunda, då en makes kärlek...»

Kärlek! Hvem har väl någonsin talat om kärlek? Inte Marianne åtminstone; för sin del afskydde hon detta ord, hvarför skulle då alla menniskor, ja till och med döda ting som ett gammalt porträtt, plåga henne dermed? Hon var led på kärlek, både i verkligheten, der den ej finnes annat än som skrymteri, och i romanerna, der den finnes allt för mycket; hon orkade sannerligen ej skrufva upp sig till något slags passion, dertill var hon för mycket trött, trött på allt, allt i verlden.

»Du är vid dåligt lynne, ma chère», sade Louise, på hvilken vanan att jemt höra Mariannes klagovisor något förslöat deras verkan, »och inte alls lämplig för ett trefligt qvällsprat. Jag tror det blir bäst att jag lemnar dig, så att du så fort som möjligt får komma till hvila och sofva bort dina dystra fantasier.»

Hvarpå hon steg upp, lade ifrån sig en af Mariannes ringar, med hvilken hon setat och lekt, gaf sin motsträfviga väninna en kyss och aflägsnade sig med en önskan, att Marianne måtte få roliga drömmar, som till morgondagen försatte henne i bättre lynne.

Hennes önskningar gingo tyvärr ej i fullbordan. Marianne låg vaken i flere timmar, under hvilka hennes tankar, så der skärpta och liksom tillhviskade af

någon röst utifrån som de tyckas blifva under sömnlösa nätter, icke lemnade henne ett ögonblicks ro. Hon kände sig rädd och ängslig. Hvad hade hon väl att göra i detta enkla, fridfulla hem, hon med sin skepticism, sin oro, sin lefnadströtthet? Månne hon icke i sjelfva verket helt och hållet missuppfattat Wilhelms karaktär? En dunkel, pinande förnimmelse af att så var — att hvad hon endast betraktat som kurtis och artighet, i stället var uttryck för en allvarligare känsla, smög sig öfver henne och kom henne att nästan vrida sig af ångest. Plötsligen erinrade hon sig det samtal hon haft med Otto vid hemkomsten från tant Beates bal samt de iskalla, föraktfulla ord hon då yttrat om Wilhelm. Dessa ord rigtigt skrämde henne. Hon tyckte att de fingo lif och dansade kring hennes bädd och ropade åt henne, än från den ena sidan, än från den andra. Hon blef alldeles förtviflad, tände på ljus och lade sig att läsa, ända tills hennes ögon värkte, så att hon ej kunde se bokstäfverna. Nu var hon så trött, att hon somnade, men då drömde hon att Wilhelm kom emot henne och slog henne i ansigtet med en stor penningepåse — af det häftiga slaget vaknade hon och sedan blef det ingen sömn mer. Följden var, att då hon morgonen derpå visade sig vid frukostbordet, hade hon kinder så bleka och ögon så ihåliga och matta, att det var rigtigt bedröfligt att skåda.

Wilhelm blef naturligtvis mycket ledsen och orolig häröfver. Han frågade med en ifver, som allt för tydligt förrådde hans känslor, om Marianne mådde illa, om hon icke sofvit väl?

»Nej, det har jag ej gjort», svarade hon upprigtigt, »men det betyder ingenting, min sömn är i allmänhet så dålig, att det snarare hör till undantagen, om jag sofver väl.»

Hur besynnerligt! En tjugufem års qvinna, frisk och stark som Mariannes kroppskonstitution antydde, icke sofva om nätterna! Hvad var det väl som höll henne vaken?

Han grubblade deröfver hela morgonen, medan han som vanligt skötte sina göromål på godset. Han grubblade deröfver, medan rättaren för honom utvecklade de otroliga fördelarne af en nykonstruerad skördemaskin, hvilken med en hittills oöfverträffad hastighet och jemnhet afmejade säden. Som i en dröm såg han ett ofantligt sädesfält, genom hvilket en maskin ilade af och an med ursinnig fart, — ja det vore nog fördelaktigt att skaffa en sådan — mycket fördelaktigt.

Han grubblade deröfver, då han kom in i ladugården, och ladugårdspigan med hes och vresig röst omtalade att Hvita rosen icke mjölkat på flere dagar, och att orsaken härtill var att Stina, den slynan, ej skött henne ordentligt efter kalfningen. Men han hade icke kraft att lexa upp Stina, som stod der med ett till hälften trotsigt, till hälften ängsligt uttryck, han betraktade henne tankspridt och nöjde sig med att klappa Hvita rosen, som om det kunnat återgifva henne förmågan att mjölka.

Och då han kom ned till jerngrufvorna, hvilka lågo en fjerdingsväg derifrån, och der möttes af de jeremiader, med hvilka han alltid undfägnades både af den styrande och den arbetande personalen, gaf han icke ifrån sig något annat tecken på intresse och deltagande än att då och då runka på hufvudet med en bekymrad och intetsägande min, samt skyndade sig derpå hem det fortaste han kunde.

Vid sitt inträde i salongen fann han Louise fördjupad i läsningen af en roman och Marianne och Ernst upptagna af en het batalj vid schackbordet.

Marianne såg nu mycket friskare och gladare ut, kinderna hade fått färg och blicken lif.

»Ha ni ej lust att gå ut och promenera litet?» frågade Wilhelm, under det hans ögon följde rörelsen af Mariannes hand, på hvilken juvelerna blixtrade, då hon långsamt flyttade sina pjeser. »Vädret är mildt och vackert och det är temligen torrt i parken.»

»Jo det ha vi visst», utropade Marianne, »så mycket mer som häradshöfdingen nu är — matt!»

»Matt! — hvad säger ni? Ja, verkligen — det var det der fördömda draget med hästen, som jag lät springa litet för långt.»

»Ja, den var något yster», svarade Marianne, i det hon reste sig upp, »i eftermiddag skall ni få revanche, om ni har lust.»

Louise och Marianne gingo nu och klädde sig till promenaden.

Vädret var strålande, men väglaget var icke inbjudande, hvarför man måste vandra i gåsmarsch längs vägkanten. På ena sidan gingo Marianne och Wilhelm, på den andra Louise och hennes man. Marianne var klädd i en svart sidenpromenaddrägt och en violblå hatt, hvars plym släpade längs hennes mörka flätor, som hängde långt ned i nacken. Solen baddade hett i middagsstunden och Marianne hade olyckligtvis glömt sitt parasoll. Efter en halftimmes promenad förklarade hon att hon ej kunde gå längre, hennes ögon förmådde ej uthärda den starka dagern.

»Om ni tillåter, skall jag springa efter er parasoll», utropade Wilhelm.

»Åh, det är alldeles onödigt», skämtade Ernst, »fröken Marianne tål nog vid litet solsken, hon har rigtiga örnögon».

»Nej, det har jag visst icke», försäkrade Marianne, »jag har fått rigtig värk af att plira i solskenet.»

Efter en qvarts förlopp var Wilhelm tillbaka, andfådd och drypande af svett. Marianne tackade honom med en vänlig nick, men som de just nu kommo in i skuggan, fick parasollet så länge hänga obegagnadt på armen.

Emellertid började vägen att blifva temligen smutsig. Marianne hade en viss svaghet för sina fötter; hon var alltid chausserad som en äkta parisiska och lika rädd som en sådan för den minsta fläck. Nu stannade hon framför en i hennes tycke oöfverstiglig lerpuss och lyfte förskräckt upp sin ena fot, hvars hvälfda vrist och aristokratiska form nog kunde ursäkta hennes lilla svaghet att visa den.

Ernst kunde ej låta bli att skratta åt Marianne, som stod der med sin upplyftade fot och sin hjelplösa min, just typen för en bortklemad Stockholmsflicka. Han ryckte på axlarne och gaf sin hustru en blick, som ungefär sade: »jo, den der, hon passar att bli fru på landet, hon!»

»Min bästa fröken», sade han och vände sig till Marianne, »nu tror ni bestämdt att ni går förbi hotel Rydberg, utsatt för löjtnanternas beundrande blickar.»

Hon smålog föraktfullt, hon brydde sig visst om några löjtnanter hon.

»Seså Marianne», sade Louise, som sjelf en landtflicka, var mycket dugtigare än Marianne, »låt nu se att du ej är pjåkig; hvad gör det om man blir litet smutsig om fötterna, när man har så trefligt som vi ha.»

»Men kanske fröken Marianne önskar vända», sade Wilhelm artigt.

»Åhnej, visst inte, hon skall vänja sig», förklarade Louise.

Marianne hade redan stuckit ned sin fot i smutsen, annars hade bestämdt Louises ord, dem hon fann temligen olämpliga, kommit henne att vända, men nu var redan kängan lerig och derför var det så godt att gå vidare.

»Om ni ha lust, kunna vi gå andra vägen hem», sade Wilhelm, »fast, det är sant, då skola vi klifva öfver den här gärdesgården.»

»Nåja, hvad gör det?» utropade Louise. »Om herrarne blott gå förut, så komma vi efter.»

»Nej jag tackar», sade Marianne, som ej var hågad för vidare eftergifter, »om än vidden på Louises klädning — hvarom jag dock har mina tvifvel — tillåter henne dylika extravaganser, så är det tyvärr icke fallet med min. Men ni kunna ju gå, så vänder jag.»

»Nej, nej, för all del», ropade Wilhelm ifrigt, »vi gå denna vägen, om ni behagar.»

»Ni är då en rigtigt inbiten stadsbo», sade Ernst till Marianne; »ni befinner er egentligen icke väl annat än då ni sitter uppkrupen i en soffa, med fötterna lagda på en pall, en skärm framför lampan och så någon som läser högt för er, så att ni ej behöfver besvära er med att sjelf hitta på några tankar; ni är en rigtig sybarit, fröken Marianne.»

Hon smålog åt hans beskrifning. »Åhja, det har ni nog rätt i, jag kan ej neka till att jag är mycket bortklemad.»

»Om ni åtminstone vore svag och ömtålig, men nu är ni i stället både stor och stark.»

»Mycket förbunden. Ni uttalar orden stor och stark alldeles som vore det fråga om en kolossal ladugårdspiga.»

»Nej, om en ladugårdspiga är det ej fråga, blott om en dugtig landtfru.»

Hon låtsade ej höra hans ord.

»Min bästa häradshöfding», sade hon, utan en skymt af förlägenhet, »jag tappade min näsduk här i diket, skulle ni vilja taga upp den?»

Då vägen blef litet torrare och bredare, kom Wilhelm fram till Marianne och gick en stund bredvid henne.

»Ser ni, fröken Sternhoff, att jag hade rätt i hvad jag sade på tant Beates bal. En sådan här promenad i naturen, som för mig är ett så stort nöje, är för er icke annat än en plåga.»

Hon kände sig träffad af hans ord, de ljödo så sorgsna och nästan förebrående. Ja, han hade rätt, hon hade gått och tänkt på sina fötter, på att solen gjorde ondt i ögonen, på Gud vet hvad, utom att himlen var blå och luften ljuf och lätt, som den är det under de första vårdagarne.

De kommo nu in på gården från baksidan åt trädgården till. Här låg, straxt nedanför hufvudbygnaden, en liten treflig stuga med förstuguqvist, på hvilken satt en gumma och lät solen gassa på sig, så att det rigtigt knastrade i hennes bruna skinn.

»Hvem bor här?» frågade Marianne.

»Åh, det är ett slags fattighus. Här bo nio gamla gummor, alla f. d. tjenarinnor hos mina föräldrar.»

»Lefver gamla Lisette ännu?» sporde Louise.

»Ja, det gör hon visst, hon är så kry och glad, fast hon snart hvarken hör eller ser.»

»Åh, då skola vi gå in och helsa på henne!»

»Gerna. Vill fröken Sternhoff göra oss sällskap?»

Marianne nickade bifallande och följde derpå Louise och Wilhelm (Ernst stannade utanför) in till de nio gummorna, bland hvilka åsynen af så många

främmande väckte en rörelse och ett kackel, som när man helt oförmodadt stiger in i ett hönshus.

Det var en fröjd utan like att få prata med unga herrn, som Wilhelm fick heta till skilnad mot gamla herrn, hans far, som sedan fem år tillbaka slumrade i sin graf. Flere af gummorna kallade honom endast Wilhelm och klappade honom, som om han varit en liten pojke.

»De ha sett mig ända sedan min första barndom», sade han urskuldande till Marianne.

Hvad han såg god och vänlig ut, der han stod och tålmodigt lyssnade på huru en af gummorna med en gammal bondqvinnas oförlikneliga långdragenhet berättade hvilka härjningar gikten anställde på hennes arma kropp, huru en annan bad honom att för själ och pina taga sig an hennes systerdotter, Anna-Stina, det fattiga kräket, o. s. v.

»Ja, ja», sade han vänligt och försökte ställa alla tillfreds.

Marianne tänkte på sina egna besök hos de fattiga i Stockholm, hur hon blifvit bedragen och bestulen, hur hon lönats med otacksamhet och lögner. Och här, så mycket förtroende å ömse sidor! Hvarför hade det *aldrig* lyckats henne att med sina välgerningar vinna någons kärlek?

»Nå, hvar ha vi nu Lisette?» frågade Wilhelm.

»Jo, hon satt på sitt rum... åh, herre Gud, så glad hon skulle bli att få se unga herrn!»

De gingo nu upp till den gamla, som satt vid fönstret i en beqväm länstol.

»Goddag, Lisette!» skrek Wilhelm i hennes öra. »Här är någon som vill helsa på dig — min kusin Louise, min lilla lekkamrat, som du drog upp ur dammen den der gången du mins?...»

»Åh herre Gud, ä' hon här?» ropade gumman. »Åh kors, hvad hon har vuxit och blifvit lång och stor!»

»Hon säger alla år att jag har vuxit», skrattade Louise; »goddag Lisette, hur är det med dig nu för tiden?»

»Åh jag är just ingen ungdom», svarade gumman af gammal vana, »jag fyller snart 89 år.»

»Är hon verkligen så gammal?» frågade Marianne.

»Ja. Nästa månad ingår hon i sitt 90:de år, och då är det ej att undra på om man är litet förbi.»

»Nej visst icke. Ni kan ändå vara säker på att när hon dör kommer det att stå i tidningarne under rubriken 'hög ålder': På Björksäters egendom afled häromdagen en så och så gammal bondqvinna. Oaktadt sin höga ålder hade hon både sinnen och själsförmögenheter i behåll och gick dagen före sin död nära en half mil etc.»

Wilhelm kunde ej låta bli att skratta, fastän Mariannes gyckel ej gjorde något behagligt intryck på honom.

»Adjö med er nu!» sade Wilhelm, sedan han pratat ännu en liten stund med de gamla. »Låt nu se att ni hålla er krya och raska!»

»Adjö, adjö!» ropades det i chorus under nigningar och nickningar. »Och välkommen igen!»

»Jag tror sannerligen att ni håller rigtigt af de der gamla gummorna», sade Marianne till Wilhelm, då de kommit ut.

»Ja, det gör jag», svarade han allvarligt; »det är med dem som med min bibel, jag har fått dem i arf. Gamla Lisette var min mors amma.»

Eftermiddagen förflöt ungefär på enahanda sätt som den föregående. Någon synnerlig omvexling blef det naturligtvis icke under hela tiden för Mariannes

vistelse på Björksäter. Den ena dagen var den andra temligen lik, men denna yttre enformighet gömde i sig det rikaste lif, de häftigaste, underbaraste skiftningar, alldeles som i naturen derute, der allt går så lugnt och nästan omärkligt, men der gräset gror och knopparne spricka ut och blommorna öppna sina kalkar, och innan man vet ordet af är det full, härlig vår!

VIII.

Marianne hade, som hon sjelf sagt, mycket dålig nattsömn. Hon somnade sent och vaknade merendels redan klockan sex, ehuru hon då ej steg upp, utan alltid låg ända till fram emot niotiden, försjunken i en dåsig, lätjefull halfslummer, som långt ifrån att stärka henne, gjorde henne slapp och trött för halfva dagen.

En morgon då hon efter vanligheten vaknade när klockan slog sex i rummet utanför hennes, gjorde hon ej som hon brukade, gäspade och vände sig åt väggen, utan steg i stället beslutsamt upp och gick fram till fönstret för att se hurudant vädret var. Det såg ut att blifva förtjusande; hon klädde sig derför hastigt, kammade ihop sitt långa hår i en enda fläta, tog på sig hatt och kappa samt begaf sig derefter ut på en liten morgonvandring. Att vägarne voro smutsiga bekymrade henne ej. Hon hade visserligen inga galoscher, ty hon afskydde dylika plagg och skulle förr undergått tortyr med spanska stöfveln än hon på Stockholms gator uppträdt i ett par guttaperkagaloscher, men hon

brydde sig nu icke längre om, i fall hennes små getskinnsstöfletter blefvo smutsiga.

Hon kände inga vägar här på godset, utan gick som lusten förde henne, genom parken, ut på en äng och så in i skogen. Det började nu att blifva rigtigt grönt. Gräset såg så friskt, så daggigt, så ungdomligt ut, som glada, nyväckta förhoppningar i ett sjuttonårigt hjerta. Då hon kom ut på ängen, såg hon en fogel, som sjungande flög genom rymden. Ah, det var lärkan. Hur gladt, hur jublande hon drillade der uppe! Hvad var det hon sjöng? Vår... vår, en ny, lycklig, oändlig vår tycktes hon tillropa henne. Hon höjde sig på tåspetsarne, utsträckte armarne och önskade att hon haft vingar för att kunna flyga uppåt. O, hvad luften var härlig och frisk! Hon inandades den i långa drag och undrade, om man alltid kände sig så der lätt och fri på vårmorgnarne. Hvarför hade hon då sofvit bort så många sköna stunder? Hvarför? Ja, hvarför hade hon sofvit bort hela sin ungdom? Hon suckade, men i detsamma varseblef hon strax framför sig en liten fjäril, den första hon sett i år; den måste hon nödvändigt fånga, för att få veta hurudan färg hans vingar hade. Nu tog hon af sig hatten och började springa allt som fjärilen flög, än åt höger, än åt venster. Till slut lyckades hon att fånga honom. Han var alldeles hvit; det bådade godt, det bådade ett lif af ren, oskuldsfull lycka. Hon kysste den lilla fjärilen, släpte honom lös och bad honom flyga till alla olyckliga menniskor och båda dem en ljusare framtid.

I skogen var det fuktigt och kallare än der ute på ängen. Men hon märkte det ej, hon gick omkring och letade bland mossan efter blåsippor. Se der stod ju en hel klunga och tittade på henne med sina half-

öppnade ögon! Hon plockade dem och band en liten förtjusande bukett med mossa och grönt uti. Så hon nu såg ut om händerna, hennes fina händer, om hvilka hon var så rädd! Bah, hvad betydde det? Hon böjde sig ned och aftorkade dem i gräset samt fortsatte derpå sin vandring, under det hon gnolade någon glad melodi om vår och solsken.

Nu kom hon till en liten bäck, som muntert hoppade fram bland stenar och snår. Lutad öfver den stod en gammal krokig tall, hvilken liksom tycktes skaka på sitt ärevördiga hufvud vid åsynen af bäckens öfverdådiga ungdomsglädje. Gräset var fuktigt och mossan på stenarne dröp af väta, men Marianne kunde likväl ej motstå frestelsen att slå sig ned här. Länge satt hon vid kanten af bäcken och höll sin hand emot strömmen, så att vattnet sprutade kring hennes rosenfärgade fingrar. Det var så behagligt, så ljuft att sitta och drömma här i skogens ensamhet, vid den lilla vårbäckens sorl!

I åtta dagar hade hon nu varit på Björksäter, men hon tyckte att denna vecka innebar en half lefnad, så många nya intryck hade hon emottagit. Allt hvad hon här sett och hört var så besynnerligt, så främmande för henne, men det dröjde ej länge, innan detta lif af gammaldags enkelhet, af nästan barnslig fromhet, friskt och okonstladt som naturen omkring dem, blef henne kärt och dyrbart som ett vaknadt barndomsminne. Hon undrade öfver att hon så snart kunnat vänja sig vid ett lefnadssätt, så helt olika mot det hon hittills fört. Men ack, det var ju ej underligt; var icke detta det hem, som hon, den hemlösa, drömt om under hela sin oroliga, af längtan och lefnadströtthet uppfylda ungdom? Hade hon ej, och kanske just då hon var som mest förtviflad och utledsen på

det lif hon förde, känt en aning att det *kunde* finnas något bättre, fast hon ej visste hvar hon skulle söka det? Men nu trodde hon sig veta det. Hon tyckte att hon var liksom en dammig, vissnad blomma, hvilken kommer ut i solsken och regn och plötsligen får nytt lif igen. Ja, här ville hon gerna lefva och dö, här i naturen, långt bort från den tröttande oron i stora verlden. Det var visserligen ingen stormande lycka som fallit på hennes lott, ej en sådan hon drömt om vid sjutton år, men den var dock stor nog att lefva för.

Hon kunde setat här länge försjunken i sina tankar, om ej den fuktiga marken och morgonluftens kyla kommit henne att känna sig ruskig. Hon reste sig upp och slätade ut sin klädning, som blifvit tillskrynklad och fläckig af vätan i gräset.

»Farväl, lilla bäck», hviskade hon, »det har icke varit någon ung, svärmande flicka, som setat vid din rand och anförtrott dig sina ungdomliga drömmar, men det har varit en lefnadstrött pilgrim, som länge irrat omkring utan rast eller ro och nu ändtligen funnit ett hem, der han får hvila ut.»

Hon vandrade längre in i skogen, hoppande öfver stenar och vattenpussar, med hatten i hand och vinden spelande kring panna och kinder. Plötsligen föll det henne in att hon ju alls icke visste hvar hon befann sig, att hon måhända icke skulle hitta vägen hem. Tänk om hon hade gått vilse! Hon stannade och såg sig omkring åt alla håll, men hon hade ingen aning om hvartåt Björksäter låg. Nåja, det vore ju ganska pikant att så der förirra sig i skogen. Hon gick således obekymrad vidare, ända tills träden började glesna och hon såg en bred landsväg framför sig. För att komma dit måste hon emellertid hoppa öfver ett stort

dike; hon tog ett ganska aktningsvärdt skutt, men som hon ej beräknat att klädningskjolen var så hårdt åtdragen kring benen, föll hon framstupa midt i den leriga jorden.

»Gudskelof att ingen såg mig», tänkte hon under det hon reste sig upp och med en resignerad suck gned sitt ena knä, som fått en försvarlig stöt mot marken. »När jag blir landtbo», sade hon till sig sjelf, »skall jag aldrig ha så här snäfva klädningar.»

Utan vidare äfventyr kom hon nu upp på vägen, men hvartåt skulle hon sedan gå? Hon förstod sig ej på att efter solen beräkna väderstrecken, ej heller visste hon åt hvad väderstreck Björksäter låg. Medan hon stod der och funderade, varseblef hon på åkern framför sig ett föremål, som rörde sig i rigtning mot landsvägen. Hon kunde ej urskilja om det var ett djur eller en menniska, men i hopp om det senare började hon ropa och vinka. Allt som föremålet närmade sig, såg hon, först att det var en menniska, så att det var en qvinna och slutligen att det var en gammal gumma med ett knyte på armen och ett par bruna, pigga ögon, som betraktade Marianne med ett slugt och nyfiket uttryck.

»Hör nu, min goda gumma», sade Marianne, då qvinnan kommit upp på landsvägen, »kan hon säga mig hvilken väg jag skall gå för att komma till Björksäter?»

»Hocken väg?» sade gumman, i det hon satte ned knytet och jemkade sin halsduk till rätta. »Jo, fröken kan ta' denna här vägen, som bär rakt fram till gruf-vorna, och så åt höger förbi smedjan och så backen uppför, så ä' ho' snart framme ve' gården ... eller också genvägen genom skogen der borta.»

»Ja, det låter trefligare», sade Marianne. »Kan jag hitta genvägen, så att jag ej går vilse?»

»Ja vars, se'n ho' klifvit öfver stättan der borta, ser ho' strax en gångstig, och den bär genom helaste skogen.»

»Tack, min goda madam», sade Marianne och gaf gumman en dricks penning. »Nu hoppas jag hon har visat mig på rätt väg.»

Marianne måtte emellertid ha retat gummans nyfikenhet, ty sedan hon nigande tackat för penningarne, blinkade hon några gånger med ögonen och sade derpå litet tvekande:

»Ursäkta som frågar, men inte ä' fröken från Björksäter, inte?»

»Jo, det är jag», svarade Marianne leende; »jag är ute och helsar på hos löjtnanten.»

»Åh, bevare mig väl!» ropade gumman och slog ihop händerna, »då ä' de' bestämdt löjtnantens fästemö!»

Marianne kunde ej låta bli att rodna.

»Hvarför tror ni det?» frågade hon.

»Jo, för si löjtnanten skulle inte bry sej om att ha nå'n annan flicka hos sej än sin fästemö. Han har inte hållit sig till qvinfolk han! Han ä' en karlakarl, som ser rakt för sig och inte tittar efter om några lättfärdiga töser grinar åt honom. Åh, herre Gud, herre Gud, en s'ån man hon får, fröken! Så han va' mot oss, fattiga stackare här om året, då Janne, de' fä't hade brutit benet af sig!»

Härmed började gumman gråta och förde handen öfver ansigtet på samma sätt som man gör med barn, då man säger: så går solen upp!

Marianne visste ej hvad hon skulle säga. Inte hade hon precist lust att redan gå och gälla för Wilhelms fästmö.

»Kära madam», sade hon slutligen skrattande, »jag

är visst icke löjtnantens fästmö, han har ju flere främmande hos sig.»

»Hva' som inte ä' kan fäll' bli», sade gumman, i det hon tog upp sitt knyte och blinkade slugt med ögonen. »En så vacker fröken och en så rar herre kan väl inte bli a'nten kära i hvarann', vet jag!»

»Se så, adjö nu!» sade Marianne, som började tycka att hon fått nog af gummans prat.

Gumman neg och nickade och stultade af utåt landsvägen.

Hvilken besynnerlig frispråkighet! Marianne tänkte på hur ond hon skulle blifvit om hennes kammarjungfru vågat yttra någonting åt samma håll, men nu hade hon icke blifvit det minsta ond, hon hade snarare varit road. Nu gälde det att få rätt på stättan, som hennes vägviserska talat om. Hon gick ett par gånger längs gärdesgården, men kunde ej se den.

»Nå, jag klifver väl öfver gärdesgården», tänkte hon, »sedan hittar jag nog gångstigen.»

Hon satte beslutsamt upp sin fot på nedersta stören, men foten halkade och så skrapade hon sin hand mot det ojemna trät.

»God morgon, fröken Sternhoff!»

Hon vände sig häftigt om. Det var Wilhelm, som kom från motsatta sidan, klädd i en mörkgrå kavaj, höga stöflar och åtföljd af en vacker rapphönshund.

»Gud, att ni skulle öfverraska mig i ett dylikt ögonblick!» utropade Marianne och gömde skrattande sitt ansigte i näsduken.

Äfven Wilhelm skrattade.

»Ni ämnade klifva öfver gärdesgården?»

»Ja visst... Jag, den pjåkiga Stockholmsflickan, jag tänkte pröfva min vighet på de här spetsiga gärdesgårdsstörarne.»

»I så fall, tillåt mig att visa er en beqvämare väg. Icke långt härifrån finnes en stätta.»

»Ja, men jag har förgäfves sökt den.»

»Om ni vill räcka mig er hand, skall jag hjelpa er öfver det här lilla diket», sade han; »der borta finnes stättan.»

»Ah der! Naturligtvis gick jag aldrig åt det hållet, när jag letade.»

Hon räckte honom sin hand.

»Ni har gjort er illa!» utropade han, då han på den hvita, genomskinliga huden varseblef en liten blodstrimma.

»Ja, det var nyss under mina gymnastiska öfningar.»

»Vänta, skall ni få en bit muschplåster, då läkes det fortare», sade han och framtog ur sin portmonnä ett stycke plåster, af hvilket han skar en bit och räckte Marianne.

Medan hon fuktade det, fattade han hennes hand och studerade det lilla såret med en verklig kirurgisk noggrannhet.

»Ni tror väl ej att såret är af någon svårare beskaffenhet», sade Marianne med ett skalkaktigt leende.

Han rodnade och släpte hennes hand.

Då de kommo fram till stättan, gick han före henne, hjelpande henne, som om hon varit ett litet barn och beskådande hvarje trappsteg på hvilket hon satte sin fot med en noggrannhet, som fruktade han att der skulle finnas någon fördold snara.

Sedan gick han vid hennes sida och omgaf henne med alla dessa små finkänsliga omsorger, på hvilka en beundrande och vördnadsfull kärlek som hans är så rik. Han plockade undan grenar och qvistar som lågo i hennes väg, han lade ut stenar, som hon skulle gå

på när marken var fuktig, ja han skulle gerna — som sir Walter Raleigh gjorde för drottning Elisabeth — kastat sin kappa för hennes fötter, ifall han haft någon till hands.

»Ni ser att äfven jag lärt mig att njuta af våren och naturen», sade Marianne, i det hon pekade på den lilla blåsippebuketten, som hon fäst vid sitt bröst. »Är det icke en vacker bukett?»

»Förtjusande! Ni har bundit den?»

»Ja», svarade hon och räckte honom buketten med ett vänligt småleende.

»Får jag den?» utropade han lifligt.

»Gerna, om ni så önskar.»

Han tog den häftigt ur hennes hand och tryckte den lidelsefullt mot sina läppar.

»Kors, att ni är så förtjust i blåsippor!» sade Marianne vårdslöst.

O, denna afskyvärda, kalla ton, dessa ironiska blickar, skulle hon aldrig lägga bort dem, skulle de alltid komma och afkyla honom, då han var som varmast, nedslå honom, då han hoppades som mest?

Han gick en stund vid hennes sida, tyst och med ögonen fästa på marken.

»Nå, löjtnant von Born, ni har icke uttryckt någon förundran öfver att träffa mig ute så här dags på morgonen? Tycker ni ej att det är aktningsbjudande att stiga så tidigt upp?»

»Jo, det tycker jag visst, så mycket mer som jag förmodar det var ganska påkostande.»

»Visst icke. Jag hade den allra lifligaste åtrå efter en morgonpromenad i skogen.»

»Men edra ömtåliga skodon, ert sidensläp... att ni vågade utsätta dem för markens fuktighet.»

»Var nu inte satirisk, löjtnant von Born, det passar er inte, ni ser alldeles för god ut.»

»Ack ja, det har ni nog rätt i! Men jag försäkrar er, att jag icke är den ende, som det ej passar.»

Hon stannade, skrattade och räckte honom begge sina händer.

»Förlåt mig», sade hon vänligt, »jag lofvar er att jag skall omvända mig, jag skall blifva god och mild.»

»Tack», hviskade han, »tack. Ni kan ej ana hur jag plågas af det der kalla, hånfulla leendet ni stundom har.»

»Ni skall aldrig mera få se det, den friska vinden i edra skogar har jagat bort det.»

Då de kommo in på gården, voro de begge två glada och uppsluppna som tvenne ostyriga barn.

»Åh, klockan är ju redan åtta!» utropade Marianne. »Farväl då så länge! Jag måste skynda mig, så att jag hinner arrangera min toilette före frukosten. Tycker ni ej att den behöfver en liten förbättring?»

Nej, det tyckte han visst icke, han tyckte att hon var förtjusande der hon stod med de nedfallna flätorna, det svarta, orediga håret, som hängde långt ned i pannan, den bara handen med sin lilla, svarta plåsterlapp, de halföppna, skrattande läpparne och den matta rodnaden på kinderna.

Marianne var hela dagen vid ett strålande lynne. Hon var, hvad som är det säkraste tecknet på en inre harmoni, qvick utan att blifva elak. Och hennes munterhet var elektriserande och upplifvande som ett godt vin, hon narrade alla de andra till glädtigt skämt.

Äfven Wilhelm, den allvarlige, lugne Wilhelm, blef upplifvad och började prata tok, så att Louise skrattade ända tills tårarne tillrade. Hon påstod att Wilhelm var så löjlig, så naiv, då han var vid det der

lynnet; han visste rakt inte hvad han sade, han bara pratade och pratade.

Så tog Louise ett äppelskal och kastade bakom Mariannes stol för att se hvad det blef för bokstaf. Det föll ned i två ringar och kunde möjligen anses likna ett E, men Louise påstod att det var ett B, derpå kunde då ingen misstaga sig. Sedan skulle Wilhelm också kasta ett äppelskal. Det blef alldeles samma form som på Mariannes, men Louise sade att detta var orakelsvar och att de kunde tydas på många sätt, således var den här bokstafven ett S.

»Nå, får gå för S!» utropade Ernst. »På så sätt gör man sig till herre öfver ödet!»

Ja, de hade mycket roligt, de voro mycket glada och lyckliga allesamman, och då de skildes åt på aftonen och önskade hvarandra en rolig natt, ropade Louise så högt, att det genljöd i trapporna: »Godnatt, Wilhelm, sof godt och dröm om en stor, stor eldsvåda, det betyder mycket kärlek!»

Då Marianne, efter ett rigtigt grundligt qvällsprat med Louise, blifvit ensam, satt hon en lång stund framför sin toilette och funderade. Det är mycket angenämt att sitta så der för sig sjelf, då man icke alls känner sig ensam, utan har det mest underhållande sällskap i en mängd glada tankar.

»Ja, han skall göra mig lycklig», hviskade hon; »han är så ren och ädel, att jag icke trodde en sådan man kunde finnas annat än i en oskuldsfull qvinnas drömmar. För hvarje stund jag är tillsammans med honom känner jag hur någonting bittert och hårdt i min själ upplöser sig.»

Plötsligen erfor hon midt under dessa lyckliga tankar en känsla af oro och ängslan, ungefär som

när man en mild sommarafton ryser till för en kall vindflägt.

Hon steg upp och började gå af och an i rummet.

»Att jag en gång misstänkte honom för skrymteri, att jag trodde att han i mig blott såg ett fördelaktigt parti, skall under hela mitt lif blifva mig en källa till ånger och förebråelse; men att jag uttalat denna misstanke i ord, det gör mig ibland nästan förtviflad! O dessa ord, dessa ord! Jag vet ej hvad jag ville gifva för att kunna återtaga dem. Och till hvem var det jag sade dem? Till Otto, denne tanklöse, enfaldige, lidelsefulle pojke. Hvem vet huru länge de stanna hos honom? O Gud, att jag aldrig skall få känna min själ genombäfvas af ett rigtigt fullt, rikt ackord, att jag alltid skall störas af några plågsamma missljud ... alltid, alltid ...»

Hon gick fram till fönstret och blickade ut. En vemodig skymning hvilade öfver naturen och från granskogen der borta hörde hon ett underligt, klagande läte, som från en sörjande skogsdufva. Hon erinrade sig ha hört någon indisk saga om en fogel, som blifvit dömd att under hela natten vara skild från sin maka, och derför uppfyller skogen med sina längtande, sorgsna toner.

Hon visste ej hvarför erinringen om denna saga grep henne så, men hon gömde ansigtet i händerna och brast i häftig gråt.

IX.

En eftermiddag, då de sutto tillsammans och pratade, blef Wilhelm utkallad; en af grufarbetarne var här och bad att genast få tala med löjtnanten.

Wilhelm stannade borta en lång stund, och då han kom tillbaka, såg han mycket allvarlig, ja nästan sorgsen ut. Han var klädd i sina höga kragstöflar och hade mössan i hand.

»Hvad har händt?» utropade Marianne lifligt. »Någonting ledsamt?»

Han gaf henne en blick, som tycktes säga: och om så vore, skulle ni verkligen känna deltagande för mig?

»Berätta hvad som händt», sade Marianne vänligt, liksom hade hon förstått hans blick och vidrörde lätt hans arm med sin hand; »det är lika egoistiskt att behålla våra sorger som våra fröjder för oss sjelfva, då vi äro nog lyckliga att ega vänner.»

»Nåväl», sade Wilhelm och kastade sin mössa på bordet. »Ni mins, fröken Sternhoff, att jag en gång för er skröt med att mina underhafvande aldrig ens sma-

kade bränvin? Nu har jag emellertid fått göra den sorgliga upptäckten, att deras måttlighet icke var annat än en illusion. Just nu berättades det mig, att i går flere af arbetarne berusat sig, att gräl och slagsmål uppstått, och värst af allt, att en af dem i sitt rusiga tillstånd slagit först sin hustru, då denna gjorde honom förebråelser, och sedan sitt barn så, att pojken skall vara ganska illa tilltygad. Jag går nu dit ned, för att taga reda på allt det der eländet.»

»Jag följer med!» utropade Marianne. »Får jag icke det? Blott för att se om den stackars lilla gossen, förstår ni?»

»Vill ni verkligen det?» frågade han tvekande, men med strålande ögon. »Måhända blir det obehagligt.»

»Nej, visst icke, visst icke! Jag är icke så sjåpig som ni kan ha skäl att tro mig vara. Vänta, skall ni få se hur rask och dugtig jag är!»

Och härmed sprang hon bort för att sätta på sig hatt och kappa och säga farväl åt Louise, som till följd af en svår hufvudvärk måste hålla sig på sitt rum.

»Kära du, att du törs ge dig ut bland en mängd fulla karlar», sade den lilla frun med en nervös gäspning.

»Åh, de äro icke fulla i dag; dessutom har jag ju Wilhelm med mig!»

Wilhelm, hon kallade honom Wilhelm! Nå, då måste saken redan vara klar. Och hon log helt förnöjd, oaktadt den svåra hufvudvärken, och tyckte att hennes verk var ganska godt.

Emellertid hade Wilhelm och Marianne begifvit sig på väg ned till grufvorna. Wilhelm såg så allvarlig ut, ja nästan litet för allvarlig, menade Marianne; det hade ju icke skett någon egentlig olycka, eller hur?

»Åhnej», svarade han dröjande, »icke precist nå-

gon olycka. Men jag vill säga er egentliga orsaken hvarför jag är så nedstämd — dock, det blir en hemlighet oss emellan?»

Hon nickade och tyckte detta »oss emellan» lät så behagligt.

»Nåväl, den der arbetaren, om hvilken jag berättade att han i ruset slagit sitt barn och som, efter hvad jag hört, äfven lär ha varit den som narrat kamraterna att öfverlasta sig, är egentligen en f. d. fästningsfånge. Det är väl nu ungefär en sex år sedan han kom hit, sjuk och utfattig, bortjagad från sin hemort, der ingen ville ha att göra med en 'Långholmare'. Jag vet icke hur det kom sig, men jag fattade intresse för den stackars karlen. Han berättade mig historien om det brott hvarför han blifvit straffad, och jag måste bekänna att den var mera komisk än upprörande. För ett par år sedan tjenade han kamrat med en piga, i hvilken han förälskat sig och till hvilken han flere gånger friat. Men pigan hade fått den idén i sitt hufvud att hon ej ville ha till fästman någon annan än den, som kunde ge henne en tjock guldring. Lars, så hette den stackars gossen, hade inga pengar att köpa en guldring för, utan en gång, då han väl icke så alldeles visste hvad han gjorde, stal han en af sin matmors ringar och gaf sin kärasta. Stölden blef naturligtvis snart upptäckt, husbondefolket var stränga, obarmhertiga menniskor, och Lars affärdades till Långholmen. Då han utstått sitt straff och kom till sin hemort, ville ingen der kännas vid honom. Han var alldeles förtviflad, då han talade med mig, och menade att den som en gång setat på Långholmen, han var så förtappad, att han aldrig kunde resa sig igen. Jag tröstade honom och sade att *ingen*, hvad brott han hade begått och hur djupt sjunken han än var, icke

kunde resa sig, om han blott hade fast vilja. Han fick nu arbete här på gården och inom ett par år var han den bäste och skickligaste bland grufarbetarne. Ingen här kände till hans föregående olycka, och som han ansågs vara min favorit och dessutom var en vacker och hurtig pojke, åtnjöt han mycket anseende och hade ej svårt att få ja, när han friade till en af min mors tjensteflickor. Jag gjorde bröllop åt dem och allt var så bra och lyckligt. Lars hade endast ett fel: böjelse för starka drycker. Men hans tillgifvenhet för mig var ändå starkare än denna passion, som han nästan helt och hållet öfvervann. Blott en gång på senare år har han hängifvit sig deråt, men då han blef nykter igen, var han alldeles utom sig af förtviflan, bad mig under tårar om förlåtelse och svor på att om det hände en gång till, skulle han utan knot taga emot sitt afsked. Nu har det emellertid händt en gång till.»

»Ack, jag undrar ej på att ni känner er nedstämd», sade Marianne, då Wilhelm tystnade; »jag vet sjelf hur det är, då man försöker att göra godt och ens försök misslyckas, man blir så missmodig, så likgiltig.»

Han betraktade henne förvånad.

»Nej», svarade han, »bedröfvad visserligen, men icke missmodig och likgiltig. Om man så snart förlorade modet, hur skulle då någonting godt blifva uträttadt?»

»Jag dömer blott andra efter mig sjelf. Jag vet att då jag upptäckt att mina välgerningar försvunnit lika spårlöst som ord skrifna på vattnet, har jag blifvit trött och likgiltig och förlorat lusten att hjelpa.»

»Nej, fröken Sternhoff, så få vi icke tänka. Det är en slapphet i sinnet, som ej duger. Så vida vi vilja uträtta någonting, måste vi alla ha litet stålfjeder i

viljan — den må blifva aldrig så böjd, aldrig så trampad på, men den skall ändå kunna resa sig!»

Hon såg beundrande upp på honom.

»Hvad ämnar ni göra med Lars?» frågade hon. »Ämnar ni låta honom stanna qvar?»

»Nej, jag kan icke», svarade han sorgset. »Det är nu andra gången han bryter sitt löfte, och hvad hindrar att han ej kommer att göra det en tredje och en fjerde? Han skall med sitt exempel förstöra den goda ande, som hittills varit rådande bland arbetarne. Det vore en svaghet att behålla honom.»

Hon funderade en stund.

»Ja, måhända vore det svaghet att låta honom stanna, men är det icke hårdhet att afskeda honom?»

»Jag tror icke det. Hårdhet och fasthet äro ej detsamma.»

De hade nu kommit fram till arbetarnes bostäder, snygga, trefliga bostäder, dem Wilhelm låtit inreda efter sitt eget hufvud. Hvar och en familj hade ett stort, ljust boningsrum, ett eget kök och särskild utgång med en liten förstuguqvist. Härigenom hade man ett hem för sig och behöfde icke störas af något slags del i kök eller förstuga. Man påstod också att ingenstädes lefde folket ett så ordentligt och sedligt familjelif som vid Björksäters bruk. Men i dag herskade här just ingen ordning. Man såg tydligen att någonting var på färde. Här och der strök en arbetare förbi och slokade som en hund, hvilken vet sig ha gjort orätt och väntar på stryk; ty Wilhelm var en sträng och allvarlig husbonde, som ingaf sina underhafvande lika mycket fruktan som kärlek. Han höll också en dundrande straffpredikan för dem och lät dem förstå, att om detta hände en gång till kunde de söka sig om efter arbete på annat håll. Han om-

talade äfven, att det varit fråga om att redan för ett par månader sedan nedlägga bruksrörelsen, men att han genom upptagandet af ett lån stält så till, att rörelsen nu kunde fortsättas ända till fram på sommaren, och detta blott för att de ej skulle blifva utan arbete midt i vintern. Och så lönade de hans omsorger på det sättet!

De voro naturligtvis mycket skamflata och bedröfvade samt lofvade bot och bättring.

»Ja, det var Lars Johnsons fel», menade en af dem, som gerna ville både ursäkta sig sjelf och nedsätta Lars, hvilken alltid varit föremål för litet afundsjuka å kamraternas sida. »Han hade bränvin med sig från sta'n, och så lurade han oss att dricka.»

»Ja, det var nog illa af Lars», svarade Wilhelm, »men det blir ingen ursäkt för er. Endast barnungar och svaga stackare kasta skulden för sina fel på andra, en bra karl svarar sjelf för sina gerningar.»

Medan Wilhelm lexade upp brottslingarne, hade Marianne tagit reda på hvar Lars' familj bodde och gått dit, för att se om den lille misshandlade pojken.

Då hon kom in, låg mannen halfklädd på sängen i rummet innanför och sof och hustrun satt i köket, hållande den lille gossen på sitt knä.

Det var en ung qvinna med fina, behagliga drag och ett uttryck af stelnad smärta, som djupt rörde Marianne. Den stackars qvinnan var så upptagen af sin sorg, att hon alls icke tycktes bli förvånad öfver den eleganta Stockholmsdamen, hvilkens åsyn säkerligen annars skulle slagit henne med häpnad. Nu blickade hon endast upp med en trött och frånvarande min och på Mariannes deltagande frågor svarade hon blott:

»De' ä' förbi med oss nu. Löjtnanten ger förstås Lars afsked, och när han kommer under en annan hus-

bonde, slår han sig rigtigt på superiet och se'n bär det utföre, ända tills vi kommit alldeles ned i dyn.»

Marianne tröstade henne och menade att allt ju ännu kunde bli bra, att Lars kanske fick stanna qvar, om han blott lofvade bättring. Sedan frågade hon hur det var med den lille gossen, på hvad sätt han blifvit skadad — hon såg att det var i hufvudet, ty han hade ett bandage kring pannan. Ja, han hade ett stort hål i hufvudet — fadern hade knuffat till honom, så att han fallit och slagit tinningen mot sängkanten. I två timmar låg han sanslös, så de trodde att han redan var död, men så öppnade han ögonen och qvicknade vid.

Det var en liten präktig pojke, som satt och tryckte sig intill moderns bröst med ett sådant der släpigt och drömmande uttryck som barn pläga få, då de ej äro rigtigt friska.

Marianne tog gossen i sitt knä och smekte honom och tog upp sin klocka, som han fick blåsa på, så att den öppnade sig. Åh, hvad det var roligt! Pojken glömde snart bort att han var sjuk och började skratta, så att till och med moderns sorgsna ansigte fick liksom ett återsken af hans leende.

Marianne hade nästan aldrig så länge och så ifrigt sysselsatt sig med något barn. Hon plägade annars alltid säga att barn gjorde henne nervös och att deras händer hade en verkligt diabolisk magt att förstöra allt hvad de kommo vid. Men den lille gossen med de blå, undrande, förtjusta ögonen hade helt och hållet eröfrat hennes hjerta. Hon var så besynnerligt vek i dag, hon kramade den lille och kysste honom och märkte icke alls att hans kläder just icke spredo omkring sig den finaste parfym.

Då Wilhelm en stund derefter kom in och fann Marianne med den lille gossen i knät, greps han lika-

som af en förtrollning. Han visste ej hvar han befann sig, han erinrade sig ej hvarför han kommit hit, han såg blott den unga flickan, som satt och jollrade med barnet, glad, vänlig och med en blick så strålande och mild, att han tyckte sig aldrig ha sett så sköna ögon. Underbara, outsägliga tankar rörde sig inom honom, han måste rigtigt göra våld på sig sjelf, för att slita sig lös från dessa tankar och återkomma till den mera prosaiska verklighet, som nu påkallade hans uppmärksamhet.

»Ser ni, löjtnant von Born», sade Marianne och visade Wilhelm den lille gossen, »det är ju icke alls någon fara med honom, han skall snart bli kry igen.»

Wilhelm smekte barnets hufvud och dervid kom han nästan ofrivilligt att vidröra Mariannes hand. De ryckte begge till, liksom när tvenne personer träffas af samma tanke.

Emellertid måtte Lars i sin halfslummer der inne känt på sig att hans husbonde var här, ty han öppnade ögonen, reste sig på armbågen och tittade oroligt ut. Då han fick se Wilhelm, steg han upp ur sängen, knäpte ihop sin väst och for några gånger med handen genom det lurfviga håret. Han var blek som ett lik och hans ansigte hade ett uttryck af dyster, trotsig förtviflan, som den har, hvilken vet sig med berådt mod ha fört sin farkost på grund och som nu blott väntar på att den skall gå till botten.

»Låt honom få stanna qvar», hviskade Marianne bedjande, då hon såg att Wilhelm ämnade sig in till Lars.

Han skakade sorgset på hufvudet.

»Bed mig icke, jag kan — nej, jag *bör* det ej.»

»För hans hustrus, för deras lilla barns skull — för *min* skull, Wilhelm!»

Han ryckte häftigt till, men hans ögon fingo ett allvarligt, nästan strängt uttryck.

»Det är icke rätt af er, fröken Sternhoff, att på detta sätt begagna ert välde öfver mig.»

Hon reste sig upp; hennes ansigte blef dödsblekt och hon darrade så, att hon ej kunde hålla den lille gossen.

»Jag vet ej hvarför», mumlade hon och förde handen till pannan, »men ni skrämmer mig.»

»Skrämmer jag er! O Marianne!»

Han ville fatta hennes hand, men hon drog den tillbaka och betraktade honom med en sorgsen, tårfyld blick.

»Ni är så god, så ädel, löjtnant von Born, men det är ändå någonting hos er som gör, att den förlorade sonen aldrig skulle återvända till er.»

Hennes ord grepo honom djupt. Tårar sprungo fram i hans ögon och han stod en lång stund i den häftigaste strid. Hans kärlek till Marianne, hans brinnande önskan att göra allt för henne och äfven hans goda hjerta manade honom att förlåta den stackars arbetaren, men den jernhårda pligtkänsla, som under hans föregående lif uteslutande styrt hans handlingar, segrade äfven denna gång.

»Nej», utropade han nästan lidelsefullt, »det kommer en tid, då jag skulle förakta mig sjelf, om jag nu gåfve vika! Rätt måste vara rätt, äfven om jag dermed stöter ifrån mig den qvinna jag tillber!

Han gick in till Lars och stängde dörren efter sig.

Marianne stod orörlig qvar i samma ställning han lemnade henne, med handen stödd mot en stolskarm och ögonen stirrande på golfvet. Hon kunde ej sjelf reda sina känslor. Hon visste ej om det var beundran eller vrede hon erfor, hon visste blott att hon kände

sig olycklig. Någonstädes, men när och hvar, hade hon känt och bäfvat för en sådan karakter som Wilhelms? Ah, nu erinrade hon sig hvem det var, det var ju Ibsens Brand, denna hårda, obevekliga menniska, som dödar hustru och barn med sin förfärliga rättskänsla! Och hon — hon skulle blifva maka åt en man med en sådan »allt eller intet»-natur! Kunde hon — *hade* hon väl gifvit honom allt, och då han upptäckte att hon ej gjort det, skulle han ej stöta bort henne som en, af hvilken han ingenting ville hafva?

Halft vanmägtig af alla dessa stridiga känslor sjönk hon ned på en stol. Den lille gossen kom stultande fram till henne och spände ut sina kinder till ett väldigt blåsande, för att få henne att taga fram klockan. Men denna gång märkte hon honom ej.

Efter en qvarts förlopp kom Wilhelm ut. Marianne förstod att han ej beviljat den brottslige nåd, ty han såg upprörd och sorgsen ut.

»Önskar ni stanna längre?» sade han kort och vände sig till Marianne.

»Nej», hviskade hon och reste sig upp utan att se på Wilhelm.

Den stackars hustrun grät och jemrade sig. Hon begrep nog att alltsammans var slut nu, att de skulle bort, och hvad i fridens namn skulle det nu bli af Lars?

»Var icke ledsen, Anna», sade Wilhelm, i det han öppnade dörren för Marianne, »jag lofvar dig att draga försorg om er framtid, fastän Lars ej kan få stanna här som grufarbetare.»

Tysta och nedslagna gingo Marianne och Wilhelm bredvid hvarandra. De kände att någonting hade kommit emellan dem och de darrade begge för att detta något skulle skilja dem åt.

»Jag är ledsen att ni följde med mig», sade Wilhelm slutligen; »det har endast förorsakat er smärta och obehag.»

»Ja, måhända», svarade Marianne, »men jag har fått lära mig mycket på denna stund, jag har lärt känna er, löjtnant von Born!»

»Och sedan ni lärt känna mig, inger jag er fruktan och motvilja?»

Hans röst darrade och han vände bort hufvudet, för att dölja hur upprörd han var.

»Nej, o nej», utropade hon, »fruktan måhända, men icke motvilja. Vet ni väl hur jag är till mods? Som en stackars syndare, hvilken stått inför den rättfärdige Gudens ansigte och der känt hur full af brister han är.»

»O, Marianne, tala icke så! Om ni blott kunde se in i mitt hjerta, om ni blott visste hvad jag känner för er!»

Och han fattade hennes hand och tillhviskade henne ord, som hans kärlek ingaf honom, ömma, passionerade, bedjande.

»Nåväl, så tag mig då sådan jag är!» svarade hon. »Men kom ihåg, att då ni en gång lär känna mig, får ni icke förskjuta mig som ni gjort med den stackars Lars.»

Hon sade dessa ord med sitt vanliga skämtsamma leende, men hennes ögon stodo fulla af tårar och hon darrade så, att hon måste stödja sig mot Wilhelms arm.

»Min, min!» hviskade han lidelsefullt och tryckte henne intill sig. »Min för hela lifvet!»

De satte sig ned på en bänk vid landsvägen och höllo hvarandra en stund tysta i hand.

»Du får icke blifva sträng emot mig, Wilhelm»,

sade Marianne; »kom ihåg hvilken uppfostran jag fått, hurudana exempel jag haft under min barndom och ungdom, hur mycken fåfänga, egoism, småaktighet jag varit omgifven af.»

»Sträng? Ack, Marianne, du känner mig icke, när du kan tala så. Jag älskar dig sådan du är, och allt hvad jag fordrar af min hustru är, att hon har förtroende till mig och att hon rigtigt förstår och känner huru djupt jag älskar henne.»

Hon tryckte hans hand med en qväfd suck. Hans ord gjorde henne så ondt. Förstod hon väl — eller rättare — hade hon hittills förstått hans kärlek? O Gud, hur hade hon icke misskänt honom! Var väl denne allvarlige man med sin på en gång djupa och passionerade själ densamme Wilhelm, som hon på tant Beates bal pratat med och ansett vara en visserligen godhjertad och redbar, men äfven ganska beräknande man?

Då de kommit hem och Marianne gick in till Louise för att höra hur det var med henne, såg den lilla frun genast hvad som inträffat. Hon blef nu mycket bättre i sitt hufvud, tog af det kalla omslag hon hade på pannan, gjorde toilette och förklarade att nu måste man nödvändigt på något sätt fira de nyförlofvade. Wilhelm måste låta bära in vin och så dracks en skål för de unga tu och man önskade dem ett långt lif, fullt af alla upptänkliga fröjder.

»Ja, det här har du mig att tacka för», hviskade Louise i Mariannes öra: »hade ni icke träffat hvarandra hos mig, så...»

Marianne svarade ingenting. Erinringen om hennes första bekantskap med Wilhelm blef henne för hvart ögonblick allt plågsammare.

»Detta minne skall förfölja mig som ett samvetsqval hela lifvet igenom», tänkte hon.

Emellertid blef förlofningen tills vidare en hemlighet qvartetten emellan. Först då Wilhelm om 14 dagar kom in till Stockholm, skulle den på vederbörligt sätt eklateras i Mariannes, eller rättare i kammarherren Sternhoffs hem.

X.

Tvenne dagar härefter lemnade familjen Berlitz och Marianne Björksäter. Vädret var, för första gången under deras vistelse här, ruskigt och himlen såg så tung och dyster ut, som om den varit färdig att brista i gråt öfver att det nu skulle bli tomt och tyst på Björksäter.

»Du kom med solen, min älskade», sade Wilhelm vid afskedet, »och du tar henne med dig när du far.»

»Jag hoppas dock för dina åkrars och ängars skull att hon kommer tillbaka före mig. Du ser att jag har stora anlag att blifva en praktisk och dugtig landtfru.»

Marianne försökte att vara glad, men hon hade hela morgonen plågats af en underlig, pinsam oro, en nästan vidskeplig fruktan att det varit första och sista gången hon sett detta ställe, som blifvit henne så kärt. Då hon lemnade det rum, der hon bott under dessa lyckliga dagar, lät hon sin näsduk ligga qvar i en af toilettelådorna, i den tanken att det skulle båda en snar och lycklig återkomst. Men just då hon steg

upp i vagnen, kom en tjenarinna nedspringande och lemnade henne näsduken, som hon förmodade att fröken glömt.

»Farväl Björksäter!» mumlade hon och vinkade ett sorgset afsked. »Jag ser dig aldrig mera åter!»

Och då de kommo ut på landsvägen och hon ej mer såg den vackra, hvita byggnaden, kunde hon ej längre återhålla sina tårar.

»Du gråter, min älskade», sade Wilhelm ömt och lutade sig fram emot henne; »det är ju ändock blott en kort skilsmessa.»

»Jag hoppas det», hviskade hon och försökte le; »men vet du, ibland gripes jag af en sorglig aning att jag aldrig mer skall komma hit igen.»

»Marianne!»

»Ack ja, jag tviflar ännu, jag är icke alls säker på min nya lycka.»

»Du tviflar? Kom ihåg, Marianne, att jag sagt dig att jag aldrig skulle förlåta dig, om du tviflade på min kärlek!»

»Nej, nej», hviskade hon med sväfvande röst och bortvänd blick, »jag tviflar ej på dig, jag tror, jag tror på din kärlek.»

Marianne erfor just inga behagliga känslor vid sin återkomst till hufvudstaden. Hon tyckte att bullret på gatorna var ytterst tröttsamt, att husraderna voro så stela och raka, att menniskorna sågo dumma och intresselösa ut, der de gingo och krämade sig i sina nya vårtoiletter. Med ett ord sagdt, hela Stockholm hade i hennes ögon en högst tråkig fysionomi. Hon hade lefvat en så intagande idyll der borta bland skog och mark och nu längtade hon redan tillbaka dit.

Louise deremot var vid ett mycket småtrefligt och meddelsamt lynne. Vid centralstationen skildes hon

från sin man, som hade ett ärende i staden, och sedan gingo hon och Marianne tillsammans hem.

Louise pratade oupphörligt, utan att märka hur förströdd hennes följeslagerska var.

»Nej men se, en sådan klädning grefvinnan P. har skaffat sig! Kan man tänka sig något osmakligare? Höggult siden... hon ser ju ut som en stor äggula! Hör du, Marianne, är inte det der paret, som går der borta, löjtnant von S. och fröken B.? Jo, mycket rigtigt. Således blef det ändå af, nå det var då för väl att hon fick sig en man; jag tycker hvad mamma B. skall vara i extas, jag ser så tydligt hur hon skall kråma sig och blunda af idel välbefinnande, då hon säger 'min måg, löjtnant von S.'... Nej, se sådana trefliga halsdukar Lehman har tagit in, verkligen rigtigt originella. Jag skulle ha lust att gå in och köpa en... fast jag skall vänta litet; kanske har Ehrlin några ändå stilfullare. Men vet du hvad, Marianne, jag känner mig litet hungrig, skola vi ej gå in till Berg och dricka en kopp chokolad?»

»Åhjo, det kunna vi göra.»

De begåfvo sig således af till de unga Stockholmsdamernas »fälla», Bergs konditori. Marianne var icke synnerligt svag för bakelser, men Louise, hvilken i likhet med alla sådana der pratsamma, godlynta och bekymmerfria små fruar som hon, tyckte mycket om sötsaker, åt sex stora bakelser och kastade ändå lystna blickar bort åt de på disken stående fulla skålarne.

I hörnet af Hamngatan sade de begge vännerna hvarandra farväl och begåfvo sig derefter hem, hvar och en till sitt.

Då Marianne kom hem, var den första syn som mötte henne kammarherren Sternhoff, hvilken, ifrigt sys-

selsatt med rökandet af sin andra cigarr, promenerade ifrån den ena ändan af våningen till den andra, liksom angelägen om att ingen enda liten vrå skulle gå miste om den ädla doft han spred omkring sig. Vid sitt inträde i dessa gamla, välbekanta rum med den af tobaksrök uppfylda luften, med den ytliga, tvetydiga ordningen, som gaf en klar föreställning om hur en slarfvig pigas handduk brukade tangera den öfversta ytan af de der inne befintliga föremålen, medan dammet frodades på mera undangömda ställen, med de, på ett par vissnade lökar när, tomma fönsterbrädena, greps Marianne af sin gamla, vanliga bitterhet. Hon visste icke hvarför, men hon tyckte sig aldrig ha afskytt sin onkel såsom i dag, och om hon följt sitt hjertas böjelse, skulle hon ha slagit cigarren ur hans mun, då han kom emot henne och helsade henne med en djup, försmädlig bugning.

»Välkommen hem, min fröken! Jag förmodar att ni haft både nöje och agrément af er lilla landtliga sejour; ni har verkligen blifvit vackrare och charmantare än någonsin.»

»Jag önskar att jag kunde säga detsamma om er, onkel, men det är gunås omöjligt, ni ser mer än vanligt maläten ut.»

»Ni är icke artig, fröken Sternhoff, men artighet har dess värre aldrig varit er svaga sida. Nå, ämnar du stanna hemma nu? Anser du dig ha kompromitterat dig nog och gifvit folk nog anledning att prata om dig?»

»Hvad menar ni?»

»Hvad jag menar? Jo, jag menar att man skall vara galen som du, för att ge sig ut på en dylik excentrisk irrfärd till någon okänd mansperson på landsbygden, och att följden häraf icke kan bli annat än att folk säger åtskilliga mindre tillbörliga saker om dig.»

Marianne kände hur hennes blod började koka.

»Tag er i akt, onkel! Det finnes vissa saker som jag ej tål att höra.»

»Såå? Du tål inte att höra? Ja, jag vet nog att du är och varit en sjelfvisk, olydig varelse, som alltid gjort dig ett nöje af att trotsa både min och min salig hustrus vilja och önskningar. Men nu skall du också få höra sanningen, ma chère. Vet du väl hvad menniskorna säga om dig?»

»Hvad menniskorna prata, rör mig i allmänhet föga och ännu mindre rör det mig, då det är genom er, onkel, jag blir underrättad derom. Men på det ni ej må skylla mig för vanvördnad mot er höga person, vill jag nu genast underrätta er om att jag är förlofvad med löjtnant von Born och att min förlofning inom några dagar skall eklateras.»

Kammarherren hoppade till som om någon trampat honom på en liktorn.

»För-r-r-r-r-lofvad... såå verkligen... för-r-r-r-r-lofvad!»

Han satte händerna i fickorna och ruskade på sig som en gammal tupp, hvilken ruggar upp sina fjädrar och sträcker ut den galande näbben.

»Jaså, du ämnar då kasta dina 200,000 i gapet på den der ruinerade herr löjtnant von Born!»

Han ångrade sig, då han uttalat dessa ord; Mariannes lågande blickar verkade icke behagligt på honom.

Det finnes qvinnor som vredens lidelse förskönar — qvinnor, hvilkas hy bleknar, hvilkas ögon vidgas och dragas ihop likt flammande eldslågor, hvilkas gestalt höjer sig, medan lemmarne spännas som på en panter, då han står färdig att kasta sig öfver sitt rof.

Marianne hade just ett sådant utseende, der hon stod och förkrossade den stackars kammarherren med

sina blickar. Hon var präktig att skåda, präktig som en lössläpt naturkraft, ett stormigt haf eller en frambrytande orkan.

»Våga aldrig att tala på det sättet! Våga aldrig att nämna hans namn annat än med den djupaste aktning!» utropade hon med ljungande stämma.

Kammarherren kände sig illa till mods. Han blef rädd och kröp ihop som en gammal huskatt, när åskan går.

»Nånå, sansa dig, min lilla Marianne, sansa dig, sansa dig», sade han och retirerade några steg; »det har, parole d'honneur, aldrig varit min mening att på något sätt uttrycka mig vanvördigt om löjtnant von Born. Jag ville blott varna dig, mitt barn; man bör icke så utan betänkande kasta sin rikedom öfver bord. Sedan penningarne äro borta, komma de ej mer tillbaka.»

Mariannes vrede började nu svalna och efterträddes af det lugna förakt hon vanligen plägade visa sin onkel.

»Det hade varit bra för er, onkel, om ni under ert förflutna lif haft någon, som gifvit er sådana der visa råd, och ännu bättre om ni följt dem.»

Kammarherren bet sig i läppen och rodnade så mycket hans vattenhaltiga blod kunde åstadkomma.

»Inga näsvisheter, min fröken», sade han och återtog sin förra docerande ton, »ni torde icke glömma att ni talar till den, som varit er i fars ställe.»

»I fars ställe!»

Marianne generade sig icke för att skratta sin onkel midt upp i ansigtet.

»Jaha, i fars ställe. Och jag får äfven underrätta dig om att jag icke ämnar tillåta detta giftermål. Säkerligen är det dig icke obekant att Sveriges ridderskap ännu icke glömt den heliga skrifts läror att qvin-

nan i mannen skall se sitt öfverhufvud, och att följaktligen den adliga jungfrun icke kan bortskänka sin hand utan en giftomans samtycke.»

»Jag vet visserligen att Sveriges adel ännu hyllar dylika föråldrade idéer», svarade Marianne lugnt, »men jag vet också att *jag* aldrig ämnar böja mig under dem. Jag *vill* gifta mig med löjtnant von Born och jag *skall* äfven göra det.»

»Var icke så säker på det, min nådiga», svarade kammarherren, »vi skola bli tu om den saken.»

»Hör nu, onkel, känner ni mig verkligen så litet, att ni ej vet, att om vi två skola strida med hvarandra, så är det *jag* som blir den segrande.»

»Åhjo, jag vet nog att du är en inbilsk, egensinnig varelse, men jag vet äfven att jag har rätten på min sida. Då löjtnant von Born, som han väl ej kan underlåta, hos mig anhåller om din hand, svarar jag helt enkelt *nej* och låter honom förstå att jag ej vill gifva min brorsdotter åt en man, som alltför tydligt endast fikar efter hennes penningar, för att dermed stoppa igen luckorna i sina finanser.»

Om kammarherren skjutit af en kula mot Marianne, skulle den ej åstadkommit en mera förlamande verkan än hvad hans ord gjorde. Hon kunde ingenting svara. Blek och tyst som döden lemnade hon rummet och den förbluffade farbrodern, som stod der qvar med en viss obehaglig förnimmelse af att han, utan att veta det, slagit med en knutpiska i ett öppet sår.

Marianne var förtviflad. Hon tyckte att allt hvad hon under denna sista tid samlat af hopp och lefnadslust sjönk tillsammans och så småningom gled ut ur hennes själ. Hon försökte att i minnet återkalla de lyckliga dagarne på Björksäter, hon försökte att framana Wilhelms bild med de allvarliga, trofasta dragen,

men det lyckades ej, alltsammans upplöste sig i en vild, outsäglig längtan. Hon ville bort, bort härifrån, men hon tyckte att man lagt en jernkedja kring hennes hand för att hålla henne qvar. Hon kände sig till mods som den, hvilken står i en båt med ena foten utsträckt för att stiga i land, och som plötsligen känner huru båten glider ut, innan foten fått fäste på stranden. Skulle hon glida ut igen på det ödsliga, tomma hafvet? O, den säkra, efterlängtade hamnen, Wilhelms hjerta, skulle hon aldrig få hvila ut der?

Hon beslöt att skrifva till sin fästman, för att bereda honom på de invändningar kammarherren med anledning af hans dåliga affärer måhända skulle göra. Men då hon nedskrifvit dessa ord, som hon visste skulle såra hans ömtåliga, stolta sinne, blef hon rädd som om hon frambesvurit ett spöke och ref sönder brefvet. Nej, det var bättre att vänta tills hon sjelf fick tala med honom! Hon visste hur mycket en blick, en handtryckning, en tår från det älskade föremålet kan inverka på den stoltaste man. Det var inga roliga dagar som nu följde. Om hon åtminstone endast plågats af fruktan för onkelns ogrannlaga invändningar, men hvad som nu mer än någonsin plågade henne, det var minnet af att hon en gång sjelf varit lika ogrannlaga i sina yttranden om Wilhelm som trots hennes onkel. Hon hade ljksom en känsla af gemenskap med farbrodern och kusinen i afseende på sitt tänkesätt om Wilhelm; hon tyckte nästan att hon var deras medbrottsling i att förolämpa och förtala honom. Och *de* måste ju efter hennes egna ord döma henne så. Detta gjorde henne ursinnig — hur skulle hon kunna taga dem ur denna tro? Hur skulle hon kunna öfvertyga dem om att hon nu beundrade och älskade honom?

Ack, det var omöjligt, de skulle ej tro henne. Hade hon ej sjelf predikat om att hon aldrig kunde bli kär, att hon afskydde romantiska känslor, att hon var allt för blaserad och likgiltig för att kunna rycka upp sig ur sin vanliga dåsighet.

Kusin Otto såg hon mycket litet till. Han undvek henne så vidt möjligt var, men hon visste likväl att han förde ett utsväfvande lefnadssätt, att han ofta var ute och rumlade hela nätterna igenom. En förmiddag, då hon kom in i salongen, satt han der och läste tidningarne. Han såg blek och trött ut och hans vackra, ungdomliga ansigte bar tydliga spår af föregående utsväfningar.

Marianne gick fram till honom och lade sin hand på hans axel.

Han rusade upp och kastade af sig hennes hand som om den bränt honom.

»Hvad vill du?» frågade han vresigt.

»Du tar just icke vänligt emot mig», svarade Marianne med ett nästan vemodigt leende. »Är det då nödvändigt att vi skola vara som fiender mot hvarandra?»

Han svarade ingenting.

»Otto», fortfor hon allvarligt, »du måste försöka att vara en man! Tror du ej att det finnes ett ädlare och bättre sätt att glömma en sorg än det du använder?»

Han skrattade försmädligt.

»Jag är icke någon riddar Toggenburg, som dränker min kärlek i böner och tårar. I det nittonde århundradet går man icke så tillväga. Då ens kärlek blifvit försmådd och föraktad, då släcker man sin passion på annat håll. Då man blifvit utdrifven ur himmelen, håller man till godo med de fallna englarne.»

Han såg nästan vild ut då han yttrade dessa ord. Hans rödsprängda ögon lågade och hans fina händer skälfde nervöst.

Marianne erfor en känsla midt emellan motvilja och medlidande. Det gjorde henne ondt att se honom så förtviflad, men hans råa ord väckte hennes afsmak.

»Om du sätter det ringaste värde på min aktning och vänskap, så vill jag säga dig att du på detta sätt skall mista båda delarne.»

»Gerna för mig, lass basen! Din aktning och din vänskap har jag aldrig eftersträfvat, dem öfverlemnar jag åt sådana der dygdiga pedanter som löjtnant von Born; det var din kärlek jag ville ha.»

Marianne visste ej hvad hon skulle svara. Då hon så här af en händelse träffade honom ensam, hade hon föresatt sig att på ett eller annat sätt låta honom veta hvilken förändring hennes känslor för Wilhelm undergått, men i den öfverretade sinnesstämning, hvari han befann sig, kunde hon ju icke tala med honom hvarken om sig sjelf eller öfver hufvud taget om någonting alls.

»Nå, när kommer löjtnant von Born hit?» frågade Otto efter ett ögonblicks tystnad.

»Jag vet icke ännu», svarade Marianne motvilligt.

»Du torde vara så god och på förhand underrätta mig derom, så att jag i behaglig tid kan försvinna.»

»Hvad menar du?»

»Jag menar att jag ej har lust att dricka er skål på ett dussin förlofningskalas, utan att jag derför tänker göra mig osynlig på en liten tid», svarade Otto, i det han steg upp och lemnade rummet.

Stackars gosse! Marianne kände verkligen deltagande för honom; men herre Gud, hvilken svag stackare han var! Hon tänkte på Wilhelm; han älskade

henne annorlunda han, han skulle icke vilja hafva hennes kärlek utan den fullkomligaste aktning. Hur olik han var, hur olik alla hon hittills känt! Ack, hvad hon skulle blifva god och ädel som hans hustru!

Marianne var mycket ofta hos Louise under dessa dagar, så ofta att Ernst föreslog att hon helt och hållet skulle inackordera sig hos dem.

Ja, dertill hade Marianne nog stor lust, ty hon kände sig så lycklig tillsammans med Ernst och Louise. I deras sällskap erinrade hon sig lifligare än någonsin den lyckliga tiden på Björksäter, och med dem kunde hon tala om Wilhelm och veta att de förstodo henne. Här fick hon äfven sitta i fred och drömma och fundera så mycket hon ville. Det var alls icke några romantiska drömmar som då sväfvade förbi henne. Hon såg icke något månskenslandskap med en försilfrad ström och tvenne lyckliga älskande kuttrande bland buskarne vid stranden -- nej, hon promenerade i andanom långs kanten af ett stort, präktigt hvetefält... säden stod så tät och började just att gulna, himlen var djupblå och varm, då och då böjde hon sig ned och plockade en blåklint. Framför henne gick en ung man, han hvisslade muntert och vände sig allt emellanåt om för att säga någonting eller nicka åt henne. Och så vandrade de vidare och gingo in i bondstugorna och pratade med gummorna och klappade små linhåriga, smutsiga barnungar och förmanade dem att hålla sig rena och snygga. Och slutligen hamnade de i ladugården, en stor, präktig ladugård med sköna, feta kor. Marianne gick omkring och tog noga reda på hur mycket hvar och en mjölkade, när den eller den skulle kalfva, o. s. v. Och till sist hade hon så länge uppehållit sig bland sina fyrbenta vänner, att hon blifvit alldeles genomträngd af ladu-

gårdsfantasier och med en drömmande och frånvarande blick bad Louise räcka sig en eau-de-cologneflaska; hon tyckte nästan att här inne luktade ladugård.

»Hvad i Herrans namn säger du?» utropade Louise. »Luktar här ladugård?»

Nu vaknade Marianne upp och bekände rodnande och skrattande hvar hon varit med sina tankar.

Ändtligen kom den efterlängtade underrättelsen att Wilhelm i dag ämnade sig till Stockholm och att han redan i afton skulle aflägga en högtidlig visit hos Mariannes onkel, kammarherren Sternhoff.

Var det verkligen Marianne Sternhoff som stod der, lycklig och leende och helt barnsligt kyssande sin trolofvades bref? Var det verkligen hon, som sedan i timtal uppehöll sig framför spegeln och profvade halsdukar och rosetter och lade upp sitt hår på tusen olika sätt och suckade öfver att hon ej var sjutton år och blomstrande och rödkindad som en fästmö borde vara? Jo, det var nog mycket rigtigt hon, det synes tydligt, ty sedan hon klädt sig i åtskilliga fantastiska drägter, ref hon af sig alltsammans, tog på sig en mörk sidenklädning, hvars enkla snitt bäst framhöll hennes präktiga gestalt och lade upp håret på vanligt sätt.

»Han får taga mig sådan jag är», tänkte hon, »och jag undrar, om han icke tycker bäst om mig så.»

Redan klockan sju började hon vänta Wilhelm. Till hennes stora glädje var kammarherren ännu icke hemkommen, han hade gått ut för en timme sedan; hon skulle således först få träffa Wilhelm ensam.

Emellertid slog klockan åtta och ingen Wilhelm syntes till. Hon slog half nio, tio, elfva och han kom icke.

Marianne hade slutat att med ögonen följa visarnes långsamma gång, att räkna de allt flere klock-

slagen. Hon hade gått in i sitt rum och låg der halfklädd på sängen med armarne kastade öfver hufvudet och ögonen stirrande i taket.

Hon kände sig trött och förtviflad liksom en patient, hvilken en tid trott sig vara frisk och återställd, och nu plötsligen känner de gamla sjukdomssymptomerna igen.

XI.

Hvad var orsaken till Wilhelms dröjsmål?

Han hade mycket rigtigt kommit till staden på bestämd tid. Ifrån centralstationen begaf han sig direkte till hotel Kung Karl, der han alltid brukade taga in och dit han äfven skickat sina saker. Han var vid ett strålande lynne, gick med snabba, lätta steg och höll hufvudet upplyft som man plägar göra, då man känner sig lifvad och liksom höjd af någon hemlig lycka eller tillfredsställelse.

Hur ofta inträffar det ej, då vi äro så der glada och nöjda, då vi bekymmerslöst kastat alla sorger, all omtanke ifrån oss och skåda in i framtiden med klar och öppen blick, att någonting kommer i vår väg, som med ens stämmer ned våra förhoppningar! Det är alldeles som när barn äro alltför glada, så att de anses behöfva en liten näpst för att blifva spaka igen. Wilhelm undgick icke sin näpst, han heller. Den träffade honom i skepnad af kammarherren Sternhoff, som han mötte på Drottninggatan och som på honom hade unge-

får samma nedstämmande verkan som några sidors lexa ur långkatekesen på ett ostyrigt barn.

De begge herrarne helsade artigt och gåfvo hvarandra hvar sin blick, af hvilka den ena tycktes säga: »tänker han komma fram med det nu?» och den andra: »skall jag våga?»

»Så godt först som sist», tänkte Wilhelm och gick fram till kammarherren samt började så artigt han kunde att inleda ett samtal.

Wilhelm hade i allmänhet svårt att uttrycka sig, och det han nu skulle säga föreföll honom öfver all beskrifning pinsamt, men hur det var lyckades det honom småningom att komma fram med hvad han hade på hjertat, det vill säga att hos kammarherren anhålla om Mariannes hand.

Kammarherren var mycket vänlig, mycket artig, mycket älskvärd der han gick med händerna på ryggen och den lilla promenadkäppen ledigt svängande af och an, med blicken än djupsinnigt fäst på marken, än rigtad uppåt med ett uttryck af verkligt faderligt deltagande, som ännu mer stärktes af en sakta, bekymrad skakning på hufvudet.

Då Wilhelm slutat att tala, vred kammarherren tvenne gånger först den högra, så den venstra mustaschspetsen; derefter fann han för godt att taga till ordet på följande sätt:

»Min bäste löjtnant von Born, jag har icke den förmånen att närmare känna er, men jag vet att ni har rykte om er att vara en ung man med karakter och goda seder, (han uttalade dessa ord så allvarligt, så kraftigt, att man ovilkorligen måste tro att han satte ett obeskrifligt högt värde på en ung man med goda seder). Det gör mig derför ondt, mer ondt än jag kan säga, att nödgas afslå ert för min brorsdotter högst

hedrande anbud. Men ni förstår att man ej kan vara nog försigtig, då det gäller en person, öfver hvilkens lycka man blifvit satt att vaka. Edra affärer äro ej i ett fullt tillfredsställande skick, min bäste löjtnant, och jag skulle ej kunna stå till svars inför mitt samvete, om jag ej såge till att den förmögenhet min bror lemnade efter sig komme i goda händer. Min niece har naturligtvis haft otaliga anbud, deribland många hederliga, bra karlar, men fattiga eller med dåliga affärer, och både hon och jag ha varit ense om, att dylika missförhållanden i mannens och hustruns förmögenhetsvilkor icke äro rigtigt fördelaktiga.»

Kammarherren slutade sitt tal och sneglade på Wilhelm, för att se hvad verkan det haft.

Wilhelms blod kokade. Han kände sig till mods som om han fått ett slag i ansigtet. Han, den stolte, den omutlige, han skulle då införas bland hopen af dessa unga män, hvilka blott betrakta äktenskapet som en mer eller mindre förmånlig affär. Han erinrade sig hvad han sade åt Louise, då hon första gången talade om hur bra han och Marianne skulle passa hvarandra: hon är rik, och det är för mig ett oöfvervinneligt hinder. Hvarför hade han låtit det stanna vid ett tomt prat? Hvarför hade han ej flytt henne, innan hennes tjusningskraft slagit honom i oslitliga bojor? Då hade han ej behöft känna sig så förödmjukad och förnedrad som han nu gjorde.

»Herr kammarherre», svarade han och försökte tala så lugnt som möjligt, »att ni anser mig ovärdig fröken Sternhoffs hand, derom kan jag visst ingenting säga. Men jag tror mig ha vunnit hennes hjerta, och som det är detta och ej hennes rikedom jag eftersträfvat, så får jag underrätta er att ni ej behöfver frukta för mina dåliga affärer. Jag kommer att genom

ett paktum förbinda mig att aldrig röra fröken Sternhoffs förmögenhet.»

Kammarherren blinkade, hostade några gånger och drog sin mun till ett hånfullt leende.

»Aktningsvärdt, i sanning högst aktningsvärdt. Men om nu t. ex. — jag säger alls icke att det är troligt att så kommer att ske — jag säger blott *om* ni en gång kommer i det fatala predikamentet att ni behöfde Mariannes penningar för att klarera edra affärer och rädda er från ruin, hvad skulle ni då göra? Förmodligen låta er hustru sitta der med sina 200,000, medan ni gjorde cession och kanske gaf edra borgenärer 25 procent eller så der omkring? Och när det vore undanstökadt kunde ni naturligtvis icke tillåta er hustru att föda er, ni skulle således arbeta och sträfva på ert håll, medan er äkta hälft lefde i rikedom och öfverflöd. Ett ganska enigt och harmoniskt äktenskap, eller hur?»

Det låg en viss obehaglig sanning i kammarherrens ord. Wilhelm hade liksom en förnimmelse af att marken började vackla under honom.

»Jag hoppas och tror, att jag aldrig skall komma i en dylik belägenhet», svarade han med sväfvande röst.

»Nej, det hoppas och tror jag med. Ni skall aldrig med mitt bifall erhålla Mariannes hand och skulle hon blifva er hustru, så tänker jag att ni, trots alla vackra fraser, nog beqvämar er till att hjelpa upp finanserna med hennes penningar.»

Liksom de flesta till det yttre lugna personer, hade Wilhelm i sitt lynne en stor portion hetsighet, som när den släptes lös helt och hållet beröfvade honom sans och förnuft. Han kände denna svaghet, han visste att om han gaf luft åt sin vrede, var han icke längre sig sjelf mägtig. Men han hade lärt att beherska sig, att qväfva flamman, medan den ännu var gnista — och

han gjorde det äfven denna gång. Utan att säga ett ord, ty han visste att ljudet af hans egen röst blott skulle uppreta honom, gjorde han en stel, men artig afskedshelsning och lemnade kammarherren, som kände sig ganska förargad öfver att detta lilla uppiggande samtal, under hvilket han öfverlemnat sig åt den mest behagligt kittlande fantasi att han — han och ingen annan — disponerade ett kapital på 200,000 kronor, redan var slut.

Stackars Wilhelm! Han gick icke längre med så lätta steg och hans ögon strålade icke som nyss! Hans öfverdrifna och otillbörliga munterhet hade blifvit stäfjad, barnet hade fått sin näpst och fast det ännu icke grät, hade det likväl förlorat lusten att skratta.

Marianne och Wilhelm måtte icke haft någon skyddsande, som vakade öfver deras lycka, ty i så fall skulle ett dylikt osynligt väsende ej ha tillåtit mötet och samtalet med kammarherren och ännu mindre skulle hvad som nu inträffade, ha egt rum.

Just då Wilhelm kom in i Kung Karls förstuga, mötte han några unga officerare, en glad och stojande hop, bland hvilka han hade flere bekanta och äfven regementskamrater. De hade varit och »festat» tillsammans och voro alla mer eller mindre i det tillstånd, då man både andeligen och lekamligen har ett visst behof af att falla hela verlden i famn.

»Nej se von Born! Hur är det med dig, patron?» ljöd det i korus omkring Wilhelm, som efter att vänligt ha helsat på de unga officerarne, försökte göra sig lös och gå vidare.

»Nej pass, min gosse, har du nu råkat i våra klor, så kommer du icke så lätt lös. Nu ska' du in och punscha litet med oss.»

»Jaha, det skall han göra, och så skola vi dricka hans förlofningsskål!»

Wilhelm vände sig häftigt om. Bakom honom stod Mariannes kusin, löjtnant Sternhoff. Han var alldeles rödflammig och ögonen voro heta och skinande, men han tycktes likväl vara så der temligen nykter. Han beledsagade sina ord med ett försmädligt hånleende, snarlikt kammarherrens älskvärda grin.

Wilhelm försökte att göra invändningar, men han öfverröstades af frågor, utrop, gratulationer, och i trots af sitt motstånd blef han bokstafligen införd i salen och nedtryckt i en soffa, ett kraftlöst offer för en sådan der vinångande välvilja, som plägar fylla sinnena efter en god middag.

Det gick ganska hett till der inne. Wilhelm reste sig flere gånger upp för att gå, men det var omöjligt. Man drack hans skål, hans och hans fästmös skål, och alla hans protester öfverröstades af skratt och prat.

»Men för tusan, du dricker ju ingenting, Wilhelm! Se bara, han tar ju i glaset som om han vore en nykterhetspredikant.»

»Åhja, det är han också.»

»Kanske när allt kommer omkring att du tillhör 'Hoppets här'?»

»'Hoppets här'? Hvad är det för någonting?»

»Åhjo, det är något slags nykterhetsförening med ganska uppåtsträfvande syftemål. Häromdagen kom mitt nöt till kalfaktor in och anhöll om permission mellan nio och tio, han skulle på en sammankomst af 'Hoppets här'. 'Jaså, du hör till Hoppets här', sade jag, 'nå hvad är det ni hoppas på?' 'Himmelriket, herr löjtnant', svarade han och gjorde honnör. 'Såå, det var anspråkslöst; nå lycka till, jag hoppas vi en gång träffas der.' 'Med förlof, herr löjtnant, men jag tror ej ni kommer

dit.' 'Åh hut, slyngel, tror du, att du skall komma in i himmelriket, medan din löjtnant står utanför och väntar'!»

»Ja, det var ju f-n till rabulistiska åsigter.»

»Seså, Wilhelm, sitt nu inte der och se gudsnådlig ut; töm ditt glas *jusqu' au fond*, nu dricka vi en skål för dig och din fästmö, fröken — och jag förmodar hon är en välboren fröken och icke blott en af dem som Aftonbladet kreerat — von Borns ha alltid haft mycket aristokratiska tendenser.»

»Tusan så aristokratiska. Jag kommer ihåg gubben von Born; han kunde aldrig tåla Karl XI, emedan han stal rikedomarne ifrån Sveriges ridderskap och adel. Men nu komma vi ju ifrån den ursprungliga orsaken, för hvilken vi höjde våra glas, vi skulle ju dricka för löjtnant von Born och hans...»

»Jag tackar er för skålen», sade Wilhelm afbrytande de unga herrarnes sladder, hvilket på honom gjorde samma intryck som det orediga, bedöfvande sorlet ur en bikupa — »men skulle ni icke vilja vänta dermed, tills ni finge litet mera visshet om, att jag verkligen är förlofvad.»

»Skrymtare! Åh, det syns nog att du är förlofvad, om icke på annat så derpå att du är så förbaskadt tråkig.»

»Nå, om jag är så tråkig, är det ju bäst att jag går», sade Wilhelm leende och ville resa sig upp. Men i detsamma kom löjtnant Sternhoff fram till honom, drog honom ned i soffan och började ett litet samtal på tu man hand.

»Hvad tusan går åt dig, karl? Är det fasoner att se så der tråkig ut, då man är förlofvad med en sådan flicka som Marianne, en flicka med 200,000 kronor i hemgift.»

Wilhelm rodnade. Att tala om Mariannes rikedom, det var för honom som när man vidrör ett sjukt öga.

»Ja, är det icke besatt?» fortfor Otto och kom allt närmare, så nära att hans heta, punschdoftande andedrägt rigtigt ångade öfver Wilhelms ansigte. »Ska' man se ledsen ut, när man är så lycklig som du? För min del skulle jag vara nöjd, om jag finge Marianne, äfven utan hennes pengar. Och du, du skulle kanske helst se att du slapp henne sjelf och finge kontanterna ensamt. Vet du hvad... jag föreslår att du öfverlåter flickan åt mig, så ska' du ta' mig fan få behålla den mera reela varan för egen räkning.»

»Detta är ett skämt, som jag ej tål att höra», svarade Wilhelm, skälfvande af vrede.

»Håhå, min gubbe lilla, gör dig nu inte till; mig lurar du ändå icke. Tror du inte att jag vet att det är Mariannes pengar du fikar efter?»

Wilhelm försökte svara, men orden stockade sig i hans strupe.

»Och på det du ej må göra dig några illusioner att din fästmö håller dig för en mycket öm och hängifven älskare, vill jag upplysa dig om att hon varit den första att rätt uppfatta dina egennyttiga afsigter. Hon är inte någon dum korp, som låter narra af sig ostbiten med fagert snack; ger hon från sig det efterlängtade bytet, så gör hon det af fri vilja, men räfven kan också glädja sig åt att han får några dugtiga hack med näbben på köpet.»

»Jag måste bedja att du talar tydligare, jag förstår dig icke.»

»Åh, gör dig nu inte enfaldig, maître renard! Både du och Marianne äro ju kloka och praktiska menniskor, som icke svärma för några slags ömmare känslor.»

»Hvad ger dig anledning till ett dylikt yttrande?» frågade Wilhelm med sväfvande röst.

»Kors, det har Marianne sjelf sagt mig. För sin egen del konvenerar henne giftermålet med dig egentligen derför att hon derigenom får komma ifrån Stockholm, der hon vantrifves, och från min far och mig, hvilka tyvärr äro föremål för hennes afsky. Och om styrkan af din kärlek gör hon sig inga illusioner, hon är klok nog att inse att den egentligen är koncentrerad på hennes hemgift.»

»Du ljuger!» utropade Wilhelm, och all den förtviflans vrede, som jäst inom honom, bröt nu lös.

»Ljuger jag? Man yttrar sig icke så, löjtnant von Born, om man icke vill ha förolämpningen tillbakakastad i ansigtet.»

»Svara mig inför Gud, är det sant att du hört Marianne säga att hon ej älskar mig och att hon ej tror på min kärlek?» ropade Wilhelm, utan att gifva akt på Ottos ord.

»Ja, det har jag», svarade Otto obarmhertigt. »Dessutom, har du icke sjelf på det mest otvetydiga sätt visat att Mariannes förmögenhet nu kommer dig väl till pass?»

»Hvad menar du?» stammade Wilhelm.

»Åh, du förstår nog hvad jag menar, den der gentlemanlika affären med lånet... lyckligt att du nu har förhoppning att slippa betala.»

Det brusade för Wilhelms öron. Någonting omkring honom sammanstörtade med ett förfärligt dån. Han tryckte handen mot sin panna... hvar var han? hvad hade händt? Marianne, var hon död? Det kändes likasom en tomhet, en kall, ödslig tomhet inom och utom honom. Hans sinnen voro omtöcknade, som i en dröm hörde han ljudet af skratt, prat, klingande med

glas och buteljer. Han tyckte äfven att flere händer sökte hindra honom, då han ville störta bort, att rödflammiga ansigten kommo nära intill hans och betraktade honom med nyfikna, undrande blickar.

»Släpp mig ut, släpp mig ut», mumlade han, »jag qväfs.»

Nej, han fick icke slippa lös, man tryckte honom ned i soffan, han förmådde ej göra motstånd. Man öfverhopade honom med frågor. Hvad hade händt? Hvarför såg han ut som om ett spöke stigit upp framför honom?

»Åh, han tar det så à coeur, att jag vågar tro, att han hellre gifter sig med en rik flicka, som Marianne Sternhoff, än med en fattig», upplyste Otto välvilligt.

Sådana barnsligheter! Ingenting hindrade honom ju att af hjertans lust dyrka sin älskade, äfven om han ej föraktade hennes pengar. Och dyrka henne, det hade han nog skäl att göra; en charmantare fru än fröken Sternhoff kunde han ej gerna få. Fast, det förstås, icke passade hon till hustru åt Wilhelm; det var rigtigt komiskt att tänka sig henne med sin magnifika hållning och sina blaserade miner som hustru åt en sådan der landtbruksvurm som von Born. Åhja, partiet var litet komiskt, det kunde då ej förnekas. Ingen skulle väl tänkt sig att den förståndige, allvarsamme Wilhelm von Born skulle fatta tycke för en så bortskämd och nyckfull flicka som fröken Sternhoff. Nog fick han väl medgifva att penningarne spelade åtminstone någon liten roll i det der giftermålet. Och nog kunde han lita på att han fick en hustru, som hade skinn på näsan och som säkert en och annan gång skulle låta honom få smaka åtminstone trätoffeln.

Alla dessa tanklösa ord träffade Wilhelms hjerta som het olja i öppet sår. Men de väckte också hans

stolthet till lif, och då en bland kamraterna, som af en eller annan anledning uppfattade situationen från den känslosamma sidan, kom fram och klappade honom på axeln med en viss uppmuntrande och lugnande min, alldeles som hade det varit fråga om att trösta en stackars hund, som fått en oförtjent spark, ryckte han upp sig ur den slappa förtviflan, för hvilken han nyss gifvit vika och försökte att antaga en min och en hållning som om ingenting inträffat. Men det gick icke så lätt; han hade någonting af barnets öppenhet i sin natur, som gjorde att han ej kunde förställa sig, och det var med största möda han förmådde beherska sig, medan han sade de unga officerarne farväl och befriade sig från deras efterhängsna försök att hålla honom qvar.

Utkommen på gatan rusade han blindt framåt, sak samma hvart hans väg förde honom. Han kände blott ett behof af att gå långt, långt, liksom hade han derigenom kunnat komma ifrån sin förtviflan. Men den följde honom troget, som skuggan följer vandraren på vägen. Han var träffad i sitt hjertas innersta. De finaste och ömtåligaste fibrerna i hans själslif hade sönderslitits och skulle aldrig mera helas. Att verlden ansåg honom vara en fal och beräknande varelse, som säljer allt för penningen, det hade sårat och förödmjukat honom — men att Marianne, denna qvinna som han älskat så outsägligt, kallat honom en hycklare, att hon sjelf betraktade deras giftermål blott som ett temligen antagligt parti och — värst af allt — att hon, efter att först genom sitt ifriga, nästan bönfallande erbjudande lockat honom att på sätt och vis ställa sig i beroende af henne, sedan inför en tredje person kunde omtala, ja måhända skämta öfver ett i deras ställning till hvarandra så grannlaga förhållande, det störtade henne ohjelpligen i hans aktning och dö-

dade på samma gång hans kärlek. Men han kunde likväl icke jaga bort den ur sitt hjerta. Den låg der som ett kallt, stelnadt lik, som kom hela hans inre verld att förfrysa.

O dessa lyckliga försvunna dagar på Björksäter! De hade då icke varit annat än illusioner och de skulle hädanefter icke blifva annat än sönderslitande minnen. Han tyckte att allt omkring honom blifvit förgiftadt, han skulle aldrig mera tro på någonting; allt, allt var falskhet, lögn, hyckleri.

Det var oro, ängslan, förtviflan, skilsmessa, som denna natt bragte Wilhelm och Marianne...

Och ändå älskade de hvarandra, ändå skulle de kunnat dö för hvarandra.

XII.

Under hela den påföljande dagen väntade Marianne förgäfves någon underrättelse från Wilhelm. Hon var i ett tillstånd af den grymmaste ångest; alla upptänkliga olyckor frammanades af hennes fantasi, ända till dess hon blef så trött, att hon ej längre orkade tänka. Hon hade ej sett en skymt hvarken af sin onkel eller Otto. Till frukosten kom kammarherren ej ut och Otto var som försvunnen ur huset. För öfrigt var Marianne sjelf föga sällskaplig; hon tillbragte största delen af dagen på sitt rum, der hon vandrade af och an häftigt och enformigt, som man gör, då man försöker att döfva en sinnesoro eller en pinsam tandvärk. Hvar gång det ringde, stannade hon, tryckte händerna mot bröstet och stirrade på dörren med vidöppna, förfärade ögon. Ibland försökte hon att läsa någonting, men det var henne omöjligt att hålla samman bokstäfverna, de dansade för hennes ögon och så bildade de underliga, förfärliga ord, såsom »farväl för alltid» ... »slut» ... »förbi» ... dem hon gång på gång högt ut-

talade, ända till dess hon trodde att hon blifvit gripen af något slags monomani. Så försökte hon att förströ sig med musik, men hon kunde icke spela annat än en klagande melodi i a-moll, hvilken lät alldeles som ett sorgset farväl och som lockade henne till en nervös, snyftande gråt.

Slutligen beslöt hon att skrifva till Wilhelm och på måfå skicka brefvet till Björksäter. Men just som hon satt sig ned ringde det på tamburklockan. Hon reste sig upp och väntade med handen stödd mot skrifbordet.

Dörren öppnades och kammarjungfrun lemnade henne ett bref, på hvars utanskrift hon genast igenkände Wilhelms stil.

Hon stirrade ett ögonblick på brefvet utan att våga bryta det.

»Det är min dödsdom», mumlade hon och slet upp kuvertet.

Ja, det var hennes dödsdom, eller rättare hennes lyckas dödsdom. Det var ett farväl för alltid, ett farväl, genom hvars kyliga, allvarliga lugn endast ett par gånger smärta och förtviflan framskymtade. Han bad henne förlåta, att han under denna tid säkert ofta besvärat henne med sin efterhängsenhet, och han slutade med att säga, att det för dem begge var bäst att han i tid fått lära känna rätta halten af Mariannes känslor för honom, att allt missförstånd blifvit skingradt, innan det var för sent.

Ehuru Wilhelm icke nämnde på hvad sätt detta missförstånd blifvit skingradt, kom Marianne med sina gissningar sanningen nära. Hon kramade brefvet i sina fuktiga, skälfvande händer och sammanbet tänderna af förtviflan och raseri. Hvad hon så mycket fruktat, hade således inträffat. Ödet, försynen, eller

hvad man vill kalla den magt, som styr mennisko-lifvets gång, hade då ej haft förbarmande med henne!

I denna upprörda sinnesstämning besvarade hon Wilhelms bref, fastän hon knappast kunde föra pennan med sin darrande hand. Hon beskref för honom hela sitt själslif, hon omtalade hur lefnadstrött, hur likgiltig hon varit för allt vid den tiden de gjorde hvarandras bekantskap, att hon trodde på ingenting, allraminst på kärleken och lyckan, men att han så småningom helt och hållet omvändt henne — att hon lärt sig först att beundra och högakta och slutligen att älska honom.

»Öfvergif mig icke», utropade hon till sist, »jag känner att utan dig är jag förlorad; *du* är det som fäster mig vid allt det goda och ädla i lifvet; du är det som lärt mig att tro och älska. När du är borta, sjunker jag ned i min förra likgiltiga dysterhet. Jag har måhända varit tanklös och orättvis mot dig, jag förstod måhända icke djupet af din kärlek — men du är ju så god, Wilhelm, du *måste* kunna förlåta. Och du har en gång lofvat mig — minnes du det, den der våraftonen, då vi bekände vår kärlek för hvarandra... ack, jag var icke falsk då, Wilhelm! — att ej förskjuta mig, äfven om jag ej var den du trodde, att vara god och mild emot mig.»

Marianne väntade förgäfves svar på detta bref. Tvenne dagar förflöto, tvenne dagar fulla af den grymmaste oro, den qvalfullaste ovisshet. Gud, hvilken hårdhet, hvilken obeveklighet! Kunde han ej förstå, kunde han ej känna hur hennes hjerta led? Borde han ej ha förbarmande — som man har med hvarje olycklig, äfven om han är brottslig — kunde han icke åtminstone sända henne ett enda ord, som gjorde slut på detta tillstånd af pinande ovisshet?

Men han hade icke detta förbarmande. Intet bref,

intet bud, icke ett ord. Hon tyckte att hon sjönk allt djupare och djupare ned i en bottenlös afgrund och att Wilhelm stod derofvanför och såg henne sjunka, utan att ens vilja räcka ut sin hand till hjelp. Hjertlöse!... Obarmhertige!... Och under allt detta kände hon huru hennes kärlek mer och mer tilltog i styrka. De qval hon utstod kom den att flamma upp, liksom stormen förvandlar en lugnt brinnande eldslåga till en härjande vådeld. Det passionfria lugn, som hittills karakteriserat hennes känslor för Wilhelm, försvann; hennes lidelsefulla natur bröt de fördämningar, ett egoistiskt och sysslolöst verldslif upprest kring hennes hjerta, och hennes kärlek, nyss blek och lugn som efterskörden af lifvets fröjder, förvandlades till en våldsamt brinnande lidelse. Nu, då ödet ryckte ifrån henne den lycka, hon för kort tid sedan betraktat endast som en hamn, der hon kunde få sin lefnads sönderslagna farkost helad, nu tyckte hon att det var från paradiset man ville förjaga henne, och hon kände i sitt hjerta ett hämdfullt raseri, snarlikt en lejoninnas, då man rycker ungarne ifrån henne. Hvarför?... Hvarför låta henne se en oas, som hon aldrig kunde hinna? Hvarför hålla en bägare vatten till hennes läppar och rycka undan den, just då hon ville dricka?

Således skulle hon aldrig mera återse honom, aldrig mera se hans trofasta blå ögon betrakta henne med den der innerliga, beundrande blicken, som nu i minnet tjusade henne tusen gånger mer än den gjort i verkligheten. Nej, nej, ännu kunde icke allt vara slut. Om hon blott träffade honom, om hon blott finge tala med honom, så var hon säker på att allt skulle blifva bra igen — att hennes bleka ansigte och förgråtna ögon skulle beveka honom. Men huru träffa honom? Hon visste ju icke hvar han bodde, ja icke ens om han

ännu fans qvar i Stockholm. Plötsligen erinrade hon sig att Wilhelm sagt, att han vid sina Stockholmsbesök brukade bo på Kung Karl: hvarför skulle hon icke uppsöka honom der? Visserligen genomfor henne vid denna tanke en liten känning af en verldsdams instinktartade motvilja att göra någonting, som kunde stämplas såsom icke comme il faut, men den var mycket obestämd och försvann snart i den passionerade, hänsynslösa stämning, som nu uppfylde henne, ungefär som en svag menniskoröst dör bort i stormens dån.

Klockan var half tio på qvällen, och som himmelen var mulen, började det redan skymma. Marianne hade icke varit ute på tvenne dagar. Hon hade en olidlig hufvudvärk och orkade knappast stiga upp från soffan, der hon legat nästan hela eftermiddagen. Likt en äkta qvinna, hvilken äfven om hon är aldrig så försänkt i sorg och bekymmer, likväl icke underlåter att då och då i spegeln taga kännedom om de förändringar hennes utseende undergår, så gjorde Marianne sig icke heller skyldig till någon försummelse i den vägen. Hon gick fram till sin toilette, baddade de svullna ögonlocken med kallt vatten och ordnade sitt tjocka, intrasslade hår. Derefter påtog hon en lång kappa, som dolde formen på hennes gestalt, och svepte ett tätt flor kring ansigtet.

Just som hon kom ned på gatan började det regna, ett fint, ruskigt, obehagligt duggregn. Marianne ryste af köld och trötthet och svepte kappan tätare omkring sig. Hon kände sig nervös, sjuk och förtviflad. Dessa dagars lidande hade alldeles krossat hennes krafter. Det svindlade för hennes ögon, så att hon knappast kunde se vägen och hon hade en hjertklappning, som nästan qväfde henne.

Den sena timmen och det regniga vädret gjorde

att gatorna voro temligen folktomma. Marianne mötte ett par af sina bekanta, men tack vare hennes besynnerliga drägt blef hon ej igenkänd. Några oförskämda herrar stirrade på henne och en af dem närmade sig och hviskade henne någonting i örat. Den stolta fröken Sternhoff rätade på sig och såg sig ofrivilligt om efter sin betjent. Ah, hon var ju ensam, men hvad betydde det? Hennes hållning aflägsnade de näsvisa förföljarne och utan vidare äfventyr uppnådde hon Kung Karl.

Men då hon skulle gå uppför trappan sjönk hela hennes mod tillsammans. Hvad ämnade hon göra? Hvad skulle Wilhelm, den stele, allvarlige Wilhelm säga, om hon, trotsande både blygsamhetens och det passandes lagar, uppsökte honom likt en annan romanhjeltinna? Hon hade redan förlorat hans kärlek, skulle hon nu äfven göra sig till föremål för hans afsky? Modfäld och förtviflad vände hon och gick nedför gatan, stannande och tvekande vid hvarannat steg. Men hon kunde väl åtminstone hos portiern göra sig förvissad om, huruvida Wilhelm fans på Kung Karl eller ej.

Med detta beslut vände hon ånyo och gick in i hotellets förstuga. Hon påträffade genast portiern, som artigt lyfte på mössan, beredd att stå till tjenst med hvad som önskades. Men orden stockade sig i Mariannes strupe, hennes vanliga säkra lugn var alldeles försvunnet. En bondpojke, som första gången erhållit tillträde hos konungen, kunde icke känna sig mera tafatt och orolig än hon. Hon tyckte att portiern betraktade henne med en näsvist forskande blick; hon måste säga någonting eller också gå, och då slutligen tvenne unga herrar, bland hvilka hon igenkände en f. d. beundrare, passerade genom förstugan och kastade nyfikna blickar på hennes höga gestalt

och beslöjade ansigte, tvang henne rädslan att med darrande röst fråga om löjtnant von Born bodde här?

Portiern bejakade frågan och visade uppåt trappan. »Två trappor upp, till venster, dörren N:o ...»

Marianne qvarstod ett ögonblick i den förfärligaste tvekan. De begge unga herrarne voro ännu qvar i förstugan. Det måtte ha varit någonting ovanligt i Mariannes uppträdande, ty de hviskade ifrigt med hvarandra och kastade allt emellanåt sina blickar åt det håll, der hon stod.

»Jag måste gå», tänkte hon förtviflad, »jag kunde visserligen offra honom mitt rykte — ack, hur gerna gjorde jag det ej! — men jag känner, jag vet att det är ett offer, som han skall förakta.»

Hon stod just i begrepp att lemna hotellet, då hon i detsamma hörde att någon kom gående utför trappan bakom henne. Hon vände sig häftigt om. Åfståndet hindrade henne att urskilja den kommandes drag, men hon kände igen gången, den lugna, fasta gången. Det föreföll henne som om hon både till kropp och själ gripits af en förlamning. Hon kunde icke göra ett steg hvarken framåt eller tillbaka, utan stödde sig magtlös mot väggen för att ej falla.

Ja, det var Wilhelm... Gud, hur mörk och dyster, hur hård han såg ut! Hans drag voro likasom huggna i gråsten. Ack, det var icke blott hans drag, som blifvit förstenade, hon kände, hon visste det. Hon tyckte äfven att hans ögon fått en mörkare färg; förut hade de varit blå och klara som en vacker sommarhimmel — nu hade de åskmolnets dystra, hotande utseende.

Han såg hvarken åt höger eller venster; han gick rakt fram utan att bevärdiga Marianne med en enda

blick. Hon kände sig till mods som en döende, hvilken i sin bittra nöd har rättighet att anropa till och med sin värsta fiende om hjelp, och ett svagt, nästan jemrande »Wilhelm», bröt ofrivilligt fram mellan hennes läppar, då han gick förbi henne.

Han spratt häftigt till och blef om möjligt ännu blekare än nyss.

»Ni här, fröken Sternhoff?» sade han med en blick af den högsta förundran och nästan motvilja.

Marianne förmådde ingenting svara. Det kalla, främmande »fröken Sternhoff» isade henne genom merg och ben.

»Hvad tänker ni på?» fortfor Wilhelm oroligt och såg sig omkring, »man har observerat er, kom genast härifrån!»

Hon försökte att lyda, men krafterna sveko henne.

»Kom», utropade Wilhelm obarmhertigt och fattade hennes arm, »ni ämnar väl icke dåna här i Kung Karls förstuga?»

De grymma orden återgåfvo henne kraft och besinning. Hon gjorde sin arm lös och följde Wilhelm med något af sin vanliga stolta hållning.

De gingo en lång stund tysta bredvid hvarandra. De gingo öfver Brunkebergs torg och fram Hamngatan utan att yttra ett ord. Regnet, som mer och mer ökade sig, smattrade mot gaslyktorna, hvilkas lågor oroligt fladdrade i blåsten. Det kändes så tungt, så grått i luften; det var som att inandas modlöshet och trötthet. Marianne såg uppåt himlen och hon tyckte att om blott molnen ville skingra sig litet, om hon blott finge se en glimt af en stjerna, skulle hon känna sig mindre olycklig. Hon var just i denna nervösa, betryckta sinnesstämning, då man är ända till sjuk-

lighet känslig för de omgifvande förhållandena, då en frambrytande solstråle eller en ugglas skri nästan tyckes bestämmande för hela lifvets rigtning.

Hon hade tänkt att om hon blott finge träffa Wilhelm, skulle hvarje missförstånd genast häfvas och allt bli bra igen. Men nu när hon gick der så nära honom och ingen af dem kunde säga ett ord, kom det så småningom öfver henne en skygg och främmande känsla, som gjorde henne nästan rädd för honom. Inom henne brusade som ett haf af känslor och tankar, men i denna hvirfvel sökte hon förgäfves efter hvad hon skulle säga för att beveka och öfvertyga honom. Hon fruktade en alltför tydlig förklaring öfver det förflutna, hon ville icke hafva sina egna ord framdragna och undersökta, hon tyckte nu, då hon mer än någonsin kände sig kufvad af hans allvarliga och djupa själ, att de varit så ogrannlaga, så lumpna, så hjertlösa, att det icke var möjligt att förlåta dem — och ändå *måste* hon säga någonting för att förklara och skingra missförståndet dem emellan. Hon började att känna denna ångestfulla förtviflan, hvarmed man ser minuterna försvinna, utan att de bringa något åt ens hopp eller väntan. Hon tyckte att tystnaden allt mer och mer liksom tätnade omkring dem som ett tungt mörker, att de vandrade som i en dröm och att för hvarje steg någonting gled undan hennes krampaktiga famlande att hålla det qvar.

Slutligen kunde hon icke uthärda denna pinsamma tystnad. Hon sammanknäpte sina händer och utropade med förtviflans otålighet:

»För Guds skull, säg någonting!»

»Hvartill skulle det väl tjena?» svarade Wilhelm sträft. »Ha icke vi två talat slut med hvarandra?»

»Nej, Wilhelm, ännu ha vi icke talat slut», sade

Marianne lidelsefullt; »tror du väl att bandet oss emellan är *så* lätt att slita?»

Han svarade ej. Hon vände sig ett par gånger emot honom och sökte ifrigt och bedjande hans blick. Men hon kunde icke ens se hans ansigte, han höll det till hälften bortvändt och hufvudet djupt nedböjdt.

»Hur kan ni vara så grym», mumlade hon med qväfd röst. »Ni ser hur olycklig jag är och ni har icke en blick, ett ord att gifva mig.»

»Hvad skall jag väl säga?» frågade Wilhelm suckande. »Mitt bref har ju upplyst er om skälen hvarför jag brutit vår förbindelse. Jag kan icke bibehålla aktning och kärlek för den, som svikit mitt förtroende.»

»Ni har aldrig älskat mig!» afbröt Marianne honom med ett plötsligt utbrott af häftighet. »Det är icke att älska, att så der som ni försigtigt minutera ut sin kärlek, sedan man först på en vågskål undersökt att den innehåller en lika stor qvantitet aktning! Det är icke kärlek att ängsligt efterforska, om hvad man ger blir tillräckligt uppskattadt och värderadt; det är icke kärlek att kallt räsonera och fördöma, det måste finnas en gnista entusiasm i kärleken, den måste kunna hängifva sig äfven åt den felande, den brottsliga...»

Hon hejdade sig plötsligt med en stickande känsla af att hon rusade framåt, men att den hon ville draga med sig var långt efter henne och att, äfven om hon saktade sina steg och vände tillbaka, skulle afståndet dem emellan ej mer kunna minskas. Hon kastade en skygg blick på Wilhelm. I det osäkra gasskenet såg hon hans ansigte, blekt och lugnt som nyss, men öfver hans läppar hvilade ett drag, som ännu mer ökade den drömlika fasa hon kände att någonting gled ifrån henne — ett drag af trötthet och vemod, som när man känner att det, som måhända en gång skulle

ha hänfört, nu endast mattar eller kyler. Hvad hade hon sagt? Hon kunde icke erinra sig det, men hon tyckte att ekot deraf ljöd likt det vilda bruset af vågor, som kastas tillbaka från en obeveklig klippa.

»Nej, ni har rätt», sade han med ett bittert leende, »*så* kan jag icke älska. Men på *mitt* sätt, på mitt kalla, beräknande sätt, har jag älskat er, tills jag fick höra att ni kallat mig en hycklare.»

»Det har jag aldrig gjort!» ropade Marianne utom sig. »Aldrig, aldrig! Jag har aldrig sagt att ni var en hycklare.»

Wilkelm betraktade henne med en allvarligt forskande blick.

»Ni vet, fröken Sternhoff, att ni både tänkt och sagt, att det var för er rikedom jag friade till er.»

»Har jag tänkt och sagt det?» upprepade Marianne och förde handen till pannan med ett uttryck af ångest och förvirring. »Det är osanning; jag trodde måhända en gång att ni icke älskade mig, men det var derför att jag icke trodde mig kunna uppväcka någons kärlek, ingenting annat; om er har jag aldrig sagt eller tänkt annat än godt. Hvem eller hvad är det som ingifvit er dessa olycksaliga misstankar?» tillade hon hastigt och skyggt.

»Vet ni verkligen icke hvem det är?» frågade Wilhelm kallt.

»Nej, det vet jag icke», stammade Marianne, »jag vet blott att det är någon, som vill oss illa. Ack, Wilhelm, hur kan ni, så ädel, så god, fästa er vid ett elakt, lumpet sqvaller? Låt icke det förstöra hela vår lefnads lycka! Hvad rör oss det förflutna? Det ligger ju bakom oss som någonting dödt, från hvilket hvarken godt eller ondt kan komma. Ha vi icke det närvarande, i hvilket vår kärlek lefver, och framtiden, i hvilken den

alltid skall lefva? O, du måste känna det liksom jag! Det är icke möjligt att den värme, den hängifvenhet, som nu uppfyller mig och som kommer mig att offra hela min stolthet, icke äfven genomströmmar dig.»

Hennes passionerade, bedjande ord rörde honom, men på ett eget, främmande sätt, nästan som om han sett en annans lidande och sörjt deröfver och önskat att kunna afhjelpa det. Han hade alltjemt qvar samma uttryck af trött vemod. Han kände inom sig ett envist fasthållande vid någonting brustet och oläkligt, och allt emellanåt flög det igenom honom, som ett aggande styng, en nästan omedveten känsla att den Marianne, som nu talade till honom, icke var den samma stolta qvinna, han en gång tillbad. Han skakade sorgset på hufvudet.

»Om ni kände mig, skulle ni förstå, att då man som jag gifvit allt, fordrar man också allt, och har svårt att sedan nöja sig med att lappa ihop småskärfvor. Nej, nej», fortsatte han efter ett ögonblicks tystnad, »det finnes hädanefter ingen lycka för oss. Jag *tror* icke mer på er, Marianne.»

»Men ni måste tro mig!» ropade Marianne utom sig af förtviflan. »Jag har aldrig varit falsk emot er, det är osanning och förtal, jag svär det. Min Gud, min Gud, hvarför vill ni icke tro mig?»

Wilhelm vände sig emot Marianne och fixerade henne länge och allvarligt.

»Nåväl», sade han slutligen och hans ansigte fick ett egendomligt uttryck — någonting qvardröjande mörkt, strängt och en plötslig ljusning, »jag vill försöka att glömma mina misstankar, jag vill tro att de olycksaliga ord som skilde oss åt, icke voro annat än ett

lumpet förtal, framkalladt af — måhända svartsjuka; men först måste ni...»

»Ja, ja; svartsjuka, vid Gud, det måste ha varit så!» afbröt Marianne honom ifrigt och nervöst. Hon kastade tillbaka sin slöja, det var som om någonting qväft henne. Hennes ögon brunno, stora, rädda och feberaktiga och läpparne darrade af längtan och ångest.

»Således», stammade hon och räckte honom sina händer, »är du åter min, och det förflutna är som om det icke varit.»

Han fattade hennes händer, tryckte dem på en gång häftigt och nästan ängsligt, och släpte dem derefter genast.

Det var någonting i denna förbehållsamma ömhetsbetygelse, som ända till raseri uppeldade den häftiga striden inom henne.

»Nej!» ropade hon och skakade ursinnigt hans arm. »Icke så! Kan du ej helt förlåta mig, kan du ej glömma Ottos sqvaller...»

Hon stannade plötsligt och en dof, förlamande känsla kröp genom hela hennes varelse. I detsamma kände hon liksom en häftig stöt, som kastade hennes arm bort ifrån Wilhelm, och hon hörde i sitt öra en fruktansvärd röst: »lögnerska!»

Vid detta rop var det som om hon helt och hållet vaknade ur sitt drömlika sträfvande. Och hon tyckte att hela denna sista tid varit som en dröm, att alla hennes ljusa och förhoppningsfulla tankar om lifvet icke voro annat än gyckelbilder i drömmen, och att hon nu först återkom till sig sjelf, sådan hon i verkligheten alltid varit och alltid måste förblifva.

De voro nu framme vid Mariannes port. Hon vacklade tillintetgjord mot väggen och betäckte ansigtet

med händerna. Det var någonting skärande och bländande omkring henne, som hon måste utestänga.

Då hon ånyo såg upp, stod Wilhelm orörlig qvar och betraktade henne med en sorgsen, nästan mild blick.

»Tror ni ännu att det finnes någon lycka för oss?» frågade han med ett vemodigt leende.

»Nej», svarade hon matt. »Jag tror ingenting mer. Jag vet att jag förlorat allt.»

De stodo ett ögonblick tysta. Marianne var den första som talade:

»Jag inser att en man med ert stränga rättsbegrepp icke kan annat än hysa motvilja, ja, afsmak för en så vacklande och karakterslös varelse som jag. Jag inser att ni lika litet kan förlåta mig, som ni kunde förlåta den der stackars grufarbetaren, ni mins. Ack, att jag icke redan då förstod att ni var för stor för mig! Men innan vi skiljas åt, har jag en bön: låt icke våra sista ord blifva bittra och hårda! Om ni än icke kan hafva aktning för mig, så skänk mig ert deltagande! Och om ni i framtiden erinrar er mig — det torde väl hända att så sker någon gång — gör det icke med bitterhet, säg då om mig i edra tankar: stackars Marianne!»

Wilhelm kunde ingenting svara; han tycktes kämpa med en djup inre rörelse.

»Ni får icke tro att jag med mina ord vill försöka att beveka er», fortsatte Marianne, »ack nej, jag inser blott allt för väl, att jag genom mitt handlingssätt för alltid aflägsnat er från mig. Jag vill blott att ni skall bevara mig i ett vänligt minne. Och det skall ni göra, icke sant?»

»Jo, jo», mumlade Wilhelm djupt uppskakad.

»Och nu, farväl!»

Hon räckte honom sin ena hand och lade den andra öfver ögonen.

Han fattade den framsträckta handen och gjorde en rörelse som om han velat draga henne intill sig; derefter släpte han häftigt hennes hand... och då hon ånyo såg upp, var Wilhelm borta.

Hon visste icke hur hon kom uppför trappan och in i tamburen. Hon hade blott en dunkel hågkomst af att hon der mötte sin kammarjungfru, som under högljudda rop öfver sin herskarinnas förstörda, bleka ansigte hjelpte henne af med kappan och in i hennes rum. Först då hon legat en stund på soffan och tystnaden och hvilan återgifvit henne krafterna, vaknade hon till medvetande af hvad som skett.

Detta var således »Ende vom Lied». Hädanefter ingenting — allt tomt och kallt och tungt som fordom, samma trötthet, samma längtan, samma leda vid allt.

Och under en lång och sömnlös natt grubblade hon öfver hvad det väl varit för en nyck af ödet att på en så kort tid låta henne smaka lyckan, och hvad betydelse denna korta, sorgliga kärlekshistoria kunde ha för hennes lif. Det var någonting besynnerligt gäckande deri; den var som en häftig, jublande flygt mot ljuset, och så ett plötsligt nedstörtande med bräckta vingar.

Hvarför hade hans kärlek så fort svalnat? Ty hon förstod det, hon hade känt hela tiden under deras samtal, att äfven om han förlät henne och glömde det förflutna, var det likväl någonting ohjelpligt dödt och vissnadt i hans känslor för henne. Hon hade ändå rätt: hon kunde icke längre ingifva kärlek — passion måhända, en flyktig berusning — men icke kärlek, åtminstone ej hos en sådan man som Wilhelm.

Och ändå älskade hon honom så innerligt. Hvarför hade hans kärlek svalnat?

»Ende vom Lied!» Ja, men icke ett ljuft, försonande slut, utan ett oupplöst, brutet ackord.

Och hädanefter ingenting. Allt tomt och tungt och kallt som fordom, samma trötthet, samma längtan, samma leda vid allt.

XIII.

Ungefär fjorton dagar derefter lemnade Marianne, åtföljd af sin kammarjungfru och mademoiselle Lerard, det hem der hon tillbragt största delen af sin barndom och ungdom. Naturligtvis kunde en dylik skilsmessa icke ega rum utan vederbörliga uppträden och protester, både från kammarherren och åtskilliga af Mariannes slägtingar, hvilka, annars fullkomligt likgiltiga för den unga flickans öde, nu ansågo sig böra uttala ett skarpt ogillande öfver hennes egoistiska och emanciperade handlingssätt. Marianne lät sig emellertid intet bekomma. Hennes bestämda, stundom hänsynslösa och nu genom lidande förbittrade karakter förstod att i trots af allt motstånd göra sin vilja gällande. Hon bevärdigade icke kammarherren med några förklaringar öfver sitt handlingssätt, ej heller gjorde hon honom en enda förebråelse; hon underrättade honom blott helt oförberedt att hon låtit hyra sig en våning der och der, samt att hon den och den dagen ämnade flytta dit. Kammarherrens harmsna utbrott

om otacksamhet och sjelfrådighet mötte hon med den mest retsamma likgiltighet. De afstannade följaktligen så småningom af sig sjelfva, och då farbrodern och brorsdottern sade hvarandra farväl, voro de på det hela taget icke mer än vanligt snäsiga mot hvarandra. Hvad kammarherren beträffar, var han som en illa murad kakelugn, hvilken icke länge kan hålla värme; hvarje känsla, vare sig af vrede eller kärlek, svalnade inom kort i hans fadda själ, och Marianne föraktade sin onkel så grundligt, att hon ej ansåg honom värd ett enda ord af vrede eller förebråelse. Dessutom var hon för närvarande i en sinnesstämning af trötthet och likgiltighet, som icke tillät henne att känna vrede mot någon eller något i verlden, icke ens mot Otto, hvilken hon likväl betraktade som upphofvet till sin olycka.

Den våning till hvilken Marianne flyttade var, sedan hon efter sin originella smak fått möblera och dekorera den, både elegant och komfortabel. Det var en liten förströelse för henne att ställa i ordning sitt nya hem, men när detta bestyr var slut, försjönk hon under en lång tid i den mest apatiska lojhet för allt och alla omkring sig och lefde blott i sin sorg, som omgaf henne likt en tung dimma, af hvilken hela den yttre verlden skymdes bort. Men hennes lidelsefulla själ kunde icke länge sörja på detta sätt. Om hon blifvit lefvande inmurad, skulle hon föredragit att krossa sitt hufvud mot väggen framför att långsamt svälta ihjel. Hon kastade sig derför ånyo in i det bullrande sällskapslif hon för en kort tid öfvergifvit, och hon öfverlemnade sig så hejdlöst deråt, att hon knappast hade någon tid öfrig att känna sin smärta.

Nej, hon hade ingen tid öfrig att känna sin smärta — den fans blott qvar i djupet af hennes själ som en

dof, qvalmig värk, öfver hvilken hennes oroliga tankar larmande brusade fram. Fram på sommaren reste hon till en badort, der hon icke försummade något af de tidsfördrif, hvarmed badgäster i allmänhet bruka bidraga till helsans återställande, och derefter företog hon en längre utrikes resa. Vid sin hemkomst var hon betydligt gladare och lättare till sinnet, men återseendet af Stockholm och de gamla förhållandena der bidrogo ej att höja hennes lefnadsmod. Under den så kallade säsongen tillbragte hon sin tid på ungefär samma sätt som de föregående. Det är sant att hon ofta fann det mycket tråkigt att kläda sig och dansa och promenera och göra visiter, och att hon understundom kände en hjertlig afund mot gatsopare och murarekäringar, hvilka åtminstone på något sätt voro till nytta för menskligheten; men hon gjorde allt detta af gammal vana, hon dansade emedan hon icke kom sig för att sluta upp och hon promenerade och gjorde visiter, emedan hon ej visste hvad hon annars skulle företaga sig under de långa förmiddagarne.

Ibland greps hon af en förfärlig lefnadströtthet, och då framstod för henne tanken på döden som enda möjligheten till befrielse från lidandet. I allmänhet grubblade hon mycket öfver döden och dess hemlighetsfulla gåta. Dessa tankar kunde stundom tränga sig på henne midt i en strålande festlig balsal, smyga sig till henne på tonerna af någon sprittande vals, och under det hon gladt och lifligt pratade, hade hon ibland underliga dödstankar, som likt tunga klämtslag blandade sig med musikens toner. Hon tyckte då att dessa fantasier hade någonting så lindrande, så befriande. Andra gånger åter föreföll henne döden grym och fruktansvärd, och föreställningen derom grep henne som ett formlöst, qväfvande spöke, för hvilket

hon rysande drog sig tillbaka. Hon kunde då isas af fasa och hon tyckte att den förintelse, hon ibland så häftigt åstundade, var som ett obarmhertigt slukande af en ännu obrukad lifskraft, ett nedkastande i en mörk, hemlighetsfull afgrund.

Hon hade äfven religiösa grubblerier. Hon undrade mycket om det ej skulle vara henne möjligt att återfå sin barndomstro, säkert skulle hon blifva lyckligare och nöjdare då. Hon började att gå i kyrkan och läsa religiösa betraktelser, förutom att hon talade och räsonerade i religion när och hvar som helst och med hvem som ville höra på henne. Men hvad detta allt föreföll henne tomt och otillfredsställande! Ack, hvarför var hon ej lik vanliga qvinnor, hvilka ej besväras af grubbel och tvifvel? Hvarför kunde hon ej, som så många af hennes jemnåriga, söndag efter söndag gå i kyrkan och andaktsfullt deltaga i psalmsången och höra på den långa, enformiga altartjensten? Hvarför kom det alltid så många bittra och hånfulla tankar öfver henne, medan hon satt tillbakalutad i sin bänk och stirrade på åhörarne eller kritiserade predikanten? Och när församlingen lutade sig ned och andaktsfullt deltog i kyrkobönerna, hvarför kunde hon ej då låta bli att tänka på hur ytterst komiskt det var, att man just nu på en gång i alla möjliga kyrkor — kapeller och katedraler och landskyrkor — uppfördrade vår Herre att gifva församlingen god och tjenlig väderlek och skydda den för hagel och oväder, och hur svårt det ändå skulle bli för vår Herre, om han ville försöka att ställa alla tillfreds?

Hon lyssnade halft medlidsamt, halft afundsjukt på de små tröstande och välmenande betraktelser, hvarmed Louise ibland uppbyggde henne. Denna lilla fru stod nu på en särdeles god fot med vår Herre.

Hon brukade alltid sända honom en varm och innerlig tacksamhetssuck, då det lyckats henne att skaffa sig en bra plats i kyrkan eller i en konsertsal, och hon uppmanade honom alltid att vidtaga särskildt kraftiga åtgärder i och för det vackra vädrets bibehållande, då hon och hennes man och lille Georg skulle på någon sommarutflygt. Och hon blef nästan alltid bönhörd, så hon hade utan tvifvel skäl att prisa försynens godhet.

»Du skall endast tro, Marianne», brukade hon säga, »icke grubbla och forska så der som du gör, endast tro och bedja.»

Och Marianne bad verkligen. Hon tog fram gamla bönböcker och började läsa i dem, men de föreföllo henne kalla och torra som latinska grafskrifter från medeltiden. Så försökte hon att erinra sig sina forna barnaböner, och orden och meningarne sprungo fram i hennes minne halft medvetslösa och hufvudstupa, som om de blifvit förvirrade af att så plötsligt väckas ur sin årslånga sömn. Men när hon sedan skulle försöka att ingjuta andakt i dessa böner, då tyckte hon att de stodo omkring henne som skramlande benrangel, genom hvilkas ihåliga ögongropar det tomma intet blåste emot henne och afkylde all den värme hon känt.

Nej, hon kunde icke bedja; hennes barndomstro var ett lik, som hon ryste vid att taga på.

Hon vände sig nu bort ifrån denna känsloreligion och försökte att med tanken och förståndet fatta Gud. Hon studerade alla de klyftiga bevis för hans tillvaro, hvarmed de olika filosofiska systemen riktat mensklighetens, och hon undrade öfver hur det var möjligt att dessa sinnrika och intressanta tankeöfningar kunnat skänka någon ens en skymt af visshet eller lugn. För

henne hade de ingen annan betydelse än att de under någon tid upptogo hennes tankar — och om hennes tro på Guds tillvaro dunstade bort i de svärmiska, otåliga böner, åt hvilka hon öfverlemnat sig, så blef den liksom söndermald och förvittrad genom de invecklade teorier hon sedan studerade. Allt för känslig, allt för mycket qvinna för att kunna fatta Gud genom endast kalla bevis, allt för skarptänkt och skeptisk för att kunna blindt tro, kände hon huru Gud flydde henne, på hvilket håll hon än sökte honom.

Hon förbannade det intelligensens högmod, som hindrade henne att kalla Gud sin fader och ödmjukt emottaga de slag han tilldelar, och hon dref hänsynslöst den satsen att af alla olyckliga gåfvor naturen kan förläna en qvinna, är ett skarpt förstånd den största. Hvad behöfves väl ett skarpt förstånd för att föda barn och älska sin man och lära sina små att bedja? Hon läste anatema öfver alla dessa moderna rörelser, som väckt qvinnan ur hennes känslolif och dragit henne bort från hemmet och kallat till lif en tankeverld, som ändock förr eller senare skall gå upp i suckar och drömmar.

Stackars Marianne! På detta sätt — under detta trotsiga grubbel, under dessa misstänksamma, pockande undersökningar af det outgrundliga, i detta bullrande verldslif, om somrarne vid badorten, om vintrarne i sällskapslifvet — förflöto ett par år. Hennes utseende förändrades mycket på denna tid. Gestalten hade ännu qvar sin fylliga skönhet, ja måhända var den ännu vackrare genom lifvets och barmens mera kraftigt böjda linier, men hennes drag hade blifvit skarpa och magra, ögonen, som hon nästan alltid höll halfslutna, fingo derigenom ett kallt forskande uttryck och öfver hennes läppar hvilade beständigt ett ironiskt leende, som gjorde

intryck af, att hur vackert hon än talade, skrattade hon dock inom sig åt alltsammans. På det hela taget tyckte hon ej om att hennes utseende förändrades. Hon var visserligen nöjd åt att tiden gick — icke en minut af de dagar som försvunnit skulle hon velat hålla qvar — men hon ville ej bli gammal. Hon egnade mycken omsorg åt sin toilett, hennes räkningar från sömmerskan gingo till otroliga summor, och hon lyckades verkligen genom egendomliga, ibland något vågade kostymer att ersätta hvad den flyende ungdomen och den hemligt tärande längtan togo ifrån henne. Hon var alltjemt mycket firad i stora verlden. Herrarne, förutom de som af en eller annan anledning afskydde henne, funno henne »charmant», men de äldre fruarna kallade henne ett bortskämdt och nyckfullt stycke och voro henne icke synnerligt bevågna. Mycket unga flickor tyckte icke heller om henne. De voro i allmänhet rädda för henne; hon hade ett alldeles egendomligt sätt att betrakta dem med sina försmädliga ögon, och att höra på dem med ett visst öfverseende leende, som kom dem att rodna och stamma.

Hon hade icke återsett Wilhelm på hela denna tid. Den olyckliga affärsförbindelse, som varit orsaken både till deras bekantskap och till brytningen dem emellan, uppgjordes genom häradshöfding Berlitz, och Marianne hörde sedan högst sällan någonting om Wilhelm. Men hon visste att han haft många bekymmer och ledsamheter, att det bruksbolag, hvars disponent han var, måste göra cession och att det till och med varit fråga om att sälja Björksäter. Hon visste äfven att han en gång varit svårt sjuk och hon hade då en mängd romantiska funderingar på att fara till honom som sjuksköterska, hvilket dock naturligtvis icke blef af.

En gång trodde hon sig se honom ute, ja hon

tyckte till och med att han vid hennes åsyn vände bort hufvudet. Hon fick aldrig någon visshet om huruvida det verkligen var han, men blotta föreställningen derom upprörde henne så, att hon kom i en darrning, som nästan gjorde henne vanmägtig. Hon erinrade sig att hon någonstädes läst hur när Dido och Enæas mötas i underjorden, deras skuggor då sorgset vända sig från hvarandra. Denna saga fylde henne med en oändlig smärta. Hur förfärligt att de, som en gång stått hvarandra så nära, de, som en gång uppenbarat sina själars innersta känslor för hvarandra, nu skulle mötas så!

Wilhelms bild började dock så småningom att blekna bort i hennes själ. Minnet af deras korta förbindelse antog mer och mer karakteren af ett barndomsminne, från hvilket man oupphörligt aflägsnar sig, utan att dock helt och hållet kunna glömma det. Hon tyckte ibland att hon var som en, hvilken står ensam på ett högt, ödsligt berg och som långt i fjerran ser en fridfull, blomsterprydd äng, der små barn leka — och som längtar dit bort för att dö.

Emellertid tycktes hon för hvarje år allt mer vänja sig vid och försona sig med det lif hon förde. Det gick nu en gång för alla sin vanliga jemna gång i en evigt enahanda rörelse, utan att störas hvarken af några glada eller sorgliga tilldragelser. Nöjen och tidsfördrif blefvo henne först en vana, sedan ett behof, lika oemotståndligt som för en opieätare det gift, som uppehåller och förtär hans lif. Om hon någon gång — hvilket högst sällan inträffade — skulle tillbringa en afton hemma, var hon mycket ängslig, innan hon fått skicka efter någon af sina vänner eller skaffa sig biljetter till södra eller mindre teatern som ett surrogat för mera glänsande aftonunderhållningar.

Ett par gånger hade hon funderat på giftermål, men så snart afgörandets stund var inne, kunde hon ej bestämma sig. Minnet af hennes förlofning med Wilhelm och all sorg den förorsakat, afskräckte henne från att knyta en ny förbindelse.

Emellertid kunde hon icke alltid förblifva fröken Sternhoff. Nästan alla hennes jemnåriga voro gifta, och hur det var, kom hon slutligen till den öfvertygelsen att det ändock vore bäst att följa med strömmen. Dessutom hade hon helt nyligen fått ett lysande anbud, som sanningen att säga icke så litet smekte hennes fåfänga. Hennes tillbedjare, en i alla afseenden utmärkt person, innehade äfven en bland de högre hoffunktionerna, och såväl hans som Mariannes familj sökte nu öfvertala henne att gifva sitt samtycke, och bevisade henne i de mest insockrade ordalag att hon med sin verldsvana, sin oöfverträffliga hållning och sin qvickhet skulle blifva en prydnad för hofvet. Marianne lyssnade derpå, halft smickrad, halft ironisk, dock kan det ej nekas att detta hoflifsperspektiv lockade henne ganska mycket.

Men just då dessa framtidsplaner gjordes upp och hon stod färdig att öfverlemna sig åt det lysande lif, i hvilket alla hennes forna drömmar och grubbel helt och hållet skulle drunkna, just då närmade sig, när hon som minst tänkte derpå och kanske minst längtade derefter, detta stora, mörka, okända, i hvilket hennes oroliga fantasi så ofta irrat omkring och hvari vi alla en gång måste glida ut.

Det kom icke plötsligt öfver henne, det närmade sig långsamt, tyst, försåtligt — men oemotståndligt och befallande.

Det hade varit en lång vinter — en hård vinter med kalla vindar och tjocka isar, som ända in i april

gjorde lutten sträf och bister. Det hade äfven varit en mer än vanligt ansträngande vinter för Marianne; baler, soupéer och middagar i en aldrig afbruten kretsgång, sena hemfärder med upphettadt blod under de iskalla vinternätterna, ifriga skridskopartier i lätta sammetspaletåer och tunna promenadkängor.

Då våren kom, började hon att känna en besynnerlig kraftlöshet, en nästan domnande trötthet vid den minsta ansträngning, och under det hon med beundransvärd energi försökte att öfvervinna sin svaghet, kunde hon stundom känna liksom ett totalt afstannande, ett slut, en omöjlighet att lefva.

Och ibland om qvällarne, då hon sjuk och trött sträckte ut sig i sin bädd, och allt var tyst och mörkt omkring henne och en susande mattighet sänkte sig ned öfver hennes sinnen, anade hon med en nyfiken bäfvan dödens närvaro — och om nätterna, då hon låg vaken, badande i svett och skakad af olycksbådande frysningar, föreföll det henne som hade hon legat och lyssnat på det sista häftiga surrandet af ett urverk, som snart skulle stanna.

Men då dagen kom och verldsbullret vaknade omkring henne, försvunno dessa fantasier. Hon ville icke ens erkänna att hon var sjuk. Hon försökte att dölja de härjningar sjukdomen anställde, hon bevisade hvilket förträffligt hofdamsämne hon var genom att fortfarande kunna visa sig i stora verlden, glad och liflig, oaktadt den förtärande trötthet, som flämtade inom henne, och hon gjorde sig ofta skyldig till löjliga vredesutbrott, då någon sade henne att hon såg sjuk och aftärd ut.

Till slut gåfvo dock hennes krafter vika. Hon måste erkänna att hon var sårad till döds och att det

icke längre lönade mödan att strida. Då greps hon af ett slags dof, tråkig förtviflan. Hon pinades af att sitta instängd i sina rum och frysa i ensamheten och tystnaden; de glänsande bilderna från det lif hon fört förföljde henne oupphörligt och kommo henne att känna en vild längtan efter sina gamla nöjen och tidsfördrif. Hon tyckte sig öfvergifven och förskjuten af den verld, som nyss hyllat henne. Sin förnäme friare hade hon afskedat — hon insåg att det numera icke lönade mödan att tänka på giftermål — och hennes vänner kommo just icke ofta och helsade på henne, med undantag af Louise, som var hos henne nästan hvarje dag. Om hon blott ända till allra sista slutet hade kunnat vara med i sällskapslifvet — men denna långsamma, innestängda aftyning föreföll henne outhärdlig. Hon kunde icke sysselsätta sig, hon kunde af gammal vana icke sitta stilla oaktadt sin svaghet, och blef slutligen så nervös och retlig, att det fordrades en stor portion tålamod för att umgås med henne.

Men denna så fruktade aftyningstid blef ej synnerligt lång, och allt som hon försämrades, inträdde en lycklig förändring i hennes själstillstånd. Hon började att blifva mer och mer likgiltig för den yttre verlden. Hennes sjukrum blef den verld, hvari hon lefde, och hennes sjukdom det intresse som fängslade henne. Så småningom greps hennes själ af en underlig, smärtsamt vällustig domning. Hon hade i sin salong en tafla, föreställande en ung kristen martyr, som med tillslutna ögon hvilar på de månbeglänsta vågorna. Hon kom ihåg hvilken känsla af trött frid som brukade smyga sig öfver henne vid betraktandet af denna tafla. Någonting sådant kände hon äfven nu; hon tyckte att hon flöt omkring på ett oändligt haf, hennes blick var slocknad, det var skumt omkring henne och hon väntade blott att sjunka.

Hon fann ett besynnerligt, aggande nöje i att ligga och liksom lyssna på tystnaden omkring sig. Ibland försjönk hon i en sjuklig betraktelse öfver sig sjelf och sitt lidande. Hon kunde ligga långa timmar och i inbillningen följa gången af de förstörelser sjukdomen skulle komma att anställa på hennes kropp. Hon kunde ligga och betrakta sin hand och föreställa sig hur dess fylliga linier försvunno, hur den blef mager, tunn och magtlös, hur ådrorna svälde. Hon kunde känna hur hennes inre upplöstes och förtärdes, hon kunde se hur hennes kraftiga gestalt bräcktes, hur hennes ögon blefvo matta och ihåliga. Hon erfor liksom en försmak af den förgängelse, som närmade sig, och denna känsla fylde henne med en ljuft mattande rysning.

Hon kände sig nöjd, fullkomligt nöjd åt att få dö. Det motstånd hon i förstone gjort, och som hon nu knappast förstod, var alldeles försvunnet och hon erfor för första gången i sitt lif en känsla af någonting fullkomligt harmoniskt och tillfredsställande.

Men medan hon låg här ensam och sjuk, vaknade hos henne en obeskriflig längtan efter Wilhelm. Först vemodig och stilla, men sedan allt häftigare, full af oro och vånda, som hemlängtan hos en döende landsflykting. Hans bild förföljde henne både i vakna och sofvande drömmar, och hon tyckte till slut att hon icke skulle kunna dö lugn, om hon ej först fick träffa honom.

Hon kunde dock ingenting säga åt Louise om denna önskan. Hon försökte ett par gånger, men det var som om orden ej ville komma fram öfver hennes darrande läppar. Hon kunde blott sammanknäppa sina händer och se på Louise med en bedjande, längtansfull blick, lik en döendes sista bön.

Louise förstod denna blick — qvinnor förstå alltid sådant utan förklaringar.

En dag, då doktorn kom ut ur Mariannes sängkammare, hejdades han af Louise, som bad honom säga henne hur lång tid han trodde att Marianne hade qvar.

»Jag fruktar», svarade han, »att det ej dröjer många dagar.»

Louise skyndade sig då genast hem, sade farväl åt sin man, höll en lång predikan för barnjungfrun och reste derefter ut till Björksäter.

XIV.

En förmiddag tvenne dagar senare hade Marianne låtit flytta sig till soffan i sin sängkammare. Det fans intet i detta rum, utom dess egarinnas infallna kinder och ihåligt glänsande ögon, som talade om sjukdom och död. Der fans icke en medikamentsflaska, gardinerna voro uppdragna, solen strömmade in och luften var frisk och sval. Marianne sjelf var klädd på det omsorgsfullaste. Verldsdam ända i det sista, förstod hon att ännu på sin dödsbädd omgifva sig med lif, ljus och elegans.

Hon låg lutad mot en kudde och smålog åt någon skön fantasi, som smekte hennes tankar. Hon tyckte att någonting ljuft och lyckligt sväfvade öfver och omkring henne som ett ljusrödt aftonmoln.

Hon var så upptagen af dessa fantasier, att hon ej märkte Louise, som nu kom in i rummet, förrän denna stod alldeles bredvid henne.

»Ah, är det du!» utropade hon med en ton af glad öfverraskning. »Välkommen!»

Hon räckte Louise sin hand och drog henne ned i soffan. Louise satt ett ögonblick tyst, smekte Mariannes hand, fingrade på hennes ringar och såg ut som om hon ville säga något, men ej kunde finna det rätta ordet.

»Marianne», sade hon slutligen tvekande, »vet du att du snart... det vill säga att din sjukdom... att du kanske icke blir frisk...»

»Ja, min vän, sky icke att uttala sanningen. Jag vet att jag snart skall dö.»

»Och du sörjer ej deröfver? Du klagar ej öfver att behöfva gå bort ännu så ung, så...»

»Nej, jag är glad deröfver», sade Marianne nästan hårdt.

»Det finnes då ingenting i lifvet som håller dig qvar? Du har icke en önskan innan du dör?»

Marianne började häftigt darra.

»Han är här!» utropade hon lidelsefullt och reste sig upp i soffan. »Fort, fort, för honom hit: ögonblicken äro så få. Ändtligen, ändtligen, Wilhelm!»

»Du måste vara lugn», sade Louise oroligt och försökte trycka ned Marianne mot kudden; »om du darrar på det sättet, törs jag ej gå efter honom.»

»Ja, ja, jag är lugn», sade Marianne och gjorde ett krampaktigt försök att beherska sin rörelse, »alldeles lugn; för honom blott till mig. Ack, du vet ej hur det kännes när man väntat och längtat och saknat som jag.»

Louise gick ut och kom efter några ögonblick tillbaka med sin kusin.

Wilhelm var förfärligt upprörd. Han gick med tysta steg, han sväljde och bet i sina mustascher för att icke brista i gråt. Han hade föreställt sig att han skulle komma in i ett mörkt och tyst rum, att han

skulle få se Marianne på en hvit bädd med ett blekt, lugnt, vemodigt ansigte, och åsynen af den passionerade unga qvinnan på soffan med de framsträckta, darrande händerna förvirrade honom ännu mer.

Han kunde ingenting säga; gråten tillsnörde hans strupe; han kom blott fram till henne, tog henne i sina armar och höll henne länge så.

»Ändtligen!» hviskade Marianne. Det var årslång, stelnad smärta och kufvad kärlek som upplöste sig i denna omfamning.

Marianne var den första som talade. Hon gjorde sig lös ur hans famn och drog honom ned i soffan. Hon var liksom förvandlad, hennes ögon strålade, hon såg glad och lycklig ut och hennes röst hade en frisk klang.

»Nu stannar du i Stockholm, icke sant?» sade hon småleende. »Vi skola vara lyckliga denna tid — nej, min vän, inga tårar! Hvarför gråter du? Du skall icke tro att jag blifvit så här sjuk af sorg öfver dig, du trolöse! Jag är säker på att äfven om jag blifvit lycklig, om jag blifvit gift med dig, hade jag vid denna tid — kanske litet senare — icke varit stort friskare än jag nu är. På det hela taget är jag glad åt att vårt giftermål ej blef af; jag har aldrig vetat någonting fasligare, än då jag vid badorter sett friska, starka unga män släpa på sjukliga hustrur.»

I denna ton fortsatte hon hela dagen. Hon vidrörde aldrig det förflutna, hon tillät icke en tår, icke en klagan, icke den minsta häntydning på deras förestående skilsmessa. Wilhelm och Louise åto middag hos henne och hon var hela tiden den älskvärdaste och gladaste värdinna. Det fans icke ens en skugga af död omkring henne, tvärtom, man skulle kunna säga att hon lefde ett mångfaldigt lif. Det var som

om hon velat i denna korta tid sammanträngа en hel lefnads kärlek och lycka. Hon liknade en varelse, som andas endast syre. Hennes lifslåga flammade upp, gnistrande och lysande, men blott för att slockna så mycket hastigare.

Strax efter middagen hvilade Marianne en stund, men sedan kom hon ut och tillbragte hela eftermiddagen med Louise och Wilhelm. Som det var en ovanligt varm dag, slogos dörrarne till balkongen i förmaket upp, och det lilla sällskapet gick dit ut en stund.

»Hvad du är lagom lång att stödja mig», sade Marianne, då hon, lutande sig mot Wilhelms axel, gick ut på balkongen. »Jag kommer ihåg att Louise alltid påstod att du var för kort åt mig — nåja, det var som äkta man; jag undrar om du som sådan blifvit lika älskvärd som du tyckes vara det som sjukskötare; jag tror knappast.»

»Menar du verkligen det?» frågade Wilhelm allvarligt.

»Ja, det menar jag visst. Jag är öfvertygad om att du blifvit en mycket barsk och fordrande herre. Och om du visste hur sjelfsvåldig, bortskämd och nyckfull jag är! Tänk blott innan du fått utrota alla dessa odygder; jag fruktar att innan dess vi begge två hunnit tröttna på hvarandra.»

»Marianne, tala icke på detta sätt; du plågar mig mer än du kan ana. Måhända har du något rätt i hvad du säger, men du tyckes nästan finna ett nöje i att liksom sönderhacka vår kärlek.»

»Ack förlåt, det är blott min gamla bitterhet som ännu finnes qvar. Du ser att jag alltjemt är densamma. Dessutom, Wilhelm, blir man mycket klarsynt då man är nära döden. Man ser alla sina fel

och brister, alla misstag och dumheter man begått så der klart och skarpt, som föremålen pläga afteckna sig mot aftonhimlen, sedan solen gått ned. Jag har naturligtvis tänkt mycket under denna tid, och jag har kommit till den bestämda öfvertygelsen att vi ej passade hvarandra, att vi aldrig skulle blifvit lyckliga.»

»Marianne!»

»Nej, motsäg mig icke; du är för klok för att icke inse att jag har rätt. Jag trodde en gång att om jag blott blefve din hustru, skulle jag blifva god och lycklig, men jag tror icke numera på dylika förändringar. Jag hade ju på det hela taget icke skäl att klaga öfver att min lott var olyckligare än andras; i mitt lif fans ju mycket som kunde skänka glädje och tillfredsställelse. Men jag vände mig med missnöjd otålighet bort ifrån allt detta och sysselsatte mig endast med att betrakta mina lidanden, dem jag till en stor del sjelf skapade. Och när olyckan, den jag numera betraktar blott som ett rättvist straff, en naturlig följd af mitt handlingssätt, slutligen kom, hur bar jag den? Nej, nej, jag hade aldrig blifvit lycklig — aldrig gjort dig lycklig — det finnes ingen sol så klar, att *jag* icke sett fläckar deri. Ditt lugna sätt hade säkert mer än en gång plågat mig med misstankar om att din kärlek svalnat; det enformiga lif vi skulle ha fört på Björksäter, hade säkert tröttat mig och kommit mig att längta tillbaka till de nöjen jag en gång föraktade. Det var någonting oharmoniskt, någonting brustet inom mig, och det kunde aldrig helas. Jag var som ett utgånget träd, hvilket ingen vårsol mer kunde komma att grönska. Och», fortsatte hon efter ett ögonblicks tystnad, »bäst är att sådana träd huggas ned och rödjas undan.»

Ett par dagar förgingo utan att Marianne synbart

försämrades. Hon var alltjemt vid gladt lynne, talade mycket, ibland till och med lifligt, men hänsyftade aldrig på sitt förestående slut. Wilhelm kände sig så underlig till mods. Om han icke genom Louise hört doktorernas dom att Marianne icke kunde öfverlefva denna vår, skulle han icke trott att hon var döende. Han hade endast varit vid tvenne dödsbäddar förr: sin fars och sin mors; men ack, hur olika voro ej de emot den han nu såg! Han mindes hur tyst, hur stilla, hur andaktsfullt det var der inne. Han mindes hur han brukade smyga sig till bädden, der hans mor låg med händerna ihopknäpta och den gamla bibeln framför sig. Och hur de talade med hvarandra om den förestående skilsmessan, vemodigt och sorgset, men dock förhoppningsfullt, som när man vet att man träffas åter. Han längtade att få tala med Marianne på detta sätt. Han var orolig för henne, han undrade, om hon icke kände någon längtan efter religionens tröst. Slutligen måste han framkasta en tvekande fråga, om hon ej önskade att få samtala med en prest eller gå till nattvarden före sin död?

»Nej, för Guds skull plåga mig ej med något sådant», svarade Marianne nästan otåligt. »Jag har under mitt lif hvarken brukat läsa i bibeln eller gå till nattvarden — hvarför skulle jag göra det nu? Jag tror ej att religionen är ämnad att användas som medicin för en sjuk. Har jag ej under min lefnad velat bedja, så är jag öfvertygad om att den bön, som framtvingas af — hvad skall jag säga — fruktan för döden eller konventionella bevekelsegrunder, gör hvarken till eller ifrån min eviga salighet.»

Wilhelm svarade ej, men han suckade djupt och smärtsamt.

»Låtom oss ej mer tala härom», fortsatte Marianne,

»jag ser att mina åsigter blott bedröfva dig. Och dock förnekar jag icke Gud, ej hellar tviflar jag på bönens stärkande kraft. Men jag tror, att om det finnes en Gud, skall han, min bön förutan, draga min famlande själ upp till sig. Och jag kan lika litet tvinga mitt hjerta till andakt som jag kan tvinga en vissnad blomma att dofta.»

»Du tror då icke heller att vi skola återse hvarandra efter döden?» frågade Wilhelm sorgset.

»Jag vet icke, Wilhelm; jag kan ej tro, blott hoppas och önska. Men *ett* vet jag — och det ligger någonting stort, dystert befriande i denna tanke — döden skall dock slutligen förena oss. Om det än ej finnes en uppståndelse, så måste likväl den förgängelse jag nu känner närma sig, äfven en gång fatta dig, och i detta intet, som utbreder sig framför oss, skola vi begge förgås.»

»O Marianne, hvilken dyster tro! Ja, ja, du har rätt, det var för mycket brustet inom dig.»

Hon smålog sorgset.

»Och tror du att *du* kunde ha helat det?»

»Måhända icke», svarade han dystert.

De talade icke mer i detta ämne. Två dagar förgingo på enahanda sätt som de föregående, men så blef Marianne plötsligen sämre. Hon lemnade ej mera sin bädd. Wilhelm fick endast sällan komma in till henne, och då talade hon obetydligt. Men hon kunde ligga långa stunder, hållande hans hand i sin och betraktande honom med en innerlig, kärleksfull blick. Och ibland kunde hon draga honom till sig och luta sitt hufvud mot hans bröst och hviska: »Hvad det är ljuft att få dö så här — hos dig. Det är som att somna in vid musik».

En natt, eller rättare morgon, ty klockan hade

redan slagit fem, fick Wilhelm bud från Louise att Marianne efter allt utseende ej hade långt igen, och att hon önskade träffa Wilhelm innan hon dog.

Djupt uppskakad skyndade han sig att hörsamma denna kallelse. Redan då han kom i trappan öppnades tamburdörren af Louise, som tycktes vänta honom i den häftigaste oro.

»Död?» stammade han vid åsynen af hennes förgråtna ögon och darrande händer.

»Nej», svarade hon snyftande, »hon lefver ännu, men blott så länge att hon hinner träffa dig.»

Tysta och upprörda gingo de in i sängkammaren. Vid deras inträde satt Marianne upprätt i sängen. Hennes mörka hår låg lindadt kring halsen i en lång fläta, som föll ned på den hvita, broderade nattdrägten, och de glänsande ögonen voro fästa på dörren med ett oroligt, längtansfullt uttryck.

Då hon fick se Wilhelm, flög ett gladt skimmer öfver hennes ansigte och hon drog en lång, darrande suck.

»Välkommen», hviskade hon småleende och räckte honom sin hand.

Han störtade fram till sängen, föll på knä och fattade den framsträckta handen.

»Marianne, Marianne», mumlade han och snyftade som ett barn.

Hon lade sin arm kring hans hals och smekte hans hufvud med något af en moders lugnande ömhet.

»Gråt icke, min stackars vän», hviskade hon; »tro mig, det är bra hvad som nu sker. Jag känner att det är en dissonans som håller på att upplösa sig. Louise, älskade, se efter om det ej dagas der ute?»

Louise gick fram till fönstret och blickade ut.

»Jo», svarade hon, »det är redan full dager.»

»Drag då upp gardinen och släck lampan. Jag har alltid önskat att få dö vid solens ljus.»

Louise uppfylde hennes begäran. En klar morgondager föll in i rummet och blandade sig med den bleka, kalla färg, hvarmed döden redan målat Mariannes kinder.

»Det är således min sista dag som gryr», hviskade hon drömmande. »Hur underligt! Skall jag väl någonsin vakna till en ny morgon efter den långa natt, som nu bryter in?»

Wilhelm låg ännu på knä vid sängen med Mariannes hand tryckt mot sina läppar. Då Louise kom fram, räckte Marianne henne sin andra hand.

»Mina trogna vänner», sade hon småleende och tryckte deras händer, »mina enda vänner!»

Sedan talade hon icke mer. Då och då slog hon upp ögonen och fäste blicken ömsom på Wilhelm, ömsom på Louise.

Slutligen stannade den på Wilhelm med ett för en döende egendomligt lidelsefullt uttryck.

Då denna blick ej längre mötte Wilhelms, var det emedan hennes öga icke mera kunde se.

Från Z. Hæggströms Förlagsexpedition hafva nedanstående svenska originalarbeten utkommit:

BLAD UR MIN PRAKTIK.

Berättelser

af

Anders R.....n.

Komplett i *tre* häften 6 kr. 75 öre; elegant inb. 8 kr. 25 öre.

GUNNEL.

SAGA OM ETT DRÖMLIF

af

—th—

Pris: häftad 4 kronor.

RAGNFAST MÅRSSON

af

—th—

Pris: häftad 1 kr. 50 öre.

EN VINTER I LANDSORTEN

af

Seb. Robertsson.

Pris: häftad 1 kr. 50 öre.

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK
16000 001600949

Roos. Marianne.

Sthm 1881.

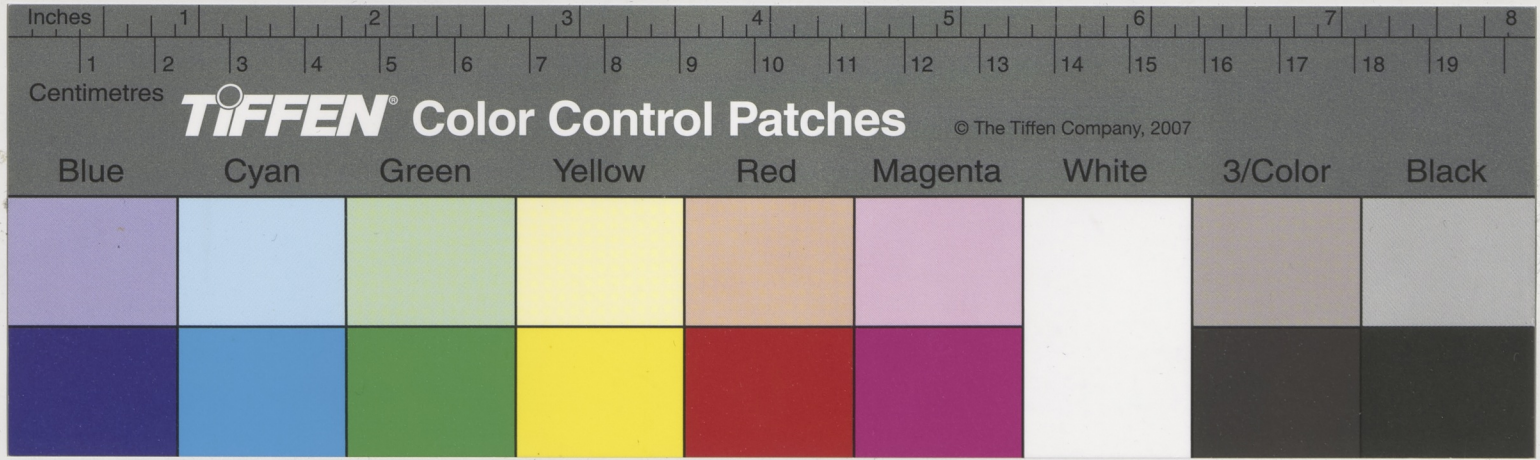
Inches
1
2
3
4
5
6
7
8
Centimetres
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
TIFFEN® Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black